

Bartłomiej z Bydgoszczy
Słownik łacińsko-polski

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Słowniki i gramatyki

oprac. Anna Nath-Dokurno, Patrycja Potoniec, Piotr Małek

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-09-2

---

strona: 2

kolumna: a

- 1: Abacus, cucheny sthol.
- 2: Abacus, służba vel przedstolicza.

kolumna: b

- 1: Abditus, dalyeky.
- 2: Abdomen, tlustosc od myąsza, liquamen vel pinguedo carnis, quae manducatur.
- 3: Abies, yedlyna.
- 4: Abissus - abyssus, przepaszcz, nyeogarnyeny, dr. profunditas aquarum, a qua fontes et flumina procedunt vel oblok.
- 5: Abjudicatio, osządzenye.
- 6: Ablactatio, in die ablactationis suae, w dzyen iego ostavyenya.
- 7: Ablactatus, odchovany, odszadzony, oddalyony, ostavyony.
- 8: Abominatio (abhominatio), ostudzenye, myrzyąnczka, brzythkosc.
- 9: Abominatio (abhominatio), brzithkosc.
- 10: Absconditus, skryty.

strona: 3

kolumna: a

- 1: Abominium, myrzyona rzecz.
- 2: Aborigo, galąszka, vylk.
- 3: Abortivus, nyedoszly.
- 4: Abrupta, dicuntur loca aspera et acuta inter montes, przery, ubi viae non possunt fieri.
- 5: Absconditus, skryty.
- 6: Absoluta potentia, vyzvolona, rozvyązana.
- 7: Absolutio, rozwyązanye.
- 8: Abstractum, kstaltownosc.
- 9: Abusio, malus usus, perversio, przewroth, zly zviczay, przewrothnosc, nyestatek, sromotha, nyerząnd.

kolumna: b

- 1: Acaliculis, pincerna, podczaszy.

- 2: Acar, vosskovy robak.
- 3: Accidens, przigodnosc, res, quae accidit, priczca, przigoda, przypadek.
- 4: Acclivis, sklonny.
- 5: Acclivus, flexus, curvatus in ascensu vel dr. locus erectus sursum, przykre myeszczce.
- 6: Acer, klyon.
- 7: **Acer** [!] (cfr. acar), vosskovy czyrw.
- 8: Acer, ostry, grozny.
- 9: Acerbus, asper, szrogy.
- 10: Acervus, gromada.
- 11: Acetabulum, oczethnycza.

strona: 4

kolumna: a

- 1: Acor, czyrzpkosc.
- 2: Actio, directa est, qnum aliquid directe, yawnye, petitur in jus, ut ex commodato vel deposito; indicere, ffortylnye.
- 3: Actor, povod, gyscyecz.
- 4: Actualis, quifacit acta, vel res, quae est in actu, w czynyenyv.
- 5: Auctor, mnozycyel.

kolumna: b

- 1: Accubitus, loznycza, przebitek.
- 2: Acies, szhyk, harc.
- 3: Acinatium, vynne drozdze.
- 4: Acinum, yagoda vyna.
- 5: Acinus, granellum uvae, vynna costka.
- 6: Actualis, actualis intentio, rzeczne baczenye.
- 7: Actus, sklonnosc, vczynek.
- 8: Acufex, gygyelnyk.
- 9: Aculeus, oszaka, copya, ządlo.
- 10: Acumen cultri, ostrze.
- 11: Acupicta vestis, vysszyvana suknya.

12: Acutela, ostroszcz.

13: Acuties, ostrze.

14: Asecretis, sekretarz.

strona: 5

kolumna: a

1: Acus, instrumentum suendi, spinter, myedzyąanka.

2: Adaequatio, zrownanye.

3: Adeps, sadło, thuk, tlustosc.

4: Aditus, przistąmp.

5: Admissura, spuszczenie, dr. quando animalia seu jumenta admittuntur, ad coitum recipiuntur, ut generent.

6: Adolescens, jvnoszha.

7: Adolescentia, mlodzyenstvo.

8: Adoptivus, przywloszczony.

9: Ador, dr. quoddam genus annonae seu frumenti, de quo fiebat panis immolatitius, nove crupy.

10: Advocatus, przyzwany.

strona: 5

kolumna: b

1: Aditum, dr. locus secretus juxta altare, unde dabatur responsa, kor.

2: Adjudicatio, przisządenye.

3: Adminiculum, podpora, auxilium.

4: Adolescentia, mlodzyenstvo.

5: Adoptivus, wyzwolony.

6: Adula, dr. caput lini, lodyga.

7: Adultus, podrosly.

8: Aduncus, valde curvus ut nasus avium, skrzyvyony nosz.

9: Advena, gosc.

10: Advocatus, voyth, rzecznik.

11: Advocatus, mowcza.

12: Aedes, myesczki dom.

strona: 6

kolumna: a

1: Affabilis, delectabilis, łagodny.

2: Affectatus, żądlyvi.

3: Affectus, chąc, żądza, chczyvoszcz.

4: Agape, manducatio, quae fit in caritate ob memoriam defunctorum, sthipa.

5: Agrarius equus, rolny kon.

strona: 6b

1: Agaso, konsky pastirz vel podkonye.

2: Agger, groblya.

3: Aggregatio, aggeratio litterarum, rozlozenye szłow.

4: Agilitas, gypkoszcz, czirstwoszcz.

5: Agrarius, kmyecz, qui colit agrum.

6: Agrestis, dzyky, rurak.

7: Ala, lopathka.

8: Alabrum, motovidlo.

9: Alapa, est percussio in gena faciei, pogąbek.

10: Alarium, vylk, ferrum in foco pro igne, zelyazny podclad.

11: Albica, mora.

12: Albor, byalek, dr. illud, quod est album in ovo.

13: Albugo, byelmo.

strona: 7

kolumna: a

1: Albumen, byalek.

2: Alco, lusor, grac.

3: Alica, yączmyenna mąka.

4: Alienatio, odrzuczenye, oddalyenye.

5: Alienigena, czudzozyemyecz.

6: Alimonia, esca, zywnoszcz.

7: Aliphanus, dr ciphus seu amphorula stannea cum naso longo, ex quo bibunt infantes, czyblik.

8: Alliatum, vyercyani czoszek.

9: Allodium, stodola.

10: Alroda, quidam ludus, valyathka.

kolumna: b

1: Allegoria, duchowny viclad.

2: Allex, piscis, arenga, slyedz.

3: Allodium, ffolvarg.

4: Alloqium, vnova.

5: Allota, myenthus.

6: Allota, myenthusz.

7: Allux, spara nozna.

8: Alnum, szyszky.

9: Alnus, olszha.

10: Aloepaticum, (aloe hepaticum), oman.

11: Alosa, piscis lubricus, myentus.

12: Alsiosus, czo zymno y gorączo cirpy.

13: Alveolus, nyeczky.

14: Alveus, fossa fluminis, per quam labitur flumen, dol yakoby przecopa, kądzi rzeka cyecze.

strona: 8

kolumna: a

1: Alveolus, alveolus, tabula lusoria, varczabnicza.

2: Alveus, nyeczky.

3: Alumnus, cochanek.

4: Aluta, zamsz, zamsh, lyesz, gyrcha.

5: Alutarius, byaloscornyk.

6: Alutrum, czirznidlo.

7: Alx, thchorz.

8: Ama, amula, ampulka.

- 9: Amaracus, **masseran** [!] (pro majeran), samsucus seu herba majorana.
- 10: Ambasia, kravancz, scutellarum.
- 11: Ambasiator, poszel.
- 12: Ambesus, ambestus, oszlomek, oblomek, corrosus, comestus ogryzyony.
- 13: Ambitio, est inordinatus honoris et potentiae appetitus, czczy **dopur** [!] .
- 14: Ambitio, naclad, ut in legenda s. Tomae.
- 15: Ambitus, ganek.
- 16: Ambo, czalnycza.
- 17: Ambona, czalnycza.

kolumna: b

- 1: Ambulator, jvnochodnyk.
- 2: Amens, zapamyąaly.
- 3: Amentum, cyącziva.
- 4: Ames, ptaszy koszh.
- 5: Amiculum, plasczyk.
- 6: Amiculum colare, oboyczyk.
- 7: Amidum, crochmal.
- 8: Amilum - amylum, crochmal.
- 9: Ammissorium, vpusth.
- 10: Amphorisma, przeduch, dr. foramen, per quod exit sudor.
- 11: Amplustre, paczyna, in navi.
- 12: Aviarium, clyatka abo zamknyenye, in qua aves nutriuntur.

strona: 9

kolumna: a

- 1: Amphibologia, dubiosa locutio dictionis vel sententiae, pochylna rzecz.
- 2: Amphitheatrum, theatr.
- 3: **Anabalodium** [!] - anaboladium, kyeczka.
- 4: Anagoicus vel **anagoricus** [!] , zvyrschny.

kolumna: b

- 1: Analogium, pulpit, kazalnycza.

- 2: Ancora, cothvicza.
- 3: Anetarius, kaczor.
- 4: Antiae, capilli supra frontem, włoszy na czelye.

strona: 10

kolumna: a

- 1: Andromeda vel andromedes, est vestis facta ex pellibus nobilebus pro nobilebus viris apta, licet etiam mulieres portent, kosszky.
- 2: Angaria, zacyąg.
- 3: Angaria, est jejunium quatuor temporum anni, suche dny.
- 4: Angelus, poszel.
- 5: Angina, czopek w gardlye.
- 6: Squinantia, tuber porcorum, scrob.
- 7: Angiportus, cyaszna vlicza.
- 8: Angvis, vągorz.
- 9: Anhelitus, duch, oddech.

kolumna: b

- 1: Amiculum capitale, humerale, humeral.
- 2: Anhelitus, duch, oddech.
- 3: Aniger, piscis, bervisich.
- 4: Animatus, posilony.
- 5: Animosus, mądry, vdathny.
- 6: Animus, dusha, anima; mens, myśl; ratio, rozvm.
- 7: Annalis, roczny.
- 8: Anni quatuor tempora, czteri czvyerczi rok v vel suchedny.
- 9: Anniculus, yednoroczny.
- 10: Annosus, stary, vyelyoroczny.
- 11: Annona, ozymyna.
- 12: Annua pensio, roczny czynszh.
- 13: Antidotum, yad, remedium ex contrario datum.
- 14: Anularis digitus, pyerscyenny.

15: Anus, baba.

16: Anus, rzycz.

strona: 11

kolumna: a

1: Annuntiatorii, sluzebny.

2: Antela, popyerszyny, cingulum illud, quod ante pectus equi tenditur.

3: Antelucanus, przed dnyem.

4: Antemurale, basztha.

5: Antemurale, dr. vallum, ffoffa.

6: Antependium, torlop.

7: Antesignatus, spicznyk.

8: Antropos, homo, otrok.

9: Anus, stara zona, vetula.

10: Anus, poslyadek, culus, podex.

kolumna: b

1: Antrum, yaskynya, spelunca, yama.

2: Anutergium, est illud, quo anus tergitur, vyechacz.

3: Apedibus, byegvn.

4: Aper, dzyky vyeprz.

5: Apertura, otworzenye.

6: Apexabo, s poszoką kyelbasza.

7: Apianum vinum, muscatella.

8: Aplustre, gubernaculum navis, rvdel, aplustra.

9: Apodyterium, vyzvvalnya, spoliatorium.

10: Apparitor, strzelyecz; apparitores, dicuntur servientes, myesczky sluga, vel ministri crudelitatis ad interficiendum malefactores.

11: Appellatio, odvolanye do visszhego pra va, odzyvanye.

12: Appendix, nastelka.

13: Appendix, alkyerz.

14: Appetitus, chącz.

strona: 12

kolumna: a

- 1: Apianae uvae, quae dulce vinum faciunt, grono muscatellovego vyna.
- 2: Apiaster, bartodzyey, barthnyk.
- 3: **Apoditorium** [!], vizuvadlnya, in balneo.
- 4: Apostasia, odstąmpyeny.
- 5: Apostema, dymyenicza vel bolącza.
- 6: Appositor, przicladacz.
- 7: Apricus, szkwara.
- 8: Aprunga caro, dzikyego vyeprza myąso.

kolumna: b

- 1: Apostema, bolyącza, wrzodovy othok.
- 2: Apotheca, kramnycza.
- 3: Approbatio, vkazanye.
- 4: Aptus, przipravyony, godny.
- 5: Aqua lustralis, swyącza voda.
- 6: Aquaeductus, pothok, rynna, - przecopa, kądya voda vichodzy.
- 7: Aqualiculus, swynye corito.
- 8: Aquarius, vodny mąszh, vodnyk, signum zodiaci.
- 9: Aquilo, s poludnya ¹⁾(*marg*) ¹⁾ Omyłka zamiast z północy. (-)vyatr.
- 10: Araneus, aranea, paiąk.

strona: 13

kolumna: a

- 1: Ara, hara, stabulum porcorum, barlog.
- 2: **Aramentarius** [!] - aeramentarius fusor, czo zwony lyeye.
- 3: Aratiuncula, przelasz.
- 4: Arbiter, yednacz.
- 5: Arbusculus, drzewko.
- 6: Arbustum, plonka.
- 7: Arbutus, vvyąsz (wiąz).

- 8: Arca, trvnna.
- 9: Arcera, konska colebka.
- 10: Archa, zachova(nie), skrz(ynia). ¹⁾(*marg*) ¹⁾ Róg karty, gdzie mieściły się te wyrazy, jest oddarty. (–)
- 11: Archicoquus, kuchmystrz.
- 12: Archidux, arcziksyżą.
- 13: Archipresbyter, proboszcz.
- 14: Architectus, fabricator, starszi cyeslya nad cyeslyamy.
- 15: Arcicula, parva arx seu rupes, twyrdza.
- 16: Arcola, lyecha.
- 17: Arcuarius, samostrzelnik.
- 18: Arcus, strzala.
- 19: Arcus, obrąncz.
- 20: Ardelio, byegvn.
- 21: Area, areola, plyacz, syedlisko.
- 22: Area, areola, gvmno.
- 23: Argumentum, dovod.
- 24: Argus, homo providus vel piger, vagus, przelog.
- 25: Arra - arrha, zadatek, dr. donum, quod datur in certitudine, ut contractus firmus habeatur, sponsae a sponso, ut anulus vel summa pecuniae aut aliud munus.

kolumna: b

- 1: Archimagirus, cuchmystrz.
- 2: Arctos, arctus, vosz.
- 3: Arcufex, samostrzelnyk.
- 4: (Arcul)arius, (stola)rz, (sk)rzynnyk. ²⁾(*marg*) ²⁾ Karta w tem miejscu uszkodzona. (–)
- 5: Area, areola, gvmnysko, pogorzelsko.
- 6: Arenga, allec, slyecz.
- 7: Arenga passa, bidlinek.
- 8: Arestatus, zapovyedzyany, zahamovany.
- 9: Argenteria, szrzebrne naczynye. <http://rcin.org.pl>

- 10: Argentum vivum, rtęszcz.
- 11: Argirus (?), przelasz.
- 12: Argula, nyva, novyna.
- 13: Argumentum, vyvod.
- 14: Aridarium, osdnycza.
- 15: Aries, baran.
- 16: **Ariopagus** [!] - arripagium (arriovagium, arripaticum, adripare), burstyn.
- 17: Arista, spica, klosz, rzyszko, etiam piscium, ost.
- 18: Aristosius, truta, pstrąg.
- 19: Arithmeticus, poczethnyk.
- 20: Aroma, vonyaiącze zyelye, drogye masczi.
- 21: Aromacopola, aromatarius, corzenny kramarz.
- 22: Aromatisans, vonyaiączy.
- 23: Arrogantia, przygana.

strona: 14

kolumna: a

- 1: Armentum, trzoda, skoth, bydlo.
- 2: Armifex, platnyerz.
- 3: Armilla, zaponka.
- 4: Armoniacus, dulcis, svavis, delectabilisque cantus, pyenye slothkye.
- 5: Arpax, instrumentum Orci, ferreus uncinus ad rapiendum aliquid, boszak.
- 6: Ars notoria, vyesczba.
- 7: **Arrrocrea** [!] , nadzyenye.

kolumna: b

- 1: Arteria, oddyssna zyła, odgardlna.
- 2: Arteriaca, est passio gutturis, gardzyel, ex asperitate arteriae cum voce rauca et exsiccatione atque difficultate.
- 3: **Arteris** [!] - arthresis, arthritis, dr. morbus artuum, podagra.
- 4: Arthretica, zakrzyvyenye, in manibus, morbus articularis.
- 5: Articulus diei, initium, na swytanyv.

- 6: Artificialia, naczynye.
- 7: Artificina, varstat.
- 8: Artificiosus, mysterny.
- 9: Artoconus, stog, vel feni vel frumenti.
- 10: Artocopus, pistor quasi artifex panis, vel dr. panis cum labore factus, vichopyen, vel pistus in oleo, oszuch.
- 11: Artocrea, tortella, placzek.
- 12: Artoicus, myedza.
- 13: Artolaganum, crepel.
- 14: Artolaganus, obartuch.
- 15: Artopiparius, pyerznyk.
- 16: Artoptosia, artopticus, crepel.
- 17: Arugo, color quidam est sicut pedes accipitris, snyecz.
- 18: Arundo, trczyna.
- 19: Arx, castrum, zamek.

strona: 15

kolumna: a

- 1: Arula, parva ara seu altare vel patella carbonum, rzezewye, ex carbonibus.
- 2: Aruspex, divinator, quasi ararum inspector, vel qui intestina pecudum inspicit, ut futura praedicet, wyesczcz ¹⁾, guslnyk. (*marg*) 1) Należy czytać wieszczec nie wieszczek. (–)
- 3: Arvum, przelog; campus, orana rolya.
- 4: Ascarides, glysty.
- 5: Ascaula, gaydy abo multhanky.
- 6: Ascaules, gaydarz, utricularius.
- 7: Ascensus, wstopyen.
- 8: Aselli, bathky.
- 9: Asilus, dr. tabanus, musca, quae stimulat boves, syrshen.
- 10: Aspa, skobl.
- 11: Aspidula, parva aspis, maly a yadoviti vąsz.

12: Assecla, assecula, humilis persona alteri subjecta vel domesticus, familiaris, servus, robyenyecz, panoszha.

13: Asser, desska, tarczicza.

14: Assimilatio, za...szhenye. ²⁾(*margin*) ²⁾ Wyraz nieczytelny. (–)

15: Asthma, dichavicza, cyasnosc w pyrsyach.

16: Asthmaticus, dichaviczny.

17: Asylum, spokojny dom.

kolumna: b

1: Ascella, pacha, dr. locus sub brachiis, podpazek.

2: Aspa, skobl.

3: Aspar, wscyaneek.

4: Asparagus, est herba quaedam, est etiam quidam boletus, rydz, qui est calidus, et stomacho prodest etc.

5: (As)pergillum, aspersorium, (cr)opidlo. ¹⁾(*margin*) ¹⁾ Karta w tem miejscu uszkodzona. (–)

6: Aspriolus - asperiolus, vyevyorka.

7: Asseda, colyepka, puerorum.

8: Assera, asera, przesyek.

9: Assiduitas, pylnosc.

10: Assuga, colomaga.

11: Assula vel astula, dr. id, quod cadit de ligno, quando dolatur, trzasga.

12: Astrictus, obvyazany.

13: Astrologus, inspector et mensurator astrorum, quasi loquens de astris et augurans, gwyazdarz.

14: Astrum, sidus, plurium stellarum collectio, vyelyogwyasd.

15: Astur, avis, asturco vel accipiter, yastrzamb.

strona: 16

kolumna: a

1: Astrolabium, est quoddam instrumentum artis astronomiae, wrozenye, in tabulis.

2: Astronomus, gwyazdarz, qui docet legem et regulam, de astris.

3: Astutia, chitroszcz.

- 4: Atacus, msycza, major est bruco (brucho), slyep, et dr. vermis rodens olera, vel est quaedam avis ignota nobis.
- 5: Atomus, dr. corpus indivisibile propter sui parvitatem, proszhek.
- 6: Atramentum, encaustum ad scribendum, czerznydło.
- 7: Atriolum, syen, syonka.
- 8: Atrium, syen.
- 9: Atrophia, suchoty, tabes.
- 10: Attestatio, vysvyatczyne.
- 11: Attonitus, przestraszony.
- 12: Attrachens, przycyągajęczy.
- 13: Aureolus, maly zloti.
- 14: Aureus, czirvony zloti.
- 15: Aureus cornutus, rogati zloti.
- 16: Aureus philippus, rvbel.

kolumna: b

- 1: Auceps, aves capiens, ptasznyk.
- 2: Auctionarius, ffrymarczyk, mercator, qui res suas auget.
- 3: Auctorium, dr. id, quod additur rei mensuratae, przidatek, przymyarek.
- 4: Avellana, nux silvestris, laszkovy orzech.
- 5: Augmentatio, przisporyczyne, rozmnozyne.
- 6: Augur, vyesczy.
- 7: Augurari, vyesczbicz.
- 8: Augurium, vyesczba, ars divinandi per garritum avium.
- 9: Avidus, chczywy, lakomy.
- 10: Aura, ventus, äer, pogodny wyatr.
- 11: Auricalcum, est genus metalli ex diversis metallis conflatum, habens similitudinem auri in splendore et duritiam aeris, moszyęncz.
- 12: Auricula, tota cartilago eminens circa aures, virschnya chrząslka.
- 13: Aurile, pathik.
- 14: Auritus, vszhisty.

15: Aurora, diluculum, wozza albo swytanye.

16: Aurum cudens, goltslor.

17: Australis plaga, na połudnye.

18: Austria, rakuska, terra, styrska.

19: Austrius, rakuszany.

strona: 17

kolumna: a

1: Attrahile, zoraw.

2: Aviarium, cocyecz.

3: Aviarium, ptasnyk, clyathka.

4: Aula, domus regia, spatiosum habitaculum, ksyżący dom.

5: Aulaea, polawnyk.

6: Aulaeum, opona, cortina in aulis extensa.

7: Aulicus vel aulanus, palatinus, aulae custos, qui continue est cum principe, dworzyn.

8: Aureus phillippeus, robel.

9: Auricalcum, pazlothka.

10: Auricularis, vszny palecz.

11: Auriscalpium, lyska vszna.

12: Austerus, przikry, quaszny.

13: Auxo, gąsyopasz.

14: Axale, podoszek.

15: Axilla, dr. locus concavus subter brachium, ubi nascuntur pili, inde fit ala, loathka.

16: Axis, osszy (oś).

17: Azimus, infermentatus seu sine fermento, sincerus, nyequassony chlyeb, przaszny.

18: Babatum, dr. ferrum, quod annectit faber equo cum gumpho, podkova.

19: Bacculae, pacyerze.

kolumna: b

1: Bacchanalia, festa Bachi, myśopustne dny.

2: Balansa, genus ponderis, vaska zlotich.

3: Balbus, zayakaięzi.

- 4: Balena, piscis magnus marinus, szom.
- 5: Balestrum, kusha.
- 6: Balistarius, samostrzelnyk.
- 7: Balivus, est officialis domini temporalis, myeszky parobek.
- 8: Balsamum, balsamowe drzevo.
- 9: Bancus salis, balvan.
- 10: Bannitum convivium, vivolana szwadzba.
- 11: Bannum, proscriptio seu edictum publicum a rege vel episcopo, zapovyedzenye, vivolanye vel zapovyedanye, vel quando suum debitorem quis retrahit, powscyagnyeny.
- 12: Bapsa, szhak, pro piscibus.
- 13: Baptisterium, krczynyca.
- 14: Barbellus, toporek.
- 15: Barbitum, wąszcz.
- 16: Barbitonsor, barvyerz.
- 17: Baro, przelozony, zyemyanyn.

strona: 18

kolumna: a

- 1: Barbaricaria, hawtarka.
- 2: Barbaricarius, hawtarz.
- 3: Nobilis dominus, chorązy.
- 4: Bascarpa, swyerzopka.
- 5: Basilisca, genciana, goriczka.
- 6: Basis, zalozenye.
- 7: Bassus, nyssky, głęboky, pokorny.
- 8: Bastardus, bąkard.
- 9: Batillum, thuribulum, pula, ozeg, vel instrumentum, quo colliguntur carbones, pogrzebacz.
- 10: Betula, brzoza.

kolumna: b

- 1: Beatus, bogoslavyony.

- 2: Bellator, boyarzyn.
- 3: Benedictus, pożegnany.
- 4: Benedictus, benedicta tu, pożegnana ty.
- 5: Beneficentia, dobrocz.
- 6: Beneplacitum, dobrovolnosc.
- 7: Benevolentia, dobra volya.
- 8: Benna, koczczy vosz.
- 9: Bestia, skodlive zwyerzã.
- 10: Beta, bleta, genus oleris, czvicla.
- 11: Betica, crolleystwo granaczkye, regnum Granatae.
- 12: Betula, brzoza.
- 13: Biennis, czas od dwv lyath vel czo staro iesth dwa roky.

strona: 19

kolumna: a

- 1: Bibio, biblio, vynny robak, bibliones, dicuntur vermes, qui generantur, ex vini corruptione.
- 2: Biduanus, dwvdyenny.

kolumna: b

- 1: Bigens, dr., qui ex duabus gentibus est natus, sicuti ex patre Polono et ex matre Mazurka.
- 2: Bilanx, vazna mysza, szhalye.
- 3: Bilibris, vyrtel.
- 4: Bilimen, **canpusth** [!] (pro kapusta).
- 5: Bilis atra, gorzkosc zolcy.
- 6: Bipennis, securis, dolabra, thopor.
- 7: Bipertela, czwelich.
- 8: Bissextilis annus, przestãpny rok.
- 9: Bladum, yarzyna.
- 10: Blanditiae. lubyezne slova.
- 11: Blesus, szheplywnyvy, szhepyolak, fresus, qui verba frangit, non bene ea proferens, szhepyetlyvy.

strona: 20

kolumna: a

- 1: Bivium, rostanye.
- 2: Bladum, proszo, yarzyna.
- 3: Blaveus color, modra farba.
- 4: Boetes, boete, stella fixa in polo arctico, antecedens illas stellas, quae figurant currum in coelo etc., fvrman.
- 5: Bombarda, hakownycza.
- 6: Bombyx, mszycza.
- 7: Bombyx, bombyx, iedwabny robak.
- 8: Borbocha, piscis, myenthus.
- 9: Borcanarium (?), porporzcz.
- 10: Boristenes, fluvius, Dnyepr.
- 11: Borra, bor.
- 12: Bostar, obora, est locus seu stabulum, ubi boves stant.
- 13: Botrio, botrix, botrus, grono vynne.
- 14: Botulus, botellus, kyelbasza.
- 15: Brachiale, torques in brachio, ornamentum brachii, rączna zbroya.
- 16: Bractearius, golislyarz, złotobyarz.
- 17: Braseator, myelczarz, slodownyk.
- 18: Braseatorium, myelczuch, osdnycza.
- 19: Braseum, slod.

kolumna: b

- 1: Branciae, skrzelye.
- 2: Brassica, zyelona capusta.
- 3: Braxatorium, brovar.
- 4: Britannia, Anglia.
- 5: Britannus, anglik.
- 6: Bruccus, chrząszcz, herbas rodens.
- 7: Buba, genus noctuae, puhacz.

- 8: Buba, buba, zolw.
- 9: Bubalus, baval.
- 10: Publicus, pastor boviūm, volovyecz vel skotopasz.
- 11: Bubsequa, paszovol.
- 12: Bucca, polna (pełna) gąba.
- 13: Bucculla, buccella, stuczka, morsellus panis, parva bucca, skyba.
- 14: Bucula, juvenca, vacca, krova.
- 15: Buda, civitas, Budzyn.
- 16: Buffo, rana terrestris, zła (?) zaba vel zolff.
- 17: Bulga, vaczek.
- 18: Bumasta, bumastos, bumastetes, wymyą.
- 19: Burgrabius, burgrabya.
- 20: Burris, grządziel vel croy.
- 21: Burtea, cozicza.

strona: 21

kolumna: a

- 1: Buterina, maslyanka.
- 2: Butiratus panis, vesca, grzanky z maslem.
- 3: Buxus, arbor, buczspan.
- 4: Caballus, vilis, equus, swyerzebyecz.
- 5: Cabellum, mostek.
- 6: Cabo, equus castratus, valach.
- 7: Cabucium (?), podczosz.
- 8: Cabula metae, czel.
- 9: Cacabus, kocyel, pokrywka, lebes, vas terreum aut aereum.
- 10: Cacumen vel finis, summitas, wyrshch.
- 11: Cadus, cadz vel vyadro.
- 12: Calamarium, calamarz.
- 13: Calamitas, miseria, lychota.
- 14: Calamus, pyoro pisarskye, canna, zdzblo.

- 15: Calatus, prządny kossh, canistrum de virgis vel genus poculi ex ligno.
- 16: Calcaneus, stopa, pyąta.
- 17: Calceus laneus, ponczochoy.
- 18: Caldeator, cocyelnyk.
- 19: Caleopa, cleparz.
- 20: Callositas, duritia pedum, a callus, dr. modzyl, quod est duritia in manibus et pedibus ex labore orta.
- 21: Callus, modzel, etiam dr. cutis lardi.
- 22: Calones, calopes, calopedium, calcei ex ligno, trepky.

kolumna: b

- 1: Calatus, prządny kossh, canistrum de virgis vel genus poculi ex ligno.
- 2: Calcaneum, pyątha.
- 3: Calcar, pyąta, ostroga.
- 4: Calcariarius, ostroznyk.
- 5: Calcarius, vapyennyk.
- 6: Calciamenta, obovye.
- 7: Calcitrosus equus, ktory byye, vyrzga.
- 8: Calculus, rzezawaka, est lapis in vesica vel in renibus cum asperrimo cruciatu. In renibus fit rubeus aut rufus, in vesica albus.
- 9: Caldar, cocyel.
- 10: Caleptra, capalyn.
- 11: Calestrum, prządywo.
- 12: Calibs, stal.
- 13: Caliginosus, cyemny.
- 14: Caligo, zaczyenyne, cyemnoscz, obscuritas, mrokota.
- 15: Caliptra, kyeczka, mulierum, vel shorc.
- 16: Calta, blavath, herba.
- 17: Calumnia, potvarz.
- 18: Calus, est vas vimineum, per quod mustum colatur, koszh.
- 19: Calvaria, calva, lyszyna.

- 20: Calx, postrema pars plantae, noga, pyąta.
- 21: Calx, cementum, wapno.
- 22: Cambium, vazenye, bracovanye, commutatio rerum.
- 23: Cambuca, maczuga.
- 24: Camemellum, dr. herba illa, quae est mali odoris, psy rvmynen.
- 25: Camerarius, komornyk, cubicularius, pedisequus.
- 26: Caminata, cownata.
- 27: Camomilla, rvmyenek.
- 28: Campanarius, zwonnyk.
- 29: Campus ecclesiasticus, capitulni abo coscyelny plyacz.
- 30: Canabum, corda de canabo, konopny.
- 31: Canapeus, avicula, pyenyca vel zwonyecz aut makolągwa.
- 32: Cancellus, est aula, palatii vel parvum foramen, bronka.

strona: 22

kolumna: a

- 1: Canale, est fistula vel lignum ducens aquam, rynna, rura.
- 2: Cancellus, skala, cratha durcovata.
- 3: Cancer, rak.
- 4: **Candarides** [!] - cantharides, vermis, vyodronka.
- 5: Candelabrum, swyecznik, lichtarz.
- 6: Candidus, byaly, amicabilis, przyazny.
- 7: Cangrena vel cancrena, species est morbi a cancro et nascitur inter ungvnes et alas et inter ingvina etc., martwe myąszo.
- 8: Cani, szyve wloszy.
- 9: Cani, cani, szyve vloszi.
- 10: Canicida, heczel.
- 11: Canicula, suczka, psya gwyazda, psyanka.
- 12: Caniculares dies, psye dny.
- 13: Caniculus, vyzel.
- 14: Canis meliteus, panyensky pyeszek.

- 15: Canistellum, coszhik.
- 16: Canistrum, vas vimineum, cosh.
- 17: Canities, canitudo, syvyzna.
- 18: Canna, dr. arudno, czewka, vel est canna gulae.
- 19: Canon, boze pravo.
- 20: Canonicatus, canonia.
- 21: Cantharis, zyelony chrząszcz.
- 22: Cantharus, vas vinarium, crater, konvicza, stoff.

kolumna: b

- 1: Canterius, equus castratus, valach.
- 2: Cantharis, chrząszcz.
- 3: Cantor, spyevak.
- 4: Cantus, dr. curvatura seu circumferentia rotae, pyasta, seu lignum, quod terram calcat, cui radius infigitur.
- 5: Capacitas, pochopnosc.
- 6: Capasces, lechinus, oleovy dzban.
- 7: Capax, pochopny.
- 8: Caper, hircus, czap.
- 9: Capeta, brog.
- 10: Capisterium, dr. vas, quo frumenta purgantur, krzynow, przethak, nyeczky.
- 11: Capistrum, ligamen, quo equus stringitur et ex parte capitis tenetur, ogłow.
- 12: Capitale, vezglovye.
- 13: Capitaneus, starosta.
- 14: Capiterium, zegadlo.
- 15: Capito, quidam piscis a quantitate capititis dictus, val qui habet crassum caput, vyelkoglowy.
- 16: Capitulum, glowka.
- 17: Capo, caplvn.
- 18: Caprarius, pastor caprarum, cozyarz, cozopasz.
- 19: Capreolus, mloda szarnka.

- 20: Capreus, silvestris caper, sarn.
- 21: Capricornus, signum coeleste, cozorozecz.
- 22: Caprile, stabulum caprarum, cozyarnya.
- 23: Captinus, postronek vel cyącziva.
- 24: Captio, jącztwo.
- 25: Captivitas, nyevola.
- 26: Captrum, czebernyk.
- 27: Capsa, trona.
- 28: Capsula, tronka.
- 29: Capulus, est caput gladii, glovicza, jedlcza.
- 30: Capus, pustolka.
- 31: Caratrum, pythel.
- 32: Caretum, mygdalove mleko.
- 33: Cerritus, ozarly, furiosus, insanus a nimia potatione vel comestione, de qua, si quis plus recipit, quam natura requirit, insanus efficitur.

strona: 23

kolumna: a

- 1: Carbasa, serum, vela navium, zagyel.
- 2: Carbonarius, qui facit carbones, vąglyarz.
- 3: Carbotrax, pocyask, tractula grzebło.
- 4: Cardelio, pylch.
- 5: Cardinales virtutes, vizzokye, scyyezayne.
- 6: Cardo, zavyasza, scyyezaya.
- 7: Carduus, rzep.
- 8: Caries, putredo lignorum, prochno.
- 9: Carimosina [!], yedwabny postavyecz.
- 10: Carina, est media pars navis seu venter vel ipsa navis, okrażth.
- 11: Carinion [!] - caryinon, orzechovy olej.
- 12: Carista, vbogye loze.
- 13: Caristia, głod vel drogocz.

- 14: Carmen, versus, vyrsh.
15: Carminatio, zazegnanye.
16: Carnarium, locus ubi carnes reponuntur vel ossa mortuorum, kosznicza.
17: Carnifex, tortor, kath, homicida vel macellator carnum, rzeznyk.
18: Carnisprivium, rospuszczenie cyala, rospusta.
19: Carnivalia, carnisprivium, myśopusti, feriae dionysiaca.
20: Carra, currus, carruca, biga duarum rotarum, cara.
21: Cartarius - chartarius, papirnyk, qui facit cartas papiri.
22: Carybdis - charybdis, periculum maximum naves absorbens, przepaszcz.

kolumna: b

- 1: Carectum, est locus, ubi crescunt carices, herbae acutae et durae, karcz vel poramba.
2: Carinion, orzechowy olej, dr. oleum ex nucibus vel glandibus.
3: Carista, syara.
4: Caristia, caristia, drogoszcz.
5: Carita, czevka.
6: Carmasinum, genus serici delectabilis, carmazyn.
7: Carpenta, dr. astula ligni, trasska, vyor.
8: Carpentarius, cyeslya, colodzyey, qui facit carpenta.
9: Carpentum, est vehiculum panno tecto ad pompam sedentium in eo, rydvan, poklyad, pokryti vosz.
10: **Carpentus** [!] - carpinus, grab.
11: Carpio, piscis notus, karp.
12: Cartae - chartae lusoriae, ygyerne carti.
13: Cartarius - chartarius, papirnyk, qui facit cartas papiri.
14: Cartilago, chrzastek, dr. auris vel naris ossea teneritudo sive medulla, discrimen narium, chrząslka.
15: Carum, dilectum, drogye, vel carum dr., cuius emptio est difficilis, et dr. a charis, droga rzecz.
16: Casa, vyessky dom, prosty domek.
17: Casale, latrina, secret.

- 18: Caseus, szyr.
- 19: Casia, zamorsky kwyath, est quidam frutex suavissimi odoris et virtutis cinamomi.
- 20: Cassis, capalyn, galea.
- 21: Cassula, copa.
- 22: Castanicus, glovacz, herba.
- 23: Castellae regnum, castilienskye.
- 24: Castellanus, czesnyk, grododzyerscza.
- 25: Castellum, zamek, zameczek.
- 26: Castor, ffiber, beffer.
- 27: Castramentum, namyoth.
- 28: Castula, botuch, czechel.
- 29: Casula, planeta presbyteri tegens totum sacerdotem, ornath.
- 30: Casula, suknya s kapticzą, cum cuculla.

strona: 24

kolumna: a

- 1: Catapulta, vas vel sagitta cum ferro bippeni, quae dr. barbata, belth.
- 2: Cataracta, przeddech okna.
- 3: Catarrhus, finxio seu distillatio ex naribus ac faucibus et palato, nyezith.

kolumna: b

- 1: Cartaceum - chartaceum, involucrum, cucullus, trąmbka s papiru, qua utuntur mercatores olivo luentes, seu reponentes in ea radices.
- 2: Catasta, eculeus, oszaka, genus fuit tormenti, martyrii, loze zelyazne.
- 3: Catena, catenula, quasi captivos tenens, lanczuch.
- 4: Catinus, przisztawka.
- 5: Catinus, **przestawka** [!] vel srzednya misza.

strona: 25

kolumna: a

- 1: Cambuca, dr. inflatura in virga virili ex coitu cum menstruata, kyla.
- 2: Campiductor, heythman.
- 3: Caudix - caudex, radix, quae inheret terrae, pyen.

- 4: Cauliculus, głowa kapustna.
- 5: Caulis, kapusta.
- 6: Caupo, szynkarz.
- 7: Caupona, szynkowny dom.
- 8: Causa efficiens, sprawa doskonała.
- 9: Causalitas, przyczynność.
- 10: Causatum, rzecz sprawyona.
- 11: Cautio, dr. breve cirographum, zapisz, quoties quis securus redditur de eo, quod sobi debetur, żarczenie na czas; scriptum seu carta, napisz, vel promissio, ex qua indicitur firma obligatio a fidejussoribus et pignoribus, obraczenie, rakoyemstvo, slyvbovanye.
- 12: Caveola, klyatka.
- 13: Cavillatio, szwar.

kolumna: b

- 1: Caedes (cedes), verberatio, bycye.
- 2: Caelator (celator), qui vasa argentea vel alia caelat, rigye.
- 3: Caelatura (celatura), oczaszzenie (?).
- 4: Caelium (celium), dloto.
- 5: Celeber, festivus, solemnis, slavanthny, sanctus.
- 6: Cellarius, custos cellari, pywnyczny.
- 7: Cementum, calx, wapno, caesura lapidum, congregatio lapidum minorum, kamyen cyoszany.
- 8: Cephalea, dolor capitis, boleglow.
- 9: Cetus, mons calvus, gola gora.

strona: 26

kolumna: a

- 1: Censura, oszadzzenie, iudicium, sententia, skazanie.
- 2: Census, plath.
- 3: Centaspica, herba, sthoclosza.
- 4: Cento, gvnya.

kolumna: b

- 1: Celtrum, croszna.
- 2: Cenchrus, serpens plena maculis, nakrapiany wąż.
- 3: Cerasetum, povidła wysnyowe.
- 4: Cerastes, rogaty wąż.
- 5: Cerasum, wyschnya abo trzesznia.
- 6: Cercopithecus, morska kothka.
- 7: Cerdo, garbarz.
- 8: Cereus, gromnycza.
- 9: Ceroferarium, podstawnyk.
- 10: Cersonesus - Chersonesus, Dacia, dwnska zyemya.

strona: 27

kolumna: a

- 1: Cerevisia secundaria, tezbyer.
- 2: Cerevisarius, pywovar.
- 3: Cerimoniae, obiczaje duchowne, swyatoscy wydome.
- 4: Cemo ¹⁾ - cherno (cfr. hemo), syerdzyen. (*marg*) ¹⁾ W rkp. mylnie cermo. (-)
- 5: Cervical, poduszka, pulvinar aureale.
- 6: Cervix, thyli.
- 7: Cespes, dr. terra cum herbis evulsa vel frutex vel virgultum, darn.
- 8: Cespitator, equus, plochy.
- 9: Cesticulus, circulus in capite, cum aliquid portatur, chomla.
- 10: Cestus, corium cum plumbo, infuso, quo pugiles manus suas muniunt et se invicem caedunt, bassalik.
- 11: Cetus, piscis in mari, vylorib.
- 12: Chamus, genus est freni, crigova vzda, vel capistrum, vzdyenicza, vel laqueus.
- 13: Chelys, instrumentum musicum, skrzypicze, lyvthnya.
- 14: Chelyus, lutnyk.
- 15: Chenoboscion, locus, ubi anseres et aucae aluntur, koszyecz vel chlyew gąszy.
- 16: Chronus, fluvius, Nyemen.

kolumna: b

- 1: Chorus, coretum, korzecz.
- 2: Cicada, vermis in arboribus rorem lambens et pectore fistuloso vocem emittens, konyk zyemny.
- 3: Cicer, genus leguminis, tatarka, tatarczane crupy.
- 4: Cilium, dr. folliculus superior, quo oculus integitur seu celatur, powyeczka, brew, mrugawicze.
- 5: Cilium, seu supercilium, est ordo pilorum in folliculo oculorum crescens, brvy.
- 6: Cyathus (ciathus) corczak.
- 7: Cycla (cicla) tunica, spodnya.
- 8: Cyclas (ciclas) postavyecz, spodnya suknya.
- 9: Cydonia (cidonia), pygvi.
- 10: Cydonius (cidonius), pigvove drzevo.
- 11: Cymae (cimaе), odnogy, odmlotky na gląbye.

strona: 28

kolumna: a

- 1: Cimborium, szhawka.
- 2: Ciminum, kmyn.
- 3: Cincinnus, crinis prolixе et crispe dependens, kądyorek podługovaty.
- 4: Cinctura, przepaska vel poprąg.
- 5: Cinctus, lata cinctura, qua cingimur, szheroky pasz.
- 6: Cingula, animalium dr. ut equorum, poprąg.
- 7: Cinix, vermis nascens in carne putrida, bloszczyca.
- 8: Cinix, cinices, pluszkwy.
- 9: Cippus, truncus, cumulus terrae, lapis mortuo suppositus vel cimiterium, vel est instrumentum, quo reorum pedes restringuntur, quasi tenens pedes, cloda.
- 10: **Cipsum** [!] - gypsum, gylovata zyemya.
- 11: Ciragra - chiragra, lamanye rąk.
- 12: Circinellus, begyel.
- 13: Cirographus - chirographus, cirographum, zapysz, rączny lyst, własney rąky list.

- 14: Cirurgicus seu chirurgus - chirurgus, ranny lyekarz, medicus vulnerarius, manu et ferro proscindens, czo rany lyeczi.
- 15: Cyathus, parvus cyphus ad bibendum, konew garnczova, et est tertia pars sextarii.
- 16: Cymatilis (cimatilis) vestis, czamlyeth, undulata.
- 17: Cymba (cimba), parva navis vel ima pars navis vivinior aquis, czoln.
- 18: Cymbia (cimbia), pocula facta ad similitudinem navis, korczak.
- 19: Cyndetum (cindetum), pannus, cyndar.
- 20: Cynomia (cinomia), musca canina, psya mucha.
- 21: Cypseli (cipselli), aviculae, gyrzikovyc.
- 22: Cytisus (citisus), herba, wrzoz.
- 23: Lineum¹⁾ oleum, lnyany. (*marg*)¹⁾ W rkp. pod literą C (p. 28) mylnie Cineum, poprawiono tamże następnie na Lineum. (-)

kolumna: b

- 1: **Cheuri** [!] - cheiri, dicuntur flores violarum citrini coloris, zolthe ffolky.
- 2: Chirotheca, cirotheca, rąkavicza vel podvyąsky.
- 3: **Cictonibus** [!] - cictonius (cfr. coctanus), pygwa.
- 4: Circinus, machinula, quae apud carpentarios circulum efficit, czirkyel.
- 5: Cirrus, dr. plicatura capillorum in anteriori parte, kądzyorek.
- 6: Cirrus, czvb.
- 7: Cisorium, chlebovy talyerz.
- 8: Cisper, vyzel.
- 9: Cisterna, studnya.
- 10: Cithara, arfa.
- 11: Civissa, myesczka.
- 12: Clamys - chlamys, jezdeczka suknya.
- 13: Clamys - chlamys, clamys, pallium, quod fibula infrenatur, vestis militum, kyepyennyak.
- 14: Clatria, klyekothky.
- 15: Clava, baculus habens massam ferri in fine, bulava, catria, kyloff vel clamra.
- 16: Clepsydra, docillus, qui obdit foramen dolii, czop, lyy.
- 17: Clericus, duchowny.

18: Cliens, famulus, quicumque nobilis servus, służebnyk.

strona: 29

kolumna: a

1: Clavicula, kluczyk.

2: Claviger, klucznik.

3: Claustrarius, słyosarz.

4: Clavus, genus ulceris, quod maxime in pedibus nascitur, wronye oko.

5: Clibanus, stog.

6: Clitellae, troky.

7: Cliens, sczythny panoszha.

8: Clientulus, dr. quicumque citatus, vel cujus causa agitur coram iudice, qui elegit sibi advocatum, cujus causam advocatus, rzecznyk, defendit.

9: Cloaca, wodny secret, quaelibet fossa, ad quam sordes defluunt, stercora, shachta.

10: Clunes, nates seu massa natium, rzycz.

11: Clunicula, rzythka.

12: Coactio, przymuszhenye.

13: Coadjutor, przipomożnyk.

14: Coagulum, szyrzisko, dr. illud, quod ponitur in lacte, ut coaguletur et hoc est substantia lactis in stomacho vituli aut leporis coagulata; et quidquid densat, dr. coagulum.

15: Coclea, dr. circumflexus per circulum ascensus in muro aut turri, okrągły wschod, vel alta et rotunda turris.

16: Cogitur, mvszy vczynycz.

kolumna: b

1: Coactus, przymączony.

2: Cocles, iednooky, unoculus, desioculus.

3: Coctanus, pigwa, et cicitonius.

4: Codicillus, lysth.

5: Coemptio, czyza.

6: Cognata, blysska.

7: Cognatio, rodzyna.

- 8: Cognatus, przirodzony swak.
- 9: Cogustrum, mrzesh.
- 10: Coitus, złączenie.
- 11: Cola (cfr. colus), prząslicza.
- 12: Colibium, blyech, solarium locus, ubi tela candidatur.

strona: 30

kolumna: a

- 1: Colericus - cholericus, czarnokrewny.
- 2: Collarium, dr. id, quod est in collo canis, colnyerz vel oboyczyk.
- 3: Collatio, vcztha.
- 4: Collator, podawcza.
- 5: Collegiate, spolnye, pospolicye.
- 6: Collyrida (collirida), dr. panis tenuis et quasi subcinericius vel triangularis vel circularis, coctus et frictus, detensus, begyel.
- 7: Colobolus, gomolka.

kolumna: b

- 1: Cola, czadzidlo.
- 2: Colei, testes seu testiculi, jayka.
- 3: Colliculus, pagorek.
- 4: Collis, gora, kądý vyno abo zyto roscye.
- 5: Collopendium, chomąto.
- 6: Collybista (colibista), qui vendit vel recipit collybia, bankarz.
- 7: Colofagium, obyąslo na kądzyely.
- 8: Colofolium, obvyadlo.
- 9: Colonus, oracz.
- 10: Color, crass, barva.
- 11: Coloratus, kraszony.
- 12: Colostrum, smyotana.
- 13: Colubra, genus serpentis, quod cervum fugit et leonem interficit, lyeszny vąsz, drzewny.
- 14: Colum, czadzyvorek.

15: Columbar, quoddam vincuculum pro collo aptum, cvna.

strona: 31

kolumna: a

1: Cola, czadzydło.

2: Colica, est aegritudo intestinorum multum dolorosa, generata in intestino dicto colon, quod est grossum, strzewna dna.

3: Collisus, dr. quasi simul laesus, vgnyczyony.

4: Colostra, smyotana.

5: Colostrum, colostrum vel colostrale, dr. lac in mammis concrectum et densum, lac novum, quod statim mulgetur post partum fetus, nihil valens, syara.

6: Colus, dr. rota feminarum vel instrumentum, unde feminae nent, prząslicza, kądzyel, motovidło.

7: Colus, vyevyorka.

8: Coma, poncyerz.

9: Comatulus, cądzyczerzawy.

kolumna: b

1: Comes, grabya.

2: Comes, comes, socius, grabya, grabyna.

3: Commendare, prziczynysz są.

4: Commendator, prziczyncza.

5: Commentarium, coment.

6: Commodare, rem aliquam in tuum commodum concedere, quamdiu velis, poziczicz z lasky.

7: Commodatum, laskawe poziczenye.

8: Communicatio, vziczenye.

9: Communicatio idiomatum, pospolitovanye movy naszey.

10: Compatriota, przyacyel, pobratym.

strona: 32

kolumna: a

1: Comessatio, superfluum et luxuriosum convivium vel post coenam epulatio, malyvtka colacia dla trvnkv.

2: Comessor, zarlog, comestor, gulosus.

3: Comestum, snyadek.

4: Comitatus, margrabstvo, comitis dignitas vel terra, tantum spatium, quantum unus comes tenet.

5: Commercium, odmyana, dr. rerum aut mercium commutatio, ffrymark, skupyenye.

6: Commissio, polyeczenye.

7: Communicatio, vziczenye.

8: Complacentia, lyvbosc.

kolumna: b

1: Commune, spolnye.

2: Communitas, pospolstvo.

3: Communiter, pospoliczye.

4: Commutare et dispensare differunt etc.; dispensare vero est ipsum votum relaxare, rozvyżacz, ffolgovac, popuscicz, seu determinare etc.

5: Complexio, natura, dispositio, plecz.

6: Compotista, rachownyk.

7: Compotus, numeratio, rachvnek, rachovanye.

8: Comprehensio, ogarnyenye, dostąpyenye.

9: Compressus, pothkanye, congressus.

10: Compulsus, przypądzony.

11: Conceptus, plod.

12: Concessio, poziczanye.

13: Concha, korczak, nyeczky, vas concavum ad similitudinem conchae, alveus, nyeczky.

14: Concupiscentia, poządanye ząndlyvosc.

strona: 33

kolumna: a

1: Conceptus, conceptus mentis, vmysl dussny.

2: Conclavis, conclave, cella, thalamus, camera secreta sub clave alterius clausa, zamczista komora, vel locus secretus.

3: Conclusio, gystna prawda.

4: Concretum, rzecz dwoista, zlozona.

5: Concubium, concubia nox, pyrvospy vel szen pyrwszy.

6: Conditio, est dispositionis suspensio, vmova, ex eventu incerto futuro, ei apposito.

7: Conditio in contrahendis contractibus vel matrimoniis, vmova.

8: Conditio, wzgląd, etiam dr. status, vroda, polozenie, własnoscz.

kolumna: b

1: Conducere, dr. ille, qui rem aliquam ab aliquo data mercede vel promissione accipit utendam, nayąncz.

2: Conductor, gleythnyk.

3: Condylus, nodus, qui apparet in articulis digitorum, czlonky v palczow, pugno clauso, pyąszcz.

4: Confirmatio, byrzmovanye.

5: Conflictus, bellum, pugna, pobicye.

6: Confoederatio, zgyednanye, zmovyeny.

7: Conformis, kstaltowny.

8: Conformitas, conformatio, podobnoscz, zgodnoscz, przypodobanye.

9: Confusio maris, zmyeny, zmyeszanye gwaltowne, szhum morsky.

strona: 34

kolumna: a

1: Conger, congrus, piscis quidam similis anguillae, sed grandis, moratur autem in cavernis petrarum sub aqua, yezyorny wągorz.

2: Congressio, congressus, pothkanye, in bello.

3: Congruitas, slusnoscz.

4: Connexum pedis, przyszwa.

5: Connotatio, znamyonovanye.

6: Connubiales, swadzyebnyczy.

7: Connubiator, swath.

- 8: Connubius, swath.
9: Consentientes, zgodzily są.
10: Conus, dr. nux pinea, szyszka, vel summitas galeae vel curvatura.

kolumna: b

- 1: Consonum, podobno.
2: Conspectus, in conspectu, przed oczyma, oblicznoscya.
3: Constans, sthaly.
4: Constipatio, zatwardzenye.
5: Consul, qui reipublicae consulit, burmystrz, raycza.
6: Proconsul, namyestnyk burmistrow.
7: Consularis vir, stary burmystrz.
8: Consumtus est, zgynął.

strona: 35

kolumna: a

- 1: Contentio, wspyeranye, wspora.
2: Contentus, patiens, sufficiens paucio, ma doszicz.
3: Contestatio, swyadecztwo.
4: Conticinium, nox intempesta, polnoczy.
5: Contignatio, tignorum conjunctio, coaptatio in aedificio vel solarium, chlodnycza, vyecerznyk, coenaculum.
6: Controversia, certamen, quaestio, contentio, wspora.
7: Convallis, magna vallis vel loca terrarum depressa inter montes, przicopa myedzi goramy abo okolo gor.
8: Convicium, est adversus bonos mores vociferatio ad injuriam et invidiam, vraganye, przymowka, sromocznye.
9: Convicium improprium dr., quum quis injuriose alteri ad memoriam reducit auxilium, quod ei contulit, necessitatem patienti, layanye, virzuczanye, vymavyanye.

kolumna: b

- 1: Conticinium, dr. tempus noctis, quum cuncta silent, pyrvospy.
2: Contractus, zmovca.

- 3: Contractus, contractus matrimonii, poymovanye.
- 4: Contributum, poradlne.
- 5: Contritio, est dolor voluntarie assumptus pro peccatis cum proposito confitendi et satisfaciendi etc., skruszenye.
- 6: Controversia, zaloba, wspora.
- 7: Contubernium, gromada, towarzistwo, tabernaculum vel societas, conventio ad tempus commanendi.
- 8: Contuitus, wzgląd.
- 9: Contumacia, est erga judicem vel praelatum commissa inobedientia voluntaria, qua quis monitionem judicis implere contemnit, quod facere scit se debere, zufalstwo, vpornosc, **krnąbnosc** [!] .
- 10: Contus, partica seu cuspis peracuta seu ferrum, quas portant rustiti loco hastarum, koncerz.
- 11: Contus, telum, quod ferrum non habet, belth, vel instrumentum, quo piscator sciscitatur aquam inquirendo pisces, thluk.
- 12: Convalescentia, wzmozenye.
- 13: Convalescere, wzmagacz.
- 14: Convenire, targowacz, naymovacz, robicz vel pozivacz, pacisci vel exigere aliquid ab aliquo, vel adunari insimul.
- 15: Conventio, sgycm.
- 16: Conventor, nayemnyk.
- 17: Cooperta, deka, qua cooperimur dormientes.

strona: 36

kolumna: a

- 1: Copia, przepysz listovy.
- 2: Copolus, carpenta, trzaska.
- 3: Copula, slyvb.
- 4: Corago, avicula, plisska.
- 5: Corallius lapis, habens naturam viminis sub aqua, sed detracta super aquam statim durescit, rubescit et lapidescit, coral.
- 6: Coramen, lupyesh vel rzemyen.

- 7: Corbis, kossh, vas vimineum, quo mensuratur vinum vel annona, vel dr., per quod fluit mustum.
- 8: Cordum - chordum (chordus), dr. quod tarde nascitur, potraw.
- 9: Corollus, vyanek.
- 10: Correlarie, dowodnye.
- 11: Correlarium, vyvod.
- 12: Correlarium, correlarium, branye rzeczy, pochodzi.
- 13: Correptus insano amore, apprehensus, żgyąnthy.
- 14: Corrigia, rzemyczek, knafflyk vel wstągy.
- 15: Corroboratio, vczfyrdzenye.

kolumna: b

- 1: Coriarius, garbarz.
- 2: Coriolum, szkorka.
- 3: Corna, tarnky.
- 4: Cornu, rog.
- 5: Cornum, glog.
- 6: Cornus, glog.
- 7: Corporeus, cyelyesny, corporalis.
- 8: Corrigiarius ¹⁾, rymarz. (*marg*) ¹⁾ W rkp. mylnie corruptarius. (-)
- 9: Corrivales, dicuntur, qui eandem amicam habent, swakovy.
- 10: Corrupta terra, nakazona.
- 11: Cortex, lub.
- 12: **Corules** [!] - curules, crzeszlo.
- 13: Coruscatio, blyskanye.
- 14: Coryletum (coriletum), lyaszczyna.
- 15: Corylus (corilus), lyeschyna.
- 16: Corymbus (corimbus) yemyelye ¹⁾ iagodi. (*marg*) ¹⁾ W rkp. przekreślone. (-)
- 17: Cos, dr. lapis durus, oszla, ad acuendum securim aut cultellum.
- 18: Costa, zebro.
- 19: Costarium, locus costarum, costhnycza.

- 20: Cotanum, est genus malorum, pomorum, fructuum, nucum, pigwy.
- 21: Coticula, oszelka.
- 22: **Cotuneum** [!] - cotoneum, cydonium, fructus est quarundum pomorum, kytana.
- 23: Coturnix, avis regia, yarżamb.
- 24: Coturnus, genus calciamenti, curp, Mazovitarum.
- 25: Couterinus, ex eodem utero cum alio progenitus, przyrodny brath vel syostra.
- 26: Coxa, scyegno.
- 27: Coxa, varżachyew, coclear coquinarium.
- 28: Coxae, trzosla, coxendix.
- 29: Coxilla, staczyva.
- 30: Crabro, syrszhin.
- 31: Crastinus, yvtrzeysi, zayvtrek.
- 32: Crater, vas vini vel olei, kubek, cophlyk.
- 33: Crassus, tlusty, tuczny.
- 34: Cremium, skvarek, skrzeczky, dr, quod frixum est de pinguedine, vel siccamentum lignorum, pozar, item dr. sacrificium vel holocaustum.

strona: 37

kolumna: a

- 1: Cratis ferrea, rosth, in coquina.
- 2: Creditor, dluznyk, est qui alienam fidem sequitur mutuatam pecuniam numerando, credit debitori.
- 3: Crepundium, cunabulum, colyepka, pueri.
- 4: Crepusculum, mrok, dr. dubia lux sive hora, quae inter noctem et diem est vel inter diem et noctem.
- 5: Crinea, glovya skora.
- 6: Crispus, cądzyerzevaty.
- 7: Crista, dr. illud, quod eminet supra galeam et super capita quarundam avium, ut galli, pavonis, czvb vel grzebyen.
- 8: Cristatus, crista ornatus, galeatus, czvbathy.
- 9: Cristula, grzebyk.

10: Crypta (cripta), cruchta.

kolumna: b

1: Crucifer, krayczar.

2: Crumenarius, marsupiarus, calethnyk.

3: Crus, dr. a curro, golyen, gyczel, et dicuntur crura sub genibus usque ad suras, lysty, vel dr. os tibiae antierius.

4: Crusta, skora chlyebova, dr. exterior cortex panis.

5: Crusta etiam dr. exterior pars eorum, quae non comeduntur, ut vitri, marmoris, ligni, geln.

6: Crustum vel crustulum, skyba, dr. fragmentum panis, vel dr. quoddam edulium.

strona: 38

kolumna: a

1: Cubicularius, komornyk, custos lecti vel fabricator aut praeparator.

2: Cubiculum, lectus, camera, comora.

3: Cubiletum, barchan.

4: Cuculio, vermis frumenta devorans, zythny robak.

5: Cucullus, cartaceum involucrium, trąbka, de papiro.

6: Cucuma, dr. vas aeneum desuper coopertum, in quo calefit aqua vel coquitur cibus, myedzyany garnecz.

7: Culcitra, dr. repleta plumis, pyerzyna vel coldra.

8: Culina, coquina, cuchnya, popina.

9: Culmen, summitas tecti, quae culmo cooperitur, visokosc, posshicze slomyane.

10: Culmus, calamus spicae, vel dr. folliculus, unde spica exit, zdzblo.

11: Culponeus, calciamentum rusticorum amplum et latum vel pero, cvrdvan.

kolumna: b

1: Culptrum, przelbicza.

2: Culter, nosz vel croy.

3: Cultillifex, nozewnyk.

4: Cultor, inhabitator, szluga.

5: Cultra, coldra.

6: Cultrarius faber, nozewnyk, cultrifex.

- 7: Cultrus, dr. saccus de corio, vor, in quo damnati insuebantur et ad fluvium projiciebantur, vel dr. saccus, myech, vor, in quo portatur triticum, vel saccus de corio, qui supponitur equo.
- 8: Culullus, calix fictilis, crozlik, kruzyk, vas samium.
- 9: Cumba, cymba, ima pars navis vel parva navicula, czoln.
- 10: Cuminum, cyminum, kmyn.
- 11: Cumulus, summitas et coacervatio aliquorum, kopyecz.
- 12: Cuna, lectulus puerorum, kolyebka vel pyelyvcha.
- 13: Cunabulum, colyepka.
- 14: Cuneus, dr. multitudo militum vel peditum, item dr., quo ligna finduntur, clyn.
- 15: Cuniculus, crolyk vel kvnka.
- 16: Cunnus, dr. vulva mulieris, zła tvarz.
- 17: Cupa (cuppa), dr. quoddam dolium, cuffa.
- 18: Cupedia, cupiditas edendi aut bibendi, dapes lautiores, potrawy prziprawne, lakothky.
- 19: Cupediarius, kucharz goscynny.
- 20: Cupedinarius, qui esculenta et poculenta vendit, gremplarz.
- 21: Cupressus, cypres, arbor.
- 22: Cuprum, spyza, myecz, mosyącz, aes cyprium.
- 23: Cuptinus, povyrek.
- 24: Cupula, przistawka.
- 25: Curia, dvor.
- 26: Curialis, qui ad curiam pertinet, dworzanyn.
- 27: Currifex, stalmach.
- 28: Curvus, zggꞑꞑthy [!].
- 29: Cuspis, drzewcze.

strona: 39

kolumna: a

- 1: Curris, cyerlicza.
- 2: Cursor, byegvn, byegarz.
- 3: Curticulus, avis, chroscyel.
- 4: Cussinus, pyerzyna.

- 5: Cutilatus, przecobyaly.
- 6: Cutillatus equus, przecobyaly.
- 7: Cymata, sunt, quae vere proximo post primam sectionem a caulibus colliguntur, tenuissimi cauliculi, odmlothky.
- 8: Dama, lany.
- 9: Damula, lanka.
- 10: Danubius vel Hister, Dvny, fluvius.
- 11: Dapifer, podstolye, stolnyk.
- 12: Debilis, dr. a de et bilis (quod est humor corpus afficiens), quasi per bilem factus frangilis, krewky, et deorsum a viribus, inde debilitas.
- 13: Decapolios, zyemya decapoleyska.
- 14: Decrepitus, ostarzaly, valde senex, stary strich.

kolumna: b

- 1: Debitor, qui accipit pecuniam a creditore, dluznyk.
- 2: Decanus, dzyekan, est nomen dignitatis, quasi supra X canonicos constitutus.
- 3: Decanus, qui X viros habet sub se, sive in ecclesia sive extra, vel qui X militibus praeest vel clericis, dzyesyąnthnyk.
- 4: Decentia, slusnosc.
- 5: Deceptor, chitrzecz.
- 6: Declaratus, obyavyony.
- 7: Decrepitus, strich.
- 8: Decretum, pravo.
- 9: Decurio, dzyesyąnthnyk.
- 10: Decus, czesc.
- 11: Defalcare, est aliquid ab aliquo jure debito in solutum computare, strączicz.
- 12: Defendiculum, obrona.
- 13: Defensio, rosprava.
- 14: Deformitas, spathnosc.
- 15: Deformis, sharadny, zadny.

16: Degener, indecorus, vyiadek, qui ex nobili genere nascitur, sed inhoneste vivit, suo generi dissimilis, a bonis moribus devians et discordans, nyestateczny.

17: Dehiscens, apertum hiatum et diffusum habens, valde hiscens, zyeva.

strona: 40

kolumna: a

1: Delectabilis, roskoszny.

2: Delictum, nyedostatek.

3: Deliramentum, fatuitas, błąd, dementia, deviatio, discordia a rectitudine.

4: Delirium, błąd.

5: Delirus, phreneticus, błądny, błądźáci.

6: Delphin, delphinus, piscis marinus, morska swynya.

7: Demens, insanus, osszhelaly, amens.

8: Dentes - genuini, qui sunt in extrema gingina, poslyednye; maxillares, morales, dentes lati, quibus molitur cibus, trzonove; medii dentes, qui et canini dicuntur, srzednye; praecisores, acuti, primores, przednye ząmbi.

9: Depositum, zlozenye, dr. quod custodiendum alicui datum est, pignus ad tempus commendatum.

kolumna: b

1: Demoniacus, opątany.

2: Demonstratio, vkazanye.

3: Dentago, oszkomyny.

4: Dentiscalpium, ząmbydlo, instrumentum, quo scalpuntur dentes, kolyząmb.

5: Depactio, dyngovanye.

6: Depagatio, obliczanye.

7: Deplumatus, oszkubyony.

8: Derelictum, dr. res, quae caret possessore, vel quae in in nullius est possessione, odrzuczona, opuszczona rzecz.

9: Deria, schchab [!] .

10: Desperatio, rospacz, wąnthpyenye.

11: Detestatio, wzgardzenye.

strona: 41

kolumna: a

- 1: Despectio, refutatio, myrzyączka, nyenaviscz, wzgardzenye.
- 2: Desperatus, rospaczony.
- 3: Destillatio, catharrus, nyezith.
- 4: Deuteria, poslyednye pyvo aut vyno.
- 5: Dextrarius, equus, qui per dextram ducitur, sy, horz.
- 6: Dies solis, nyedzyela.

kolumna: b

- 1: Dialecticus, gadacz.
- 2: Diamas, diamant.
- 3: Dies operosus, robothny dzyen.
- 4: Dies vigiliae, swyąty vyeczor.

strona: 42

kolumna: a

- 1: Diarium, obrok, dr. a die, victus quotidianus, quod in cibum unius diei datur.
- 2: Dicax, facetus, urbanus, qui verbis bene loquitur, mowny, vel qui immoderate et multum loquitur etc.
- 3: Dictamen, zmyslyenye.
- 4: Dictator, qui dictat, skladacz.
- 5: Dictio, significatio vel intellectus alicujus verbi, verbum, slovo.
- 6: Dictiuncula, slowko.
- 7: Didascalus graece, doctor latine, vczycyel.
- 8: Didimus, dubius, wątpyączy.
- 9: Diffamatus, oszoczony, oskarzony.
- 10: Differentia, roznoscz.
- 11: Diffinitum, diffinitio, vylozenye.
- 12: Diffusa est gratia in labio tuo, vylyana iest myloscz w vstach tvoich.
- 13: Difformis, nyeslusny.

kolumna: b

- 1: Digitale, naparstek.
- 2: Digitus famosus, srzedny palyecz, dr. impudicus, verpus.
- 3: Dignitarius, czesnyk.
- 4: Dignitas, dostoyenstwo.
- 5: Dilatio, est temporis in causa prorogatio, odlozenye.
- 6: Dilectus, myly, lyvby.
- 7: Diluculum, wzorza abo svytanye, aurora.
- 8: Dilutus, liquidus, distemperatus, rostvorzony.
- 9: Dilutum vinum, mixtum cum aqua, rostvorzone.
- 10: Dimicator, shyrmierz.
- 11: Dioecesis, est distinctio vel divisio sive gubernatio divisa et divisa ab ecclesia alterius episcopatus, byskupstwo, et commissa gubernationi unius.
- 12: Diplois, duplex vestis militaris, szhuba, cabath.
- 13: Diploma, bulla papalis, lysth papyessky.
- 14: Directe, bene, yawnye.
- 15: Indirecte, male, ffortylnye.
- 16: Dynasta (dinasta), baro, chorąży.

strona: 43

kolumna: a

- 1: Disceptatio, pravem obchodzenye vel rokovaneye.
- 2: Disciplina, carnoszcz, caranye, dr. ultrix malae vitae, vel secundum moralistas dr. omnium membrorum motus ordinatus et dispositio decens in omni habitu et actione, skladnosc.
- 3: Discipulus, vczen.
- 4: Discolor, diversorum colorum, vel qui est alterius coloris, pstry.
- 5: Discrasia, aptitudo corporis ad infirmitatem, vel dr. initium aegritudinis, rostąkanye.
- 6: Discrepantia, nyezgoda.
- 7: Discrete, bacznye.
- 8: Discretio, divisio, scientia, discussio, bacznoszcz, consideratio rerum, ad quid tendant.
- 9: Discrimen, distigium, przebor, separatio, differentia; capillorum distinctio, przedzyl, vel periculum vitae.

10: Discus, scutella, krzynow.

11: Disertus, politus vel exquisitus, rozvmny.

12: Disertus, sapiens, eloquens, facundus, rosprawny, rostopny.

13: Dissinteria, czyrvonka, passio quaedam seu dissipatio interiorum seu intestinorum cum egestionem sanguinolenta, fluxus ventris sanguineus cum corrosione, ulceratione seu vulneratione interiorum, czyrvona nyemoc.

kolumna: b

1: Discussio, rosprava.

2: Disparitas cultus, contractus inaequalis matrimonii, fidei, ut christianus cum pagana Ruthena, rozna vel przeczywna vyara.

3: Dispectus, contemptus, nyenavisz, desceptus.

4: Dispendiositas, obelzenye.

5: Dispensatio, est juris communis et rigoris ejus per eum, ad quem spectat, provida relaxatio, utilitate et necessitate pensata factaque ex causae cognitione, ex causa rationabili ab eo, qui habet jus dispensandi in rigore juris, sfolgovanye, rozvyżazanye, popusczenye.

6: Dispositio, przipravyenye, ochothnoscz.

7: Dispositus, sprawny.

8: Disseminatus, rospłodzony, rosyany.

9: Distinctio, divisio, rozdzyelyenye.

10: Ditegus (ditaga?), naparstek.

strona: 44

kolumna: a

1: Districtum iudicium, vyelkye vyeche.

2: Districtus, gbyth, obyasd, povyat.

3: Disus equus, wrony.

4: Diva virgo, svyąta panna.

5: Diversorium, diversitas viarium vel receptaculum seu hospitium vel hospitale ad divertendum, ex diversis viis adventus, pospolyty dom, gospoda.

6: Diverticulum, flexus viarum, ubi una via divertit ab alia, quasi diversa via, rosthanye.

7: Divinatio, dr. divinus actus futura noscere aut revelare, est praedictio futurorum superstitiosa, vyeszczba, czarowane.

8: Divinator, qui futura investigat et contemplatur, in malo accipitur et illicitum est sic facere, gadacz.

9: Divisibilitas, roznosc.

10: Divortium, est viri ab uxore vel e converso legitima separatio, rozwod.

11: Divus, swyąty.

12: Docimen, documen, documentum, navczenie.

kolumna: b

1: Docillus, clepsidra, lyyek, czopek.

2: Dodrans solidi, polgroszek.

3: Doliarius, bednarz, doleator.

4: Dolus, calliditas, malignitas, machinatio ad circumveniendum et decipiendum alterum, vel solertia, quum quis aliquid simulat, ne damnificetur a proximo, chytroszcz; fraus, zdradliwosc; fallacia, ffalesznosc, omamyenye.

5: Domicella, pany mloda.

6: Domicellus, dominellus, mlody pan, - dicuntur pulchri juvenes magnatum etc.

7: Dominator, panvyący.

8: Dominium, dr. jus habendi, possidendi, fruendi, utendi ac disponendi de aliqua re pro libito voluntatis, vel secundum aliquem determinatum modum, skonzonego zamyerzenia, a quadam superioritate vel auctoritate diffinitum.

9: Translatum dominium ibi est, quando quis incorporatur in possessionem, wvyązvyę są.

10: Dos, posag, est quaedam donatio facta a patre mulieri vel ab extraneo, vel facta a muliere ipsi viro pro oneribus matrimonii sustinendis, item dr. vyano, oprava.

11: Dotalitium, przyvyanek.

12: Dotes animae, wlasnoscy.

strona: 45

kolumna: a

1: Dolabrum vel dolabra, est instrumentum dolandi, hebel, pro bipenni, okszha.

2: Dolium, vynna ffaassa vel cadz.

- 3: Doma, dach, tectum vel atrium domus, quod non tegitur.
- 4: Domicilium, pomyśkanye, domus, habitatio, mansio, vel dr. jus et potestas.
- 5: Domus, domesticus, czelyadz.
- 6: Domestici, czelyadnydzi.
- 7: Dorcas, caprea, dzika koza vel sarna.
- 8: Dos, posag.
- 9: Dotalitium, posag.
- 10: Dotalitium, vyano.
- 11: Dracena, smokiny.
- 12: Dragma, drachma, nummus certae quantitatis continens tres denarios.
- 13: Dromedarius, drabarz.
- 14: Ducatus, genus ponderis, ducat.
- 15: Ducissa, kszyżna.
- 16: Ductor, vodz.
- 17: Ductorium equorum, lyecz, lyeczem.

kolumna: b

- 1: Dumetum, spina vel spinarum collectio, gąszcz.
- 2: Dumus, gąszcz, gąstva.
- 3: Durae cervicis, nye sklonny ku dobremv.
- 4: Dux, ksyącz, ksyązna, significat officium et dignitatem.
- 5: Dux militum, heytman.
- 6: Ebdomada, tydzyn.
- 7: Ebor, ebur, rog slonyovy, os seu dens dr. elephantis.
- 8: Echidna, vipera, **yaszorka [!]** .
- 9: Echinatus calix, dr. putamen superius castaneae, lupyna vyrschnya a ostra castanova.
- 10: Echo, zazwyāk.
- 11: Eclipsis, defectus lunae vel solis, zaczmyenye.
- 12: **Ecox [!]** , esox, salmo, lososz.

strona: 46

kolumna: a

- 1: Edax, dr. qui multum et assidue comedit, vorator, vorax, gulosus, **zarlog** [!].
- 2: Edes – aedes, in pli., myesczky dom.
- 3: Edicula – aedicula, coscyolek vel caplicza, sacellum.
- 4: Edictum, przikazanye.
- 5: Edilis – aedilis, vrządnyk.
- 6: Aedilis, budownyk.
- 7: Edilitas – aedilitas, vrządnyctvo.
- 8: Aedilitas, budovanye.
- 9: Edituus – aedituus, zvonnyk, custos domus, tutor aedis, aeditui, custodes, sacristiani, zvonnyczy.
- 10: Effeta vacca, yalova.
- 11: Efficatia, pozitek.
- 12: Efficax, capax, stateczny, dostateczny, moczny, poziteczny.
- 13: Efficiens, **sprawyająca** [!], pomagayacza.
- 14: Efficientia, vzytecznosc.

kolumna: b

- 1: Effigies, obrasz, imago, figura, forma.
- 2: Egens, nyedostateczny.
- 3: Egenus, pauper, egens, inops, nądzny, nyedostateczny.
- 4: Egilopium – aegilopium, yączmyk, est fistula apostematica, quae fit juxta oculum, vel ulcus vel caro nascens in angulis oculorum.
- 5: Egonomus – aegonomus, aepolis caprarius, pastor caprarum, cozopasz.
- 6: Egregius, wyborny.
- 7: Elatus, pyshny, superbus.

strona: 47

kolumna: a

- 1: Electrum, mosyącz, contrufal, dr. quaedam species metalli, ad radios solis valde relucens.
- 2: Electuarium, electum, ex variis et multis confectum, et dr. omnis compositio non reduca ad soliditatem, sive fiat cum zucaro sive cum melle, lyąktwarz.
- 3: Elementum, zyvyol.

kolumna: b

- 1: Emanatio, processio, pochodzenie, fluxus, wplynyenie.
- 2: Emancipatus, oddzyelyony, odprawyony, manumissus seu libertus, vipuszczony z nyevoley.
- 3: **Emporium** [!] - emporium, zaplaw.
- 4: Embrio carnis, bryla.
- 5: Emenda, polyepszenie, przemyennosc, naprawyenie.
- 6: **Emonda** [!] (pro emenda), pokupna vyna.

strona: 48

kolumna: a

- 1: Emere irremediabiliter, ad perpetuum, vyeznye; reemptio, skupyenie, contractus in vim reemptionis et, si est in vita, dr. vitalitium, zywnosc, ad vitam.
- 2: Eminens, excellens, dostoiny, apparens.
- 3: Eminentia, dostoinosc.
- 4: Emissarius, dr. equus proletarius seu impraegnator equarum, qui emittitur ad coitum, stadnyk.
- 5: Emphiteosis, melioratio et quasi in fide positio, naprawyenie gymyenia dobrovolnye danego.
- 6: Emphiteota, dr. qui agrum conduxit vel accepit ad tempus colendum vel meliorandum sub certo pretio, ut seu solvatur pensio, plath, seu census in pecunia.
- 7: Emporetica carta, carta, qua mercatores utuntur ad merces obtegendas, cramarsky papir myasszhi.
- 8: Emporium (cfr. emporium), forum vel mercatum, sklad, targove myescze.
- 9: Empticius, cupyony.
- 10: Empticii servi, dicebantur illi, qui in servitium emebantur, kupyency.

kolumna: b

- 1: Emprothotonus, est cui mentum pectori ex nervorum rigore annexum est, zroszyenie brodi ku pirshyam.
- 2: Emptra, est mus montanus in Saxonia, gorna mysch.
- 3: Emulatio - aemulatio, invidia, nyeprzyyaszn.

4: Emunctorium, purgatorium seu instrumentum ferreum, quo candela emungitur, cleszczky knotove.

5: Encaenia, initiationes vel initia seu nova festa, **poswyńczany [.]** (nie), sicuti sunt dedicationes ecclesiarum.

6: Enchiridion, liber manualis, habendus semper in manibus, ut confessoribus Summula, male kszyąsky rączne.

7: Enearius - aenearius faber, cothlyarz.

strona: 49

kolumna: a

1: Enigma - aenigma, obscura similitudo, podobyenstwo.

2: Enigmatica - aenigmatica autoritas, dovod starego zakonv.

3: Enophorum - oenophorum, vynnna konewka.

4: Enopola - oenopola, vynny synkarz.

5: Enopolium - oenopolium, vynny, pywny dom.

6: Ens, bythnosc.

kolumna: b

1: Enulum - aenulum, kocyelek.

2: Enum - aenum, kocyel.

3: Epatiarius - hepatiarius, wątrobný wrzod, dr. quod pertinet ad epar, vel quem agitat morbus epatiarius.

4: Ephebia, mlodoscz.

5: Ephestris, szhata na zbroyą.

6: Ephippium, sella, syodlo.

strona: 50

kolumna: a

1: Ephemeris, dr. liber, in quo res gestae per singulos dies scribuntur, latine vero acta diurna, vel dr. diarium, dziennyk.

2: Ephippium, syodlo.

3: Ephippiopeus, syodlarz.

4: Epicolus, krązel.

- 5: Epictus, zapovyedzyany, -na.
- 6: Epidimia, povyetrze zarazone wszhądi bąndące.
- 7: Epiglossis vel epiglottis, nux gutturis, krthanyove yablko.
- 8: Epiglotum, przikrywka wnątrzna.
- 9: Epitaphium, est scriptura sive titulus, napysz, in lapidibus sepulcrorum scriptus.

kolumna: b

- 1: Epilepsia, rzvczawka.
- 2: Epilepticus, epilenticus, epilensiacus, rzvczaiącą nyemocz maiąnczi.
- 3: Epitaphium, napisz nad grobem.

strona: 51

kolumna: a

- 1: Epistellum (epistelium?) krązel na kądzyely.
- 2: Epistola, littera, lyst.
- 3: Epistolium, parva littera, listek, breve epistolium, crotky list.
- 4: Epistylum, dr. quod ponitur in capite columnae superius, capitellum, myecz sklyepovy.
- 5: Epops, upupa, avis, dudek.
- 6: Epudoratus, extra pudorem positus, epudorus, inverecundus, impudens, nyesromyązlyvy.

kolumna: b

- 1: Equa, swyerzobka.
- 2: **Equerox** [!] (equorum grex), sthado.
- 3: Eques, miles, yezdny zyemyanyn.
- 4: Eques auratus, riczerz pasovany.
- 5: Equester, konny.
- 6: Equile, staynya konska.
- 7: Equipollens - aequipollens, rownovazny.
- 8: Equipollentia - aequipollentia, rownovaznosc, dr. similium rerum aequalitas.
- 9: Equiritia, dr. armentum equorum vel vaccarum, stado.
- 10: Equiso, mastalyerz.
- 11: Equus ante, lyeczovy kon.
- 12: Eramentum - aeramentum, dr. instrumentum de aere, campana, zwon.

- 13: Erarium - aerarium, zakowka.
- 14: Aerarium, etiam capitellum ligulae, zakowka v wstągy.
- 15: Ericius, echinus terrestris, erinaceus, jesh.
- 16: **Erigenum** [/] - eriganum, podpora okyenna.
- 17: Erigone, libra, signum coeleste, vaga.
- 18: Erigulans, vermis est adherens labiis luporum et canum, clyesz.
- 19: Erpica, brona; erpicare, wloczicz broną.

strona: 52

kolumna: a

- 1: Erraticus, błądny.
- 2: Eruca, dr. vermis frondium, wazyenyca, gąszka.
- 3: Eruditus, vyvczony.
- 4: Erugo - aerugo, dr. vitium rodens ferrum aut segetes, rubigo nascens ex pluvia, rdza.
- 5: Erumpere, vynorzicz syą.
- 6: Eruptus, przedarly.
- 7: Escarius, vaczek ptasny.
- 8: Esculus, arbor est, cujus fructus esca est, yemmyola, ilex.
- 9: Esseda, in sella, podclad.
- 10: Essentia, gysthnoscz; substantia bythnoscz.
- 11: Estimativa - aestimativa vis, rosmyslyayąca, szhaczviąca, rozeznaviąca.
- 12: Estuarium - aestuarium, aestarium, lyethnyca vel cyeplicza.
- 13: Estus - aestus, vyodro, calor, fervor solis, gorąnczosc slonca.
- 14: Etas - aetas, evictus unius anni, lyethnoscz.
- 15: Eternitas - aeternitas, vyechnoscz.
- 16: Eternus - aeternus, vyezny.

kolumna: b

- 1: Ethica, genus est febris seu quaedam passio, laedens solida membra, suchota, sucha nyemocz.
- 2: Ethnicus, poganyn.
- 3: Etymologia (ethimologia), porozvmyeny.

- 4: Evaporatum vinum, vyyetrzale.
5: Eventreum, eventrea, ksyenyecz, in pisce.

strona: 53

kolumna: a

- 1: Eunuchus, spado, custos camerae regis vel reginae, minister, comornyk.
2: Evictio, zastąmpyeny.
3: Evictor, zachodcza.
4: Evidentia facti, certitudo, yawnoszcz; inevidentia, obscuritas, domnymany.
5: Evum - aevum, seculum vel tempus vel spatium, quod cum mundo coepit esse, nyedoskonczonoszcz.
6: Exacerbatio, rozdraznyeny.
7: Exactio, pobor, szossh.
8: Exactor, poborcza.
9: Exaltatio, vyyelbyeny.
10: Examen, iudicium etc., inquisitio, vypithanye, vel apum congregatio, roy pczol.
11: Excellentia, dostoynoszcz.
12: Excrementum, merda, stercus, layno.

kolumna: b

- 1: Examinatum argentum, vylutrovane.
2: Examinatio, nądza; vir iste cecidit in examinationem, wpadł w nądzą.
3: Excedens, przewisshaiąncza rzecz.
4: Excubatio, czuczye.
5: Excubiae, vigiliae, custodiae, insidiae, strasz.
6: Executio, vipelnyeny, napelnyeny.
7: Exemplum, exemplar, wzor.

strona: 54

kolumna: a

- 1: Excommunicatio, *zacyacye [!]* .
2: Executio, vipelnyeny vel przipozvanye.
3: Executor, sprawcza.

- 4: Exenium, pocztha, dr. munus parvum.
- 5: Exequiae, zalomszhe.
- 6: Exercitium, labor, obyeranye z robotą.
- 7: Exercitus, collectio hominum in expeditionem, ad bellum, zastąmp.
- 8: Exigere, dopiracz syą.
- 9: Exiliens, exsaliens, viskoczicz.
- 10: Existentia, bithnoscza.
- 11: Exorcista, zaklynacz.
- 12: Expensae, strava.
- 13: Explicite, expresse, apte, determinate, yawnye, otworznye; implicite, velate, zakrycye a nyeoddzyelnye.

kolumna: b

- 1: Exosus, odiosus, myrzyony, dr. qui oditur.
- 2: Expeditio exercitus seu progressus ad pugnam, vypravyenye.
- 3: Expeditor, shaffarz.
- 4: Experientia, dolicznoscza, swyadomoscza.
- 5: Experimentator, spyegyierz.
- 6: Experimentum, gystne doznanye.
- 7: Explorator, lażaka, spyegarz.
- 8: Expolitus, vigladzony, vipolerovany.
- 9: Exponere, virzucicz.
- 10: Expositio, vyclad.
- 11: Expositio, vyclad, vylozenye.
- 12: Expositum est, vydano, vilozono.
- 13: Exprobratio, karanye, layanye.
- 14: Extimare, shaczovacz, est alicujus rei certum pretium dare, taxare etc.
- 15: Extortus, vymączony, vikrthączony.

strona: 55

kolumna: a

- 1: Exta, wnątrze.

- 2: Extalus, beskost.
- 3: Extasis, stupor, excessus mentis etc., zachwiczenye, rostyryknośc.
- 4: Extaticus, rostargnyony, attonitus, stupidus.
- 5: Exterminatio, in jure, wytrzymanye.
- 6: Extipex, dr. augur, qui inspicit extra et ex eis futura praedicit, guslnyk.
- 7: Extum, intestinum, kaldvn.
- 8: Faber ferrarius, koval; f. lignarius cyeslya.
- 9: Fabrica, kuznycza.
- 10: Facies, oblicze, twarz.
- 11: Facinus, dr. grave peccatum, zły vczynek.

kolumna: b

- 1: Facilis, laczny.
- 2: Facilitas, laczność.
- 3: Factio, wdzyalanye.
- 4: Factor, czynycyel.
- 5: Factum, vczynek.
- 6: Factura, vczynyenye.
- 7: Facultas, mocz.
- 8: Facundia, vymova.
- 9: Fagus, buk.
- 10: Faginum, fructus, bukyew.
- 11: Falanga - phalanga, zyrdz, grzanda.
- 12: Falanx - phalanx, legio, gromada.
- 13: Falcastrum, cosza.
- 14: Falcatus, okovany.
- 15: Falera - phalera, cropyerz.
- 16: Fallacia, deceptio, oszhukanye; fraus, okupstwo.
- 17: Falx, instrumentum metendi segetes, syrzp.
- 18: Fantasia, imago alicujus corporis visa et cogitando in anima postea figurata, trzymanye rzeczy.

- 19: Fantasticus, curoploch.
20: Far, est genus annonae, wszelka mąka.
21: Faretra - pharetra, thul.
22: Fasianus - phasianus, quidam avis svavis ad comedendum, bazant, phasanus.

strona: 56

kolumna: a

- 1: Farcimen, kysshka, yątrznycza, farcimentum.
2: Farcinator, qui facit farcimina, czysznyk.
3: Farina, ex farre, mąka, liquidus cibus, qui facile glutitur, ffarmvszka.
4: Farinarium, skrzynya mączna.
5: Farrago, stramen, etc., vel quaelibet mixtura pabulorum, oszypka.
6: Farrago, prazmo.
7: Fascia, povoynyk, pyelyvszka.
8: Fasciae cruales, podwyąsky.
9: Fasciale, povoynyk.
10: Fascinatio, wrzecenye, sicut faciunt histriones, cuglarze, -przyrok.
11: Fascis, snop.
12: Faselus - phaselus, czoln.
13: Fastigium, summitas, visokosc, altitudo, honor, dostoynosc.
14: Fatiga, pracza, trvd.

kolumna: b

- 1: Fastidiosus, brzythky, myrzyony.
2: Fastidium, brzithkosc, dr. ciborum et potuum involuntaria abominatio etc., faciens taedium et nullum ciborum desiderium, ządlyvoszcz, propter maximam stomachi indigestionem.
3: Faux, czelyvszcz vyrzchnya, czelyvszcz pasczky.
4: Faux, pasczeka.
5: Favilla, glownya, pirzyna [!] .
6: Favores, laszka.
7: Favus mellis, plasth.

8: Fax, taeda, facula, pochodnya, parva fax lucens.

strona: 57

kolumna: a

1: Fecundus, płodny, rodzayny.

2: Femella, dzyeveczka.

3: Femen, lyądzvye wnątrzne, dr. coxa feminae.

4: Femur, vdy, trzosła, byodra, lyąndzvye, coxa viri.

5: Femur, etiam genus, stirps, rodzay.

6: Fenestrare, okyennycza.

7: Fenestrarius faber, okyennyk.

8: Feniferium [!] (fenisecium?), coszyvo syana.

9: Fenifex, coszarz.

10: Fenile, syanna stodola.

11: Fenum, syano.

12: Foedus (fedus), przymyrze, ponere foedus, wlozicz slyvb aut przemyrze.

kolumna: b

1: Fera, zwyerz, dr. omnis bestia, dzykye zwyerzą.

2: Fera cessorius [!], dzykye zwyerzą.

3: Feretrum, dr. lectus mortuorum, mary.

4: Feriare, svyąncz [!] (=święcić).

5: Feriatus, festivus (scil. dies), swyąnto.

6: Fermentum, kwasz.

7: Fermentatus panis, vkvaszony.

8: Ferrifaex ¹⁾ minerae, zuzelicza.(marg) ¹⁾ W rkp. mylnie fernifex. (–)

9: Ferus, swadlyvy.

10: Festinantia, spyesnoszcz.

strona: 58

kolumna: a

1: Feodalis, dobrovolny.

2: Feodolium, vyelky plath.

- 3: Feudarius, vasallus, qui feudum recipit, et dr. a fidelitate vel fide, quam vasallus, man, domino praestare tenetur.
- 4: Feudum, manstwo, wysługa.
- 5: Fiala - phiala, crater, cvbek.
- 6: Fiber, castor, animal aquaticum monstruosum, bobr.
- 7: Fibula, dr. qua pectus feminarum ornatur, zaponka, vel. dr. firmatorium pallii aut cinguli, prząnczka, hawthka.
- 8: Fidejussor, zastąmpcza.
- 9: Fidicen, gądyecz, skrzipyecz.
- 10: Fidiculae, skrzpicze.
- 11: Figurae numerorum, ffiguri wselkyego pocztv.

kolumna: b

- 1: Fidelia, dzban.
- 2: Figium, podvora, in molendino.
- 3: Figmentum, zlozenye, zmyslyenye.
- 4: Figulus, garnczarz.
- 5: Figura, kstalt, viobrazenye.
- 6: Figurae, dicuntur formationes litterarum, vyobrazenye.
- 7: Filatissa, filatista, filatrix, prząntka.
- 8: Filator, prządacz.
- 9: Filatura, prządzivo.
- 10: Filiola, czorka.
- 11: Filiolus, szynaczek.
- 12: Filitextinum, vyącyerz.
- 13: Filotegmen, namnyeyszha nycz.
- 14: Filtrum, pylcznya.
- 15: Fimbria, strząmpky.
- 16: Finis, granycza, kresz, dokonanye.
- 17: Firmamentum, szczyrdzenye nyeba vel stvorzenye.

18: Fiscina, vas, saccus seu corbulus ex juncis vel ex vimine factus, in quo fit caseus vel exprimitur caseus, tworzidło²⁾, lyeszicza.(*marg*)²⁾ W rkp. przekreślone. (–)

19: Fistula, pischalka, est ulcus altum, profundum, angustum et callosum in corpore, assidue fluens etc. et accidit saepe ex vulnere male proviso.

20: Fistula, penna, pyoro, secundum Persium.

strona: 59

kolumna: a

1: Fistula, pischalka, etiam est instrumentum canendi ex cannis factum.

2: Fistulicen, pischek.

3: Fissura, scissura, rosczepyenye.

4: Fissus, rosczepyony, scissus, divisus.

5: Flabellator, mloczek, mloczka.

6: Flabellum vel muscarium, dr. illud, quo muscas abigimus et flatum facimus, oganka.

7: Flabrum, ffachlarz.

8: Flaccus, dlugovch.

9: Flammeus, plomyenny.

10: Flavca fiola, lutea, zolta ffyolka.

11: Flegmaticus – phlegmaticus, vodnocrewny.

12: Fleubotomus – phleubotomus puszczadlo.

13: Fluctus, welny, in aquis.

kolumna: b

1: Floda [!] , val snyegovy.

2: Fluvius, rzeka, flumen.

3: Fluxorium, plocha.

4: Foca – phoca, dorszh, byala ryba.

5: Phoca, piscis marinus, dorsh.

6: Focaria, quae facit focum, cucharka, coquinaria.

7: Focaris, lapis petrae etc. ad excutiendum ignem, crzemyen, focare.

8: Focarium, locus in quo fit ignis, ognyszko.

9: Foculus, ognyszko.

- 10: Fodilis, motika.
- 11: Fodrum, ffvtro.
- 12: Folliculus, myeszek, folliculus, dr. theca frumenti, in qua granum servatur interius, luszczyna.
- 13: Follis, dr. mantibrum fabri ad flandum ignem, myech.
- 14: Fomes, radix, origo, unde peccatum originale dr. fomes, zakal.
- 15: Fons, studnycza.
- 16: Fons baptismalis, crzesnycza.
- 17: Fons fistularius, studnya rvrna, fons canalis.
- 18: Fonticulus, studzyenka.
- 19: Fontinale lavacrum, studzyenne corito.
- 20: Forum civitatis, targ.
- 21: Largiforum, volny tark.

strona: 60

kolumna: a

- 1: Forceps, instrumentum fabrile, cum quo tenetur ferrum ad fabricandum, klyescze.
- 2: Forcina - furcina, vydly.
- 3: Forculus, deus, qui praeest foribus, ut eas custodiat, wrothny.
- 4: Foresta, locus, ubi ferae inhabitant, obora.
- 5: Forfex, nozicze.
- 6: Forica, cloaca, volny secret.
- 7: Foripillus, szhyto.
- 8: Forma, tvarz, alicujus rei vero figuratio, pulchritudo, pulchra dispositio, ksthalt, postava, twornosc.
- 9: Formale, kopito v szewcza.
- 10: Formale (?), duszna.
- 11: Formella, parvus et recens caseus formatus, maldrzik.
- 12: Formella, dicuntur instrumenta alutariorum, quibus formantur subtales, kopyto.
- 13: Formodium - formadium, gomolka.
- 14: Fornax, clibanus, cachlyovy pyecz.

- 15: Forpicula, male nozicze.
- 16: Fortalium, czwyrdza.
- 17: Fortitudo, mocz, mązność, mentis dr., quae adversa aequaliter tolerat.
- 18: Forum, thark vel sądny dom.
- 19: Forum antiquarium, vendeta.
- 20: Forum boarium, volovy rynek.
- 21: Forum cupedinis, rynek, ubi omnia ad emendum inveniuntur, wszherzeczny tark.
- 22: Forum holitorium, capustny tark.
- 23: Forum oporinum, owocny rynek.
- 24: Forum piscarium, [rynek] rybny.
- 25: Forum pomarium, [rynek] yableczny.
- 26: Foscella, tworzydło na szyry.
- 27: Fossa, dol, przekop, fovea.
- 28: Fossatum, locus habens multas foveas, przecopa.
- 29: Fossorium, ligo, cum quo foditur, rydel.

kolumna: b

- 1: Fractillus, cauda vel fragmen panni fissi causa ornatus, pendens ex inferiori parte, ut etiam fit in tapetis aut in alia veste villosa, strząmpky.
- 2: Fragilis, cruchi.
- 3: Fragilitas, debilitas, nyedostatek.
- 4: Fragor, druzgoth, sonus fractionis.
- 5: Fragum, pozyemky.
- 6: Framea, szablya.
- 7: Fraus, zdradlyvoszcz, dolus, sed differunt, quia fraus est circa fidem mutuatam, zdrada, ocupstwo, dolus vero fit in animo, chytroszcz; fallacia, oszhukanye.
- 8: Fraxinus, yesyon.
- 9: Frenesis - phrenesis, salyenstwo.
- 10: Frenulum, wądźidło.
- 11: Frenum, vsda.
- 12: Frescum, zymne.

13: Frigilla, quaedam avis, quae frigore cantat, zyańba.

strona: 61

kolumna: a

1: Friare, infriare, est terendo digitis leviter inspargere, drobicz.

2: Frictum, smazone rzeczy.

3: Friga, nogyecz.

4: Frigidarium, chłodnycza.

5: Fringvilla, avicula, frigilla, zyąba.

6: Fritillum, dr. molimentum quo piper teritur, molinellum, tarlka.

7: Fritillus, dr. tabula tesseraria, varczabnycza.

8: Frixorium vel frictorium, rynka, tregyel, patella, sartago, in qua aliquid frigitur aut coquitur, panewka vel brvthvanna.

9: Frons, lyatorosl.

10: Fontispicium, sczyth.

11: Fronto, qui habet amplam frontem, czolovaty.

12: Fronto, czolovati.

13: Fructifera, res non fructifera, shyszky.

14: Fructificatio, vzitek.

15: Fruges, zboze.

16: Fruilia, groch.

17: Frumentum, zyarno.

kolumna: b

1: Faginula ¹⁾, bukyew. (*marg*) ¹⁾ W rkp. fuginula. (–)

2: Frumentum, zboze, zyto, siligo, resh.

3: Frustum, dr. particula carnis vel panis, stuka.

4: Frutex, rokitha.

5: Frux, fruges, zboze.

6: Fucus, est major ape, minor scabrone, alienos labores comedens, non per se mellificans, szczyel, – apis imperfecta, czyrw.

7: Fugatus, gonyony, effugatus, zapadzony.

- 8: Fugillus, krzeszywo.
- 9: Fulcimentum, podpora.
- 10: Fulcra (plur.), lozyczna.
- 11: Fulgetra, bliskawicza.
- 12: Fulgur, liskawicza.
- 13: Fulgus [!], ictus coelestis jaculi, bliskawicza.
- 14: Fuliga [!], zerdz.
- 15: Fuligo, szadze, dr. illa nigredo, kopecz, quae dependet de trabibus et fit ab igne, quasi fumo ligata.
- 16: Fullo, wyprawnyk szhath.
- 17: Fullo, czo ssathy viprawgye (=wyprawuje), qui pannos parat, knap.
- 18: Fulmen, pyorvn, sagitta tonitruui, trzaskanye.
- 19: Fulmen, pyorvn.
- 20: Fultrum [!] (pro fulcrum) currus, opona.
- 21: Fulvus equus, rydzy.
- 22: Fumigale, ffachel, dymnycza, cazub, komynek.
- 23: Funale, funis, vel dr, licinius ad candelam faciendam, knoth.
- 24: Funarius, powroznyk.
- 25: Fundibula, fundula, procza.

strona: 62

kolumna: a

- 1: Fulcrum, sponda seu pes lecti, vel est ornamentum lecti, czalvna.
- 2: Funda, qua lapides jaciuntur, procza.
- 3: Fundamentum, grvnth, początek.
- 4: Fundulus, kyelb.
- 5: Fundulus, piscis parvus, qui fundo adheret, kyelp.
- 6: Fundum, dr. ima pars aquae vel maris, dno.
- 7: Fundus, est mansio alicujus cum accessionibus, ut domus, terra, ligna, ager, aqua, syedlisko.
- 8: Funerium, stryk.

9: Fur, proprie dr., qui clam et nocte furatur, złodzyey; latro, qui in die et cum armis aggređitur et spoliat transeuntes, raytar, rozboynyk.

10: Furale, lyetra vel lyvsnya.

11: Furca, vydly.

12: Furca, vidli.

13: Furcilla soliferrea, zelyazne vydly vel videlky.

14: Furfures capitis, luszky.

15: Furfures, luszky głowne.

16: Furibundus, wscyecly.

17: Furiosus, popądlyvi.

18: Furmen [!] , ląng [!] , apud sellam.

19: Furnus, chlebovi pyecz.

20: Furo, gronostay.

kolumna: b

1: Furnus, fornax, czopuch.

2: Fusa, wrzeczyono.

3: Fusarius, convissarz.

4: Fuscinula, zab [!] myąszny.

5: Fuscus, smyady, blyady.

6: Fusum, fusus, instrumentum filandi, wrzeczyono.

7: Futilis, futile, durszlak.

8: Futurum est, ma syą tak stacz.

9: Gabata, głąboka misza.

10: Gades, copyecz, scopulus.

11: Gallia, Francia.

12: Gallinarium, kurnyk, cocyecz.

13: Gallus, ffranczvs.

14: Gallus silvester, gallus auritus, gluszhecz y cyetrzew.

strona: 63

kolumna: a

- 1: Gadex, copyecz, scopulus.
- 2: Galea, capalyn, lapka, capellus aeneus, przilbycza.
- 3: Galerus, galerum, czapka, klobuk.
- 4: Galreda, galretha.
- 5: Ganeo, leccator in ganea, smard.
- 6: Gangilion vel ganglion, genus morbi in capite etc., item dr. contorsio nervorum in extremitate manuum et pedum ex lassitudine, scyrpnyenye.
- 7: Gangraena, dr. caro emortua ex ulcere vel ex inflammatione ac rubore, martwe myąszo gnyle.
- 8: Ganuba, zabrodnya.
- 9: Garrulus, szoyka, monedula, kawka.
- 10: Geometer, mistrz rozmyrzanya.

kolumna: b

- 1: Gausape, mensale, obrusz, pro mena tegenda.
- 2: Gelatina, galareta, pisces congelati, na zymne rybi.
- 3: Gelu, gelum, gelus, mrosz, zymnosc.
- 4: Gemini, bliznyąta.
- 5: Gemitus, stąkanye, lkanye.
- 6: Gemma, pączek, dr. oculus vitis, quem primo emittit, oczko aut pączek.
- 7: Genuini, dentes posteriores, poslyednye.

strona: 64

kolumna: a

- 1: Gena, est inferior pars oculorum, yagoda, et locus lacrimarum in facie, item dr. palpebra, povyeczka.
- 2: Gena, folliculus, quo oculus integitur, **blanka [!]** , ktora oko zakriva.
- 3: Genecium, **narodow [!]** .
- 4: Genicula, culmi seu stipulae intermedia, kolanka ve zdzblye vel czewka.
- 5: Gens, lyvd, rod.
- 6: Geometra, mistrz rozmyrzanya.
- 7: Germania, nyemyeczska zyemya.

kolumna: b

- 1: Germanitas, rodzonosc.
- 2: Germanium [!], thawta.
- 3: Gespa (gepa?), strug.
- 4: Gesticulator, cuglyarz.
- 5: Gestipuerca, pyastvanka.
- 6: Gilmus (ulmus?), arbor, iedlyecz.

strona: 65

kolumna: a

- 1: Ginginae vel gingivae, dzyąsla.
- 2: Girgillus, est instrumentum feminarum, volutorium etc., motovydlo, vyyadlo; vel est lignum mobile, ex quo funis in puteum cum situla dimittitur ad hauriendum aquam, zoraw.
- 3: Girus aut girum, vigyadlo.
- 4: Glans, vyrsch korzonka.
- 5: Glaucoma, vitium oculorum, seu livor et plumbeus color in oculis seu suffusio oculorum, szovya barva vel sovyva zrzenicza.
- 6: Glaucus, splendidus, subniger, viridis et flavus, smyady, zolty.
- 7: Gobio, gobius, piscis rotundus, squamis albis cum nigris mixtis, rzerzucha.

kolumna: b

- 1: Glis, carduus, lappa, rzep.
- 2: Glis, terra argillosa, tenax, gylovata.
- 3: Globus, kulya.
- 4: Glomus, kląbek nyczy.
- 5: Glomus, kląmbek nyczy.
- 6: Glorificatio, vyelbyenye.
- 7: Glos, lignum putridum et vetus, de nocte serenum, sprochnyale.
- 8: Glossus, gardlyna.
- 9: Gluma, est folliculus grani frumentarii, yączmyenna pleva.
- 10: Gnavus, karlovaty, krąpcziiovathy.
- 11: Gracilis, glathky.

- 12: Graculus, avis garrula, szoyka.
13: Gradarius, drabacz, palefredus, equus mollis, incessus, junochodnyk.
14: Gradus, wschod.
15: Grillus, swyrcz.

strona: 66

kolumna: a

- 1: Grammatica, est scientia recte scribendi, pronuntiandi, navka zgodnomowna.
2: Gramen, trava.
3: Graphium, graphius, graffka.
4: Graphium, stilus, graffka, grifka.
5: Grassator, raytar, qui agit crudeliter, latro, perditor saeviens et homicida crudelis.
6: Gratare [!], craticula, rosth.
7: Gravatus, obcyżony.
8: Gravedo, torpor aut gravitas capitis somnolenta, czyżaskosz spanya.
9: Grestum [!], plone vyno.
10: Grillus, swyrczek.
11: Grilli, swyrcziky.
12: Griphus, gripho, gryff.
13: Groellus [!], grucza.
14: Gvardio, gvardianus, custos, strosz.
15: Gverra, bellum, valka.

kolumna: b

- 1: Gubernator, dzyerzawsza [!].
2: Gula, lakotha.
3: Gula, amor inordinatus edendi, lakota, obzarstwo.
4: Gumfolium, podozorze.
5: Gumphus, goszcz vel czwyek.
6: Gurges aquarum, struga, locus altus et profundus in flumine, quasi guttur fluminis, struga, wyr, vel dr. padolek.
7: Gurgulio, krthan, sed potius curculio, vermis est legumina comedens, prączek.

- 8: Gurgustium, rete piscatorium, virszha.
- 9: Gustus, smak.
- 10: Guttá sciatica, dr. sciatica, quod fit in scia, czaszka.
- 11: Gutta, stilla, croplya.
- 12: Guttalis fluvius, Riadus, Odra.
- 13: Gutturnium, quoddam vas aquatile, vmyvadlo, in inferiori parte perforatum, quod inferius deguttat aquam, durslak, - cossh, per quod vinum colatur, czszadzą.

strona: 67

kolumna: a

- 1: Guttus, est genus vasis ungentarii, olyeovy dzban.
- 2: Guva vel gvina, vas vitreum vel cucurbita, banka.
- 3: Habena, lorum, vodza, seu retinaculum freni.
- 4: Habena, vodza, vądzidło.
- 5: Habitudo, compositio corporis, postava, wzgląd spolny.
- 6: Habitus, pochopnosc, aptitudo, sprava, abilitas, dowczipnosc, ad aliquem actum seu vestimentum, odzyenye, religiosi, vel dr. status voluntatis, appetitus, nalog, zwyczaj.
- 7: Hamus, est quo capiuntur pisces, vąda.
- 8: Hara, stabulum porcorum, karmnyk.
- 9: Hasta, copia.
- 10: Hastifer, qui fert hastam, hastiger, copyynyk.
- 11: Hastile, dr. lignum lanceae, osczep, seu stipes hastae, drzewcze.
- 12: Hausorium, szypyen, nalyewka.
- 13: Haustus, bibitus, trvnek.
- 14: Hebdomas, tydzien.
- 15: Hebes, piger, tardus, ineptus, obtusus, twardy.

kolumna: b

- 1: Haemoptisis - haemophtisis, spuitio sanguinis, plfanye krvyą.
- 2: Hectheca, solarium, halkyerz.
- 3: Helcium, chomąto.
- 4: Helvetia, szhwayczerska zyemya.

- 5: Helvetius, shweykyrsz.
- 6: Helvo, obzarly.
- 7: Hemerobius, dr, qui in diem vivit, czo na ieden dzyen syą zywnoscyą opatrzy.
- 8: Hemisperium – hemisphaerium, vpusta.
- 9: Herba, zyelye,
- 10: Hercinia silva, czarny lyasz.
- 11: Herens in patibulo, visaiący.
- 12: Herno ¹⁾ (cfr. cerno, syerdzyen.(*marg*) ¹⁾ W rkp. mylnie hemo. (–)

strona: 68

kolumna: a

- 1: Heremus, puszcza.
- 2: Herisipila seu ignis sacer, pyekyelny ogyen.
- 3: Hernia, przepuclosz vel klyn.
- 4: Herniosus, hernicosus vel ramicosus, klynathy.
- 5: Hesperus, stella occidentalis, vyczerzniczca, zvyerzancza gwyazda, quae in vespere post solem apparet.
- 6: **Hesuride** [!] , grispan.
- 7: Nesotrophion ¹⁾, anatum locus, kaczczany chlyew.(*marg*) ¹⁾ W rkp. pod literą H (p. 68) mylnie hesotrophion. (–)

kolumna: b

- 1: Hiatus, zyevanye.
- 2: Hibernum, zymny czas, hiemale.
- 3: Hierarchia, rozdzyal, zgromadzenye, angelorum.
- 4: Hierarchia Mariae, stolyecz.
- 5: Hierarchia Trinitatis, panstvo.
- 6: Hierodulus, altarista.
- 7: Hierosolyma omnis, myeschanye z myasta; omnis Juda, wselkyye pocolenyye zidowskyye; omnis regio circa Jordanem, wsitek povyath okolo iordana.
- 8: Hierotheca, monstrancia.
- 9: Hydria (hidria), vas aquatile, vyadro, vodny dzban.

- 10: Hydrocephalea (hidrocephalea), głowna vilgothnoszcz, est morbus capitis, ubi humor cutem inflat.
- 11: Hydrocephalea, głowna vylkoszcz.
- 12: Hydrophobia (hid.), zakąszhenye psza wscyeklego.
- 13: Hydropicus (hid.), vodnoczelny.
- 14: Hydropisis (hid.), vodnoczelnoszcz.
- 15: Hydrus, hydra (hid.), vodny vąszh.
- 16: Nictus ²⁾ oculi, mgnnyeny oka.(*marg*) ²⁾ W rkp. (p. 68b) mylnie hictus. (–)

strona: 69

kolumna: a

- 1: Hilus, hilum, granum seu putamen, quod fabae adheret, luszczyna bobova.
- 2: Hinnitus, dr. clamor equorum, rzanye.
- 3: Hinnulus, dr. filius cervorum, mlody jelonek, zrzebyą.
- 4: Hippace, caseus equinus, cobyly szyr.
- 5: **Hypanin** [!], Hypanus (Hip.), fluvius, Bug.
- 6: Hypocrita (hip.), fictus simulator, obludny, zradny.
- 7: Hypogeum (hip.), aedificium sub terra, antrum seu spelunca constructa ibi, sthok.

kolumna: b

- 1: Hippodromium, zavod.
- 2: Hirudo, pyawka, sanguissuga.
- 3: Histrix, animal quadrupes spinosum, in Histria provincia existens, yaswyecz.
- 4: Hypocaustum (hip.), vaporarium seu stuba, yszba ¹⁾, gyszdba.(*marg*) ¹⁾ W rkp. przekreślone. (–)
- 5: Hypocrita, obludny, zradlyvy.
- 6: Hypodiaconus (hip.), subdiaconus, poddyyak.
- 7: Hypodidascalus (hip.), lyocat abo podmystrzek.
- 8: Hypogeum, stog.
- 9: Hypostasis (hip.), persona, postacz, rzecz nyemyenyona gymyenyem.

strona: 70

kolumna: a

- 1: Hirculus, hirciolus, kozyelek.
- 2: Hirta, crovya syrschl.
- 3: Hirtus, cosmaty.
- 4: Holocaustum vel prandium, obyad.
- 5: Homagium, pokora, oldovanye.
- 6: Honestus, poczlyvi.
- 7: Horarius, yedna dluga godzina.
- 8: Hovisator, gamrath.
- 9: **Hrena** [!] vel frena, vsdzycnycza.
- 10: Humivolae aves, czo po zyemy lataią.

kolumna: b

- 1: Hornus, lyathoszi, ut hornae fruges, zboze.
- 2: Horti, pomarium, szad.
- 3: Hortus, zagroda.
- 4: Hospes, gospodarz.
- 5: Hostorium, dr. lignum, cum quo modius adaequatur, stricholyecz.
- 6: Humanus, lyvczsky.
- 7: Humerus, ramyą.
- 8: Humiditas, vylkosc, mokrosc, vilgothnosc.
- 9: Humilis, nyssky czlovyek.
- 10: Humor, dr. ab humeo, vilgothnosc.
- 11: Huso, vizyna.
- 12: Iactantia, chelpa.
- 13: Iacula, furca, vydly.
- 14: Iantaculum vel jentaculum, dr. cibus, quo solvitur jejunium seu sumitur ante prandium, quasi prandiolum, snyadanye.
- 15: Ianua, drzvy, ostium, fores.
- 16: Ibex, betula, brzoza.

strona: 71

kolumna: a

- 1: Ibis, bocyan vel ibis.
- 2: Ictericia, morbus regius, zolta nyemocz.
- 3: Idea, exemplar, forma, species, perpetua substantia, causa et principium, ut singularia talia sint, qualis est ipsa, vytvornosc.
- 4: Identitas, bytnosc.
- 5: Idioma, dr. proprietas loquendi in qualibet lingua etc., rzecz, mova.
- 6: Idiota, illiteratus, indoctus, nyevk, insipiens.
- 7: Iecur, cpar, vątroba.
- 8: Iecusculum, vątrobka.
- 9: Iejunus, lacznąci.

kolumna: b

- 1: Ignavia, nyevmyalosc.
- 2: Ignis, ogyen vel zarzevye.
- 3: Ignominia, hanba, infamia, sromota.
- 4: Ilbus, kytha.
- 5: Ile, ilia, trzeva.

strona: 72

kolumna: a

- 1: Ilex, gyva.
- 2: Ilex, iwyna vel iwa.
- 3: Illustris, nobilis, yaszny, znamyenyty.

kolumna: b

- 1: Imber, navalny descz, nagly.
- 2: Imbrex, dachowka.
- 3: Immanis, okruthny.
- 4: Immensus, nyezmyerny.
- 5: Immunitas, quasi sine muneribus data libertas, nyepovynnosc, vizwolnosc.
- 6: Impassibilitas, nyecirplivosc.
- 7: Impendiculum, zwonovi val.
- 8: Impensa, naclad.

- 9: Imperium, roskazanye, potestas, jussio.
- 10: Impolitus, inordinatus, non complanatus, non sculptus, nye vgladzony.
- 11: Imprecatio, poklynanye.
- 12: Imprecatio, ffvkanye.
- 13: Imprecatur me, ffuca na myą.
- 14: Impregnata mulier, czyąsska.
- 15: Impressio, vdrączyenye, grozenye.
- 16: Impressura, wlyepyenye.
- 17: Improperium, virzuczanye, convicium, dedecus, injuria, derisio, layanye.

strona: 73

kolumna: a

- 1: Impermutabilis, nyeprzemyenny.
- 2: Impressor, vicziskacz, drukarz, calcographus.
- 3: Improbus, naporny, insitiabilis, perseverans, protervus in verbis et factis suis.
- 4: Inauratus, pozloczony.
- 5: Inauris, est ornamentum aurium, navsznycza.
- 6: Incantatio, zaklynanye, zazegnanye.
- 7: Incantator, czarownyk.
- 8: Incantatrix, czarownycza.
- 9: Incerniculum, pythel.
- 10: Incisor, krayczy.

kolumna: b

- 1: Incisorium panis, chlyebovy talerz.
- 2: Inclitus, oslyachcyony.
- 3: Inclusus, zatworzony, zamknyony.
- 4: Incolatus, inhabitatio, mansio, przebytek.
- 5: Inconvenientia, nyeslusnosc, nyezgodnosc.
- 6: Incus, nakovadlnya vel ambuszek.
- 7: Indago, inquisitio, investigatio, zapusta.
- 8: Indiabolatus, dyabelsky.

9: Indicium, znak, signum; vestigium, proprie est pedum, slyad.

10: Indictio, zapovyedanye.

11: Indifferens, non differens, sine differentia, id est idem vel similis, srzednya rzecz.

strona: 74

kolumna: a

1: Indago, zapustha.

2: Indignatio, myerzyantnosc.

3: Induciae, przemyerze, gleyth, partes foederis.

4: Indumentum, odzyenye.

5: Indusium, interula, camisia, cossulya.

6: Indusium, coszulya.

7: Industria, dowczipnosc.

8: Inedia, glod, paupertas in aede et in re familiari, sine esu.

9: Inerticus, gravis, ignarus, remissus, nyesklonny.

10: Infamis, sine bono nomine, malae famae, bezeczny.

11: Infans, non loquens, nyemowka, nyemothka.

kolumna: b

1: Indulgentia, est quaedam remissio poenae debitae pro peccatis, post contritionem habita de eis, povynney za grzechy po skruszhe.

2: Infector, ffarbyerz.

3: Infectus, zarazony.

4: Infestus, gnyewlyvi.

5: Infinitus, nyeskonczony.

6: Inflatio, opuchlosc.

7: Infumibulum, comyn, fumarium.

8: Infurnibulum, lopata, chlyebova.

9: Infusorium, nalyewka, dr. vas, quo aliquid infunditur, ut oleum.

10: Ingeniosus, dowczipny.

11: Ingeniosus, rozvmny.

12: Ingenium, dowczip.

- 13: Ingenium, dowcipnosc.
- 14: Inglorius, ze szromothą, sine gloria.
- 15: Inguina, dicuntur genitalia tam virorum quam mulierum circa pudenda, trzoszla.
- 16: Inguinarius, ulcus inguinarius, kyla vel dymnycza.
- 17: Inhesio, chiczenye.
- 18: Innascibilitas, nyevrodnosc.
- 19: Innotescentia, znayomosc, poznanye, znamyenytoscz, vyadomosc.
- 20: **Inglans** [!], wlossky orzech.

strona: 75

kolumna: a

- 1: Inquilinus, advena, quasi incolens aliena seu inhabitans terram alienam et non habens propriam, comornyk.
- 2: Inquisitio, badanye, perscrutatio.
- 3: Inquisitor, oprawcza, justitiarius.
- 4: Insalatum, salata.
- 5: Insanus, dr. amens, furiosus, szhalony i wscyecly.
- 6: Insanus, shalony.
- 7: Insensatus, bezrozvmny.
- 8: Inseparabilitas, nyedzielnosc.
- 9: Insidiae, zalogy.
- 10: Insidias ponere, zalozicz.
- 11: Inspiens, nyedomyslny, nyemądry.
- 12: Insitium, cyenka kyelbasza.
- 13: Insitus, -ta, wrodzona, szczepyona.
- 14: Insolentia, superbia, fatuitas, gwalth, nyeczosc.
- 15: Inspidus, chlupaty.
- 16: (Instantia) - ad instantiam, naprzecziw.
- 17: Instrumentum artis, naczynye.

kolumna: b

- 1: Instita, dr. vestis quaedam talaris seu stola vel latum cingulum, quo puer ligatur in cuna, povoynyk.
- 2: Institor, kupyecz, cramarz, mercator.
- 3: Insula, visep vel ostrow.
- 4: Insulae, dicuntur domus in urbe ab aliis separatae et vicos undique habentes, domy w myescyech na osobny stoiące.
- 5: Insultatio, ganba.
- 6: Intellectus, rozvm.
- 7: Intelligentia, porozvmyenye.
- 8: Interceptale, prząnr vel przelozenye myelczuchove, aut in cista.
- 9: Intercessor, zastąpcza.
- 10: Intercus, est morbus inter cutem existens, zolza.
- 11: Interlunium, now.
- 12: Iussulata (?) ¹⁾, polyewka s chlyebem.(*marg*) ¹⁾ W rkp. mylnie insulata. (–)

strona: 76

kolumna: a

- 1: **Interniculum** [./] ¹⁾, pytel. (*marg*) ¹⁾ Omyłka prawdopodobnie z Murmeliusza powtórzona, cfr. tegoż Dictionarius etc., pag. 148. (–)
- 2: Intempestus, incongruus, etc., vel dr. quaedam pars noctis, polnoczy.
- 3: Intentus arcus, napyąnta kuszha.
- 4: Interdictum, zaczyący, est prohibitio hominum habitantium in loco a sacramentis ibi accipiendis.
- 5: Interpolator, qui reformat veteres vestes et renovat, czo ssathy vipravya.
- 6: Interpres, qui transfert aliquid de una lingua in aliam, vycladacz, tlvmacz.
- 7: Interpretale, pogrodky.
- 8: Interpretatio, vyclad, vypis, vilozenye.
- 9: Intestinum, yelyto, krusska vel fflyaky.
- 10: Intestina, fflaky, yelyta.
- 11: Intritum, shalsha.

kolumna: b

- 1: Interfemineum, vulva mulieris, zła twarz.
- 2: Interpres, tłumacz.
- 3: Intoxicatio, truczyzna.
- 4: Inundatio, wylewanie, zabranie wody.
- 5: Investigabiles viae ejus, niedomniane.
- 6: Invictus, nieprzemoczny.

strona: 77

kolumna: a

- 1: Inundatio aquarum, wylewanie.
- 2: Involucris avicula, nieprętki ptak.
- 3: Ioculator, wyla, spylman, cuglyarz.
- 4: **Iocundus** [!] - jucundus, ochothny.
- 5: Iopula, cabath.
- 6: Iota unum non praeteribit, jedno slovo nie chyby.
- 7: Ir, manus, palma vel concavitas manus, dlon.
- 8: **Ireale** [!] - girale, lyvszhnya.
- 9: Irrefragabilis, invincibilis, nieodporny.
- 10: Irregularitas, est impedimentum canonicum, ex institutione canonica, niegodnosc, proveniens, etc.
- 11: Irritatio, provocatio, drażnienie.
- 12: Irritum facere, zł..ycz¹⁾ (złomić?), wzruszicz.(*marg*)¹⁾ Wyraz nieczytelny. (-)

kolumna: b

- 1: Iuba, coma, grzywa.
- 2: Iubar, promyeny, splendor, ortus solis.
- 3: Iubilatio, gaudium inefabile, spiewanie.
- 4: Iucundus, pomoczny, vel laetus.
- 5: Iugalis, jugo abilis, jungibilis, jugo assvetus, domitus ut equus, woznyk.
- 6: Iugerum, staj.
- 7: Iuglans, włoski orzech.
- 8: Iugulus, dr. anterior pars colli, etc., przodek szyi vel podgardzie.

- 9: Iugum, dr. summitas montium, vel dr. illud lignum, quo boves junguntur, sprzazmo, gyrzmo.
- 10: Iumentum, klyvsyą, vel omne animal, quo laborant, dobytek.
- 11: Iuramentum, promissorium, slyvb.
- 12: Iurator, przysięsca.
- 13: Iuratus, przysięznyk, scabinus.
- 14: Iurisdictio - jurisdictio, mocz, dr. potestas justa et legitima; potestas jurisdictionis, mocz panstwa; potestas ordinis, caplanstwa.
- 15: Iurisdicium, hortyl.
- 16: Ius civile, pravo.
- 17: Iusculum, ivszka, zuffka.
- 18: Iustitia divina regulans, bosskye skazanye.

strona: 78

kolumna: a

- 1: Iuncus, sytovye, scirpus, papirus, *gzith* [!] .
- 2: Iurisconsultus, w pravye navczony, jurisperitus.
- 3: Iurulenta seu jussulenta caro, jusculo perfusa, podlevą.
- 4: Jus patronatus, podavanye, est potestas ad instituendum beneficium ecclesiasticum.
- 5: Ius, ivcha.
- 6: Iuscum, jusculum, polyewka.
- 7: Iussia, zyelyony axamyenth.
- 8: Iustitiarius, oprawcza, inquisitor.
- 9: Iustitium, stanye prava, taciturnitas, juris cessatio, statio, etc.
- 10: Iuvenis, chlopyecz.
- 11: Juvenes, chlopyątha.
- 12: Iuventa, dzyeweczka.
- 13: Juventa vel aetas juvenilis vel juvencula, mloda dzyewka.
- 14: Iuventus, mlodz.
- 15: Kalendae - Calendae Ianuarii, nove lyato.
- 16: Kalo, dr. qui fert ligna, drzeznar.

kolumna: b

- 1: Kalendae lucerninae, pyesny pyanskye.
- 2: Kalopes, calopedes, trepky, calopedium, calopedia.
- 3: Labefactus, zdrąnthfyaly.
- 4: Labeo, leccator, vargovaty.
- 5: Labilis, cyekączy, plynący.
- 6: Labium oris, vargy, labia.
- 7: Labrum, varga.
- 8: Labrusca, dr. vitis silvestris, agrest.
- 9: Labrusca, est genus vitis agrestis, quae erratica dicitur, quae in terrae marginibus et sepibus nascitur, agrest.
- 10: Lacer, laceratus, zorany.
- 11: Lacertus, barky, brachium, ulna.
- 12: Lactena, povąska.
- 13: Lactes, sunt intestina, per **quas** [!] labitur cibus in homine, trzeva, in ventrem.
- 14: Lacus, czebr ku noszhenyv.

strona: 79

kolumna: a

- 1: Lactis spuma, smyotana.
- 2: Lagena, fflyasshka, svmnycza.
- 3: Lagonoponos, morzenye w gyelitach.
- 4: Lamentabilis, flebilis, zalosny.
- 5: Lamentatio, lachrimae, gemitus, fletus, ululatio, zalovanye, narzekanye.
- 6: Laminarius faber, plathnyerz.
- 7: Lampas vel lampada, caganyecz.
- 8: Lanarius, velnyarz.
- 9: Lancea, hasta dr. habens in medio amentum, osczep.
- 10: Languor, proprie est desertio virium, choroba, et succi naturalis, debilitas.
- 11: Lania, drathwa.
- 12: Laniena, yathka myąszna.

- 13: Laniena, rzeznycza iathka.
- 14: Lanifex, qui lanam facit, vel in ea operatur, knap.
- 15: Lanio, qui laniat, rzeznyk.
- 16: Lanius, rzeznyk.
- 17: Lanx, latus discus, plaszka mysza y malowana, vel lances dicuntur scutellae de libra pendentis, shalye.

kolumna: b

- 1: Lapidida, camyennyk.
- 2: Lapsata, sluffarnya.
- 3: Laquear, conjunctio trabium, balka, in summitate domus, quae super tigna ponuntur.
- 4: Laqueus, sidlo.
- 5: Lardum, dr. pinguedo porci, polecz slonyny, cuti adherens.
- 6: Largiforum, volny tark.
- 7: Largitas, swyebodnoszcz.
- 8: Largus, abundans, qui libenter dat, swyebodny.
- 9: Laterarius, czegyelnyk.
- 10: Latinus, Laczynyk.
- 11: Latria, chwala nye vczizona, est honor, qui soli deo datur, modla bosska; - dulia, qui sanctis, modla poziczona; yperdulia, quae fit personae singulari, ut virgini Mariae, modla vissha po bodze.
- 12: Laxus, ampliatus vel solutus, szlaby.

strona: 80

kolumna: a

- 1: Latrices (lant-, laut-?) vel janitricis, sunt duorum fratrum uxores, jantrewky.
- 2: Latrocinium, morderstwo.
- 3: Latrones, latrunculi, calculi, scaci, szachy, ludus, latruncularius.
- 4: Latrunculator, voyth.
- 5: Laudum, vchwala, dr. sententia arbitri.
- 6: Laute vivere, roskoszhovacz.
- 7: Lebes, cacabus coquinalis, tegel myedzywany, vas aeneum, zelazny garnecz.

8: Lebeta, rynka.

9: Lectica, lectus, loze, infirmorum, vel currus, in quo defertur lectus, konska colebka.

10: Lectisternium, lectus stratus et praeparatus, vel locus, ubi lectuli sternuntur, poscyel.

11: Lector, czitelnyk.

12: Lectus, vslane loze.

kolumna: b

1: Legatum ad pias causas, dr. quod relinquitur pro anima. etc., zaduszne danye.

2: Legio, czma.

3: Legislator, pravodawcza.

4: Legumen, yarzyna.

5: Lemures, proprie dicuntur phantasticae apparitiones nocturnae, obludy.

6: Lens, gnyda.

7: Lens, lenticula, genus leguminis nigrum, shoczevicza.

8: Lentigo, pyegy.

9: Leucophagum ¹⁾, quidam cibus albus, qui fit ex carnibus gallinarum, zatuka.(*marg*) ¹⁾ W rkp. mylnie lencophagum. (-)

strona: 81

kolumna: a

1: Lentus, otiosus, piger, tardus, etc., lyenyvy.

2: Leopardus, leopard.

3: Leopardus, rysz.

4: Lethargus, zapomnyenye, lethargia.

5: Leviga, instrumentum planandi.

6: Levigatus, heblyovany, ocyoszany.

7: Levis, planus, gladky.

kolumna: b

1: Lex, pravo piszane vel vstava; lex spiritualis, zakon duchowny.

2: Libanotis, cadzidlove drzevo.

3: Libellus aeris alieni, registr dlugv; aes alienum, dlug.

4: Libellus collectaneorum, raptural.

- 5: Libellus repudii, listh odpravyenya.
- 6: Liber, deus vini, Bachus, vel dr. sine compede, vel cortex, lyko.
- 7: Liber generationis, cronica rodzajyv.
- 8: Liber horarius, viatik.
- 9: Liberi, dzyeczy.
- 10: Libertas, vyzvolenye.
- 11: Libertas ecclesiastica, volnosc.
- 12: Libertus, dr. servus manumissus, z nyevoley vipuszczony.
- 13: Liberum arbitrium, dobrovolnosc vel volya rozvmv czlovyeczego.
- 14: Libra, vaga, ffvnth, pondus est XII unciarum et sunt XX solidi.
- 15: Librarius, pisarz, scriptor librorum.
- 16: Liburnus, kolymaga.

strona: 82

kolumna: a

- 1: Liburnus, prom.
- 2: Licentia, dozvoljenje.
- 3: Liciatorium, lignum, in quo licium involvitur, navoy.
- 4: Licitans, podcupvyączy, licitator.
- 5: Lictor, czeclyarz, butel.
- 6: Lien, trzeva.
- 7: Lienteria, coliolisia, slyezyvka, byegvka, dr, intestinorum levitas, etc., eundem (cibum) forans cum nimio flaxu ventris, drzistawka.
- 8: Lignile, szhopa drewna, ubi ligna servantur.
- 9: Ligo, est instrumentum fodiendi terram, motika.
- 10: Ligula, wstąga.
- 11: Ligustrum, flos quidam cito marcescens, vel pazdyerze.
- 12: Lima, qua planatur ferrum diminuendo, pylka, et poliuntur et roduntur metalla, limula.
- 13: Limas, dr. vestis, quae protenditur ab umbilico usque ad pedes, qua utuntur servi et coquinarii, szhorcz, ffartuch, vel dr. limus.
- 14: Limax, slymak, vel limaca.

- 15: Limbus, ornatura, bramy, seu fasciola, quae ambit extremitatem vestium, etc.
- 16: Limen, est inferior pars ostii, lignum in foribus lomorum, per quod intratur, prog.
- 17: Limes, granycza.
- 18: Limitatio, granyczenye.
- 19: Limitatus, rozmyerzony.
- 20: Lychnus (lichnus), lychinus, funis candelae, qui ardet in ea, knoth.
- 21: Lychnus pensilis, lampa.

kolumna: b

- 1: Limosus, mvlovaty.
- 2: Limus, mvl, blotho, gnoy.
- 3: Limus terrae, gyl.
- 4: Lingula, kopistka, spyen v przączky.
- 5: Lintearius, plocyennyk, linteo.
- 6: Lipsana, myazga.
- 7: Liquamen, proprie est piscium seu salsugo vel muria, aqua sale conmixta, rosol.
- 8: Liquatum, liquamen, liquamentum, dr. pinguedo animalis ad ignem liquefacta et in usum coquinarium reservata ad condiendum cibos, smalcz.
- 9: Litera, buchstab.
- 10: Litera, cztena.
- 11: Litera publicae fidei, gleytowny list.

strona: 83

kolumna: a

- 1: Liquamen, pinquedo, szmalcz.
- 2: Lira, dr. sulcus cum vomere factus, skyba. (v. Lyra).
- 3: Lithiasis, calculus morbus, pyaseczny kamyen.
- 4: Lithostratum vel lithostrata, bruk, burg.
- 5: Lithotomus, dr. medicus, qui calculosos medetur et scindit eos, rzezycamyennyk.
- 6: Littus, brzeg przy morzv.
- 7: Lividus, szyny, niger, subniger, iracundus.
- 8: Livor, synoscz, nigredo, quando ex percussione caro nigra fit, etc.

9: In livore, w gnyevye.

10: Lixa, dr. mercenarius, qui sequitur exercitum in expeditione et portat aquam ad opus exercitus in castris, przilyevacz vodny.

11: Logica, rozeznavaiaćza.

12: Lyra (lira), dr. instrumentum musicum, strvna, skrzypicze, vel dr. sulcus cum vomere factus, skyba. (v. Lira).

13: Lyricen (liricen), skrzytecz.

kolumna: b

1: Lixivium vel liscivium, est quo capita aut vestes abluuntur, quod fit de aqua et cinere, lug.

2: Locatio, naymovanye, - inde locator, ut cum loco tibi domum meam ad habitandum in ea, dwor.

3: Locare personam, vrządnicz kogo, nayącz syą, robicz.

4: Locum tenens, sholtysz.

5: Locusta, konyk.

6: Lodix, dr. quicquid in lecto supponitur, pannus villosus, cobyrzecz.

7: Logicus, rozeznavayący.

8: Logotheca, qui vel quae sermonem facit in populo, vel qui edictum imperatoris vel alicuius principis populo nuntiat, vozny.

9: Longale, rozvora vel dysshel.

10: Lorica, lignum circa gradum, quo sustentamur manibus, rąkoiesz v wschodv.

11: Lorum, habena freni, vądzidlo.

12: Lorum, vądzidlo.

strona: 84

kolumna: a

1: Lorifex, panczerznyk.

2: Loripes, claudus, vel qui habet pedem ligneum, szudlovaty.

3: Lotrix, praczka.

4: Lubrica, vynna podpora.

5: Lubricitas, slisskocz.

6: Lubricus, labilis ut anguilla, slysky.

- 7: Lucanica, genus cibi, vyelka kyelbasza, salsicia.
- 8: Lucens, yasny.
- 9: Lucerna, lucernula, lucernarium, kaganyecz.
- 10: Lucibulum, kaganyecz.
- 11: Lucifer, stella matutina, jvstrzenka [!].
- 12: Lucus, cyemny lyasz.
- 13: Ludiforum, ffrymark.
- 14: Ludimagister, scolny mystrz, paedotriba.
- 15: Lugarinus, avicula, czysh, saix.
- 16: Lumbrici, vermes sunt in ventre seu in lumbis aut in intestinis cito labentes, glysty, vel dicuntur vermes terrestres a lubricitate dicti, glysty.
- 17: Lumbus, lyądzwyę, byodra.
- 18: Luminaria duo, dwyę svyeczydlyę.
- 19: Lunaticus morbus, lunatik, myesyącznyk, qui sic patitur.

kolumna: b

- 1: Lupanar, zantus, dr. domus meretricum.
- 2: Lupatum, genus asperorum frenorum, ad modum dentium lupi factum, vądzidlo.
- 3: Lupinus, vyelogroch.
- 4: Lupulus, vilczek.
- 5: Lupulus (luppulus), szczuczka.
- 6: Lupus, etiam lucus, piscis, szuka.
- 7: Lusciosus, rozoky, vel luscinosus vel luscicrosus.
- 8: Luscus, bezoky.
- 9: Luscus, rozoky.
- 10: Lusitania, Portugalia.
- 11: Lustramen, wznovyenyę, purgatio.
- 12: Lustrum, czas od pyączy lyath.
- 13: Lutar, stroznychza.
- 14: Luteola, malyna.
- 15: Lutina, lyvthnya.

16: Lutra, vydra.

17: Lutra, vydra.

18: Lux, est ipsa flamma, swyatloszcz, swyecza, sed lumen, quod a luce manat, candor et splendor lucis, poswyata.

19: Prima luce, skoro dzyen.

strona: 85

kolumna: a

1: Luxuria, **snylstwo** [!] (=smilstwo).

2: Maccellum, dr. locus, ubi mactantur pecora, yathky.

3: Macer, vischly, suchy, chudy.

4: Maceria, lyepyona scyana, vel murus sine cemento.

5: Maceries, parkan.

6: Machina mundi, okrąg swyata.

7: Machinationes, vymyslky.

8: Machinis, dr. a machina, dzyelo.

9: Macies, chudoszcz.

10: Macies, szczuploszcz.

11: Macilentus, szczvply.

12: Maculosus, pstry.

13: Magale, magalia, pastyrznya, pastuszy dom, mapalia.

kolumna: b

1: Magister equitum, marschalek.

2: Magnificentia, vczcyenye, vvyelbyenye.

3: Maguderis, maguder, tirsus abscisus a caulibus, gląmb.

4: Magur, vgor.

5: Majores, przodkovye; minores, posteri seu nepotes, pothomkovye.

6: Mala, yagoda.

7: Malacotonia, pygva.

8: Maleficium, nocumentum proximi per maleficia, sortilegia et incantationes, vczarovanye.

9: Malleolus, dr. novellus palmes, etc., vel dr. calcaneum, posterior pars pedis, pyątha.

10: Malus, arbor in medio navis, masth.

strona: 86

kolumna: a

1: Malluvium, pelvis, myednycza.

2: Malogranatum, rayskye iaplko.

3: Malum punicum, pomarancza.

4: Malum punicum, pomarancza.

5: Mamma, sutek; mamilla, cziczek; mamillas habet vir et mulier, pecus uber; femina mammas, vacca bumastam, wymyą; papillae, suthek, sunt extremitates uberum seu capita, quas puer sugit.

6: Mancus, iednorąky.

7: Mandillus, mandel.

8: Mandragora, herba, cinus, pokrzik, slyzek.

9: Mango, mercator, proprie venditor equorum, rostucharz, czo frymarczy.

10: Mango, **podkony** [!], rostucharz.

11: Manica, dr. pars tunicae ab humero ad manus, rąkaw.

kolumna: b

1: Mariscallus, dworny koval.

2: Manser, natus de meretrice, filius scorti, adulterinus, vilyeganyecz.

3: Mansuetus, povolny.

4: Mansus, wloka, lan, slyad.

5: Martes, martarus, putorius, kvna.

strona: 87

kolumna: a

1: Mantellum, plasz.

2: Mantile, dr. velamen mensae seu mappa, mappula, mapella, obrusz, ad tergendum manus etiam dicitur, rączynk.

3: Mantile, rączynk, mantele.

4: Mantissa, dr. quod additur rei venditae, przidatek.

5: Manualista, levigator, thesharz.

6: Manubrium, dr. quod manu tenetur, ut cultelli aut secutis, toporzisko.

7: Manus aversa, viwroczone, retorta.

8: Mappa, togilla, rącznyk vel obrusz.

9: Marca, grzywna; semis marcae, pol grziwny.

10: Marcania, margrabska zyemya.

11: Marcescitum, stalosc.

12: Marchio, margrabya vel marszalek.

13: Marchionista, margrabya.

14: Mare, morze.

15: Marsupiarium, calethnyk, crumenarium.

16: Marsupium, trzosz, caleta, sacculus pecuniae.

kolumna: b

1: Mas, mąszyćna.

2: Mascara, larva.

3: Masculus, masculini sexus, mąszynskyey plczy parobek vel chlopyecz, samyecz.

4: Massa, est de qua minerarii faciunt ferrum, lupa, bryla.

5: Mastigia, dr. corrigia baltei, vel qua mantellus conglutinatur ante, cnobel, cnaphel.

6: Mastruca, hazuka.

7: Mater perlae, maczicza perlova.

8: Materialis, rzecz vydoma, ex materia.

9: Matrimonium, contractus matrimonii, poymovanye; vinculum, zwyżanye; consensus in matrimonium, zwolyenye.

10: Matta, rogoza.

11: Matula, matella, matellio, szczak.

12: Maturitas, statecznosc.

13: Maturus, stateczny.

14: Matutinum tempus, zaranye.

15: Maxilla, iagoda, maxillae, policzky.

16: Maxillaris dens, molaris, trzonovy.

17: Meander, Meandrus, flexuositas cujuslibet amnis, tortuositas etc., vel fluvius, qui non recte currit, sed indirecte, sicut Vartha.

18: Meastrum, prąga.

strona: 88

kolumna: a

1: Medulla, ąadro, drzen, dr. adeps, pinguedo in ossibus, mosg, vel frugibus vel in tritico.

2: Medullum, prządz.

kolumna: b

1: Mel harundinis, lodowaty czukyer.

2: Melancolia, cyąszkye myslyenye.

3: Melancolicus, suchocrewny.

4: Melfragana, powydl.

5: Melitaeus canis, panyensky pyeszek.

6: Mellica, myodownyk.

7: Melliceria, est quoddam tuberculum, etc., contra hoc valet mellilotus, nostrzeg, coctus in dulci vino.

8: Mellificium, alveus apum, dzyenya.

9: Mellissa, herba, cadzidlnyk.

10: Melolanta, zyclona krowka, vermis est.

11: Melota, owczy kozuch.

12: Membranaceum, codicis involucrum, coopertura, vulg. compatura.

13: Membranarius, pargamennyk.

strona: 89

kolumna: a

1: Mens, pamyąncz vel mysl.

2: Mensarius, nummularius, odmyenyacz, vechslyarz.

3: Menstruus, czo na myesyącz byva.

4: Menstruum opus, robota, s ktorą iest za myesyąncz doszicz czynycz.

5: Merenda, juzyna, podvyeczorek.

6: Moenia (menia), dicuntur muri civitatis, myeschky mvr.

kolumna: b

- 1: Mentagra, lupyączy trąd.
- 2: Mentum, dr. ex quo mandibulae oriuntur et junguntur, podbrodek.
- 3: Mercantia, kupya, kupieczstwo.
- 4: Merces, zasługa, precium aut praemium.
- 5: Merces, cramarstwo.
- 6: Mercipotus, lithcup.
- 7: **Mercurium** [!], żywe srebro.
- 8: Me(r)dale (mordale?) ¹⁾, val. (*marg*) ¹⁾ W rkp. Me dale. (–)
- 9: Merenda, przedwyeczorek, snyadanye.
- 10: Merendare, snyadacz.
- 11: Merges, garba segetis, snop, seu manipulus.
- 12: Mergus, mergulus, avis aquatica, ab assiduitate mergendi, norek.
- 13: Meritorium, karczma, domuncula, ubi cives res suas faciunt aut vendunt, etc.
- 14: Merx, kupya.

strona: 90

kolumna: a

- 1: Meretrix, kurwa.
- 2: Meri, est via cibi ad stomachum, crthan.
- 3: Merica, dąmbrova.
- 4: Meritorius equus, nayemny.
- 5: Meritum, zaplata.
- 6: **Meropotale** [!] (mercipotale?), lythkup.
- 7: Merops, avis apes comedens, zolna.
- 8: Mercula, avis, drosd.
- 9: Merum, yasne vyno.
- 10: Mespilum, yemmyolove yagody.
- 11: Mespilus, yemmyola.
- 12: Meta, circuitus vel alicujus rei finis aut terminus, myedza, znamyą.
- 13: Cabula metae, czel.

14: Metallum, cruszecz.

15: Metis, dr. purgamentum cerae, ex quo apes patrem alvei priorem illiniunt, węża.

kolumna: b

1: Metreta, dr. quaedam mensura liquidorum, pol garncza.

2: Metreta, myara.

3: Migale, animal, gronostay.

4: Ministeria angelorum, urząd, posługa, strzezenie.

strona: 91

kolumna: a

1: Miles, żołnierz.

2: Milza, splen, slyedzyona.

3: Mimus, chwisth, jocular, cuglarz, **cwhisth** [!].

4: Minera, ruda, kruszecz.

5: Minerator, rudnyk.

6: Minister, słuzebnyk.

7: Ministerialis, vozny.

8: Ministerium, sluzba.

9: Minium, minia.

10: Mirgulus, vermis, panrow.

11: Miro, mirator, dzyky mąsz.

12: Myristici (miristici) flores, muscatovy kwyath.

kolumna: b

1: Misia, missenska zyemya.

2: Misius, mysnar.

3: Missarius, missale, msal.

4: Missile, szhyp.

5: Myrrhosus (mirosus) arbor, trzemcha.

6: Myrtus (mirtus), porey vel bagno.

7: Mysterium (misterium), occultus sensus, skritoscz, sacramentum, etc.

strona: 92

kolumna: a

- 1: Modestia, taciturnitas vel temperantia, myernosc, in dictis.
- 2: Modestus, discretus, temperatus, smyerny, non irascens, povolny; immodestus, nye smyerny.
- 3: Modi dicendi, obiczaye gadanya vel rozmavyanya; modi existendi, bythnosc; modi habendi, myanya; m. intelligendi, rozvmyenya; modi supponendi, o ktorich iest vislownosc; significandi substantiam, znamyonviance bithnosc y chwalebnosc y slawatnosc o bostvye.
- 4: Modicae fidei, slabey, maley vyary.
- 5: Modificatio, rozmyrzenye, myernosc.
- 6: Modius, czwyerthnya vel corzec.
- 7: Modius, czvyerthnya.
- 8: Mola equinaria, konsky mlyn.
- 9: Mola manuarua, rączny mlyn.
- 10: Molaris, dens maxillaris, qui molit cibum, trzonovy.

kolumna: b

- 1: Molestia, przenagabanye, zasmaczenye.
- 2: Molexa, mathew, in coquina.
- 3: Moliator, mlynarz.
- 4: Molina, mlyn.
- 5: Molosus, canis, ogarz.
- 6: Monetarius faber, myncarz.
- 7: Monoceros, unicornus, rhinocerus, yednorozecz.
- 8: Monopolia, zmovu cupyeczska.
- 9: Monstrum, dzyw vel potwora.
- 10: Mora, chvylya.
- 11: Moralis, obiczayny.
- 12: Morbus, nyemocz.
- 13: Mulio, mulopasz.

- 1: Monedula, kawka.
- 2: Moneta, myncza.
- 3: Mons pharetratus, garnczana góra.
- 4: Montosus, gorzisko (górzysty?) ¹⁾. (*marg*) 1) Cfr. Dictionarius J. Murmelii, p. 21: Montosus, Gorzysto. (–)
- 5: Morsus, wkąshenye.
- 6: Mortarium, vas, in quo res, quae resolvendae sunt, pistillo teruntur, moździer, stąmpa, mordarium.
- 7: Morus, arbor, morwa.

kolumna: b

- 1: Mostardum, gorczicza.
- 2: Motus coeli, obraczenie.
- 3: Mucidus, plesznywy, splenyal, ut mucidus panis, splenyali.
- 4: Mucor, dr. sordes in vino et aqua, mucus, pleszn.
- 5: Mucro, swaycza, dr. ensis, gladius, spata.
- 6: Mucus, dr. oris aut narium humiditas, szmarky.
- 7: *Mulcaterra* [!], swyrzk.
- 8: Mulcrum, novum lac, szyara.
- 9: Murctrale, dvnycza.
- 10: Mulcrum, vas, in quo mulgetur lac, szkopyecz.
- 11: Mulcrum, skopyecz.
- 12: Mulio, magnus culex, komor.

strona: 94

kolumna: a

- 1: Muliebria, mulierum menstruatio, quibus deficientibus deficit vis pariendi cum eis, zenska nyemoczn rozrodzenia.
- 2: Mulsum, piczye z myodv y z wyna vczynyone, dr. quasi melsum, novum vinum, vel vinum melle dulceratum vel confectio ex vino et melle.
- 3: Multicortex, brzoza.
- 4: Multiplex, szovyty.

kolumna: b

1: Municeps, myeszczanyn.

strona: 95

kolumna: a

1: Murena, quaedam gemma vel quidam piscis similis anguillae, nynog.

2: Murtetum, aqua calida de terra manans, scilicet balneum, czyeplicza.

3: Muscarium, flabellum, quo muscas abigimus, oganka.

4: Muscarium setaceum, szcotohka, czo szhaty vicyeraia.

5: Muscicapa, lodarka, avis.

6: Musculus, myszka; caro nodosa in tibiis et brachiis ex sanguine et nervis copulata, zolzy.

7: Muscus, est lamigo crescens in fontibus aut in arboribus, corticibus et locis humidis, mech.

8: Musicus, spyevak.

9: Mustricula, stringens mures, lopicza, muscipula, mures capiens.

10: In mutuuum dare, wzagyem dacz.

11: Mutrale, dvnycza.

kolumna: b

1: Mutuare, wzayem dacz, zalozicz kogo.

2: Mutuum, *zayemne* [!] danye.

3: Napa, marchew.

4: Nar, quidam fluvius.

5: Natio, rodzaj.

strona: 96

kolumna: a

1: Nanus, homo statura pusillus, carzel.

2: Nasiterna, hydria, vodny dzban.

3: Naso, noszaty.

4: Nasosus, noszaty, habens magnum nasum.

5: Nassa, quoddam instrumentum ex viminibus contextum ad capiendos pisces, vyrsha.

6: Nasutus, plaskyego nosza.

7: Natale, solamen, patria, oyczyzna.

- 8: Natalia, proprium nomen mulieris, Navoyka.
- 9: Natatilis, czo plyva.
- 10: Natatoria, piscina, szadzawka.
- 11: Nates, dr. illa pars posterior, inferior, mollis, circa posteriora seu clunis, in quibus sedemus, podrzithky.
- 12: Naticosus, qui habet magnas nates, vyełga rzicz.
- 13: Natio, proprietas nascendi, vel dr. gens secundum propriam cognationem et collectionem, ab alia distincta, ut Graeci, Poloni, Mazuri.
- 14: Natipolus, lythcup.
- 15: Natrix, mulier, quae natat, vel est quidam serpens, qui veneno suo inficit aquas, ubi fuerit, zaiadovy vodą.

kolumna: b

- 1: Narus, karzel.
- 2: Natura non errante, gdy nye chyby natura.
- 3: Naturalis, matura deliberatio, dobry rozvm.
- 4: Naturales, vrodzeny, dr. filii concubinarum, quos sola natura genuit, sed non honestas conjugii.
- 5: Naulum, precium quod datur pro navigio, przewosz, quasi navis lucrum.
- 6: Nauta, qui ducit et gubernat navem, zeglyarz, przewoznyk.
- 7: Navigator, przewoznyk.
- 8: Nebrida, planeta ad induendum tempore sacrificii, vel qua lectus sternitur, plachta.
- 9: Nebula, chmvra.

strona: 97

kolumna: a

- 1: Nectar, dulcia liquor, vinum pigmentatum, vel brzezka.
- 2: Negocita, negociator, institor, mercenarius, opifex, kupyec.
- 3: Nemus, gay, silva umbrosa, cyemny lyasz.
- 4: Nephresis (nefresis), morbus quidam, dolor renum, bol w nerkach, qui stabilis est et homini difficilis a natura.

kolumna: b

- 1: Ne irascaris, nye porokvy.
- 2: Neomenia, novi ksyżicz, now, novilunium, festum novae lunae.
- 3: Nereides, wodny mąszh.
- 4: Nescientia, nyevmyątnoscz.
- 5: Nesotrophion, caczornyk.
- 6: Netrix, prząndka.
- 7: Nevus, dr. macula, znamyą, quae nascitur in corpore hominis.

strona: 98

kolumna: a

- 1: Nictus, vigilamen vel motus palpebrarum, mgnyenye oka.
- 2: Nidor, odor ex coctis eduliis, sed proprie ex assatis, swanth.
- 3: Nimbium (cfr. nimbus), szipyen.
- 4: Nimbus, ventus pluviosus vel densitas nubis in tempestate obscura, vel est reprutina pluvia, gwaltowny, valny descz.
- 5: Nimbus, szypyen.
- 6: Nisus, avis, crogulyecz, alictus.
- 7: Nitratus pulvis, puszheczny proch.
- 8: Nitrum, est quaedam species terrae, similis minuto zabulo, etc., **salnietra** [!], vel est species salis ex terra et aqua factum, saletra.
- 9: Nobilis, schlyachczicz, zyemyanyyn.
- 10: Nobilis vir, zyemyansky mąsz.
- 11: Nobilis mulier, zyemyanka.
- 12: Nocens, skodzączy.
- 13: Nola, tintinabulum parvum, zwonek.
- 14: Notio, znamyonovanye personi.
- 15: Nuro, dzyvovidza.

kolumna: b

- 1: **Nosotrophium** [!] , kaczy chlew, caczornyk.
- 2: Nodellus, nodulus, parvus nodus, knaffel.
- 3: **Nodogobundium** [!] - nupagundium, chlebovy talerz.

- 4: Nodus, ligatura, zwyższka, involutio.
- 5: Nosocomium, gosczyanny dom dla nyemocznnych.
- 6: Notitia, znayomosc.
- 7: Notus (nothus), bąkard, nota, qui vel qua natus aut nata est de nobili patre sed de ignobili, matre seu concubina, quasi natus de nota infamia et culpa.
- 8: Novale, novyna, campus, silva, ager de novo seminatus, de quo non extat memoria, quod aliquando fuisset cultus.
- 9: Novesium, civitas, Nysa.
- 10: Novilunium, now.
- 11: Numerale nomen, slovo czo liczbą znamyonvye.

strona: 99

kolumna: a

- 1: Nuba, swaszka.
- 2: Nubilum, zachmvrzenye, nubes, obscuritas.
- 3: Nudipes, nudus pedibus, boszak, boszy.
- 4: Nugosus, czo lze, nugax, mendax semper.
- 5: Numen, divinitas, deus, dei potestas, boza mocz, majestas, etc.
- 6: Nummus crucifer, krayczar.
- 7: Nundinae, mercantium publicus conventus ad merces vendendas et emendas, yarmarky.
- 8: Nuntii, poslovye.
- 9: Nuntium, poselstwo.
- 10: Nuro, dzivovidza.
- 11: Nutalitas, babyzna.
- 12: Nutrimentum, carmya.
- 13: Nutrix, mamka.
- 14: Nux, dr. omne pomum, quod duro operimento tegitur, wselky twardy ovocz.
- 15: Obba, lagena est genus calicis sulczyna vel fflyasha, lagvicza.

kolumna: b

- 1: Obex, wstarg.
- 2: Objectum, oparcy, wzgląd, zaruta.

- 3: Obligare bona alicujus, zavyescz dobro abo gymyeny komv.
- 4: Obligatio, est juris vinculum, quo necessario astringuntur ad aliquid dandum vel faciendum, zapysz, obvyżanye.
- 5: Obprobrium, przecyvvenstwo.
- 6: Obscurus, cyemny.
- 7: Obsessus, opąthany.
- 8: Obsidio, oblyżeny.

strona: 100

kolumna: a

- 1: Obsonium, karmya, dr. parvus cibus et delicatus, qui post coenam propter somnum sumitur, vel dr. quilibet delicatus cibus inter alios sumtus, vszhelka potrava ku clyebv [!], vel dr. quicquid ultra panem et vinum cibo adjicitur, dr. etiam companaticum, vel yedny dar, quod alicui mittitur causa honoris.
- 2: Obsonari, kuchennych rzeczy kupicz, spravicz.
- 3: Obsonator, - trix, qui vel quae emit obsonia et coquo ad coquendum tradit, shaffarz.
- 4: Obstadium, yasz, obstaculum.
- 5: Obstetrix, baba pomoczna, czo pąpky rzeze.
- 6: Obstinatus, zapyekly, in malo induratus, obfirmatus, zatwardzyaly.
- 7: **Obtalamia** [!] - ophthalmia, lippitudo in oculis, etc., bol, in oculis.
- 8: Obtusus, tąpy.
- 9: Obventio, pocztha.

kolumna: b

- 1: Occiput, est posterior pars capitis, quae fronti opponitur, thyl glovy.
- 2: Occursus, podkanye [!].
- 3: Oceanus, mare magnum, morze, ktore swyat obeszlo.
- 4: Ocellus, oczko.
- 5: Ocrea, tibiale calciamentum, suras tegens seu crura, szkorznye.
- 6: Octiduum, czas tydzenny.
- 7: October, mensis, vynnyk.
- 8: Oculus arboris, oczko vel pączek.

strona: 101

kolumna: a

- 1: Oculata, piscis, memnog, nynog.
- 2: Odorinferus, canis, slyednyk.
- 3: Oenophorum, vynnna konew.
- 4: Offa, dr. cibarium ex frusto panis in jute pingui humectatum seu intinctum aut in brodio, przilyepa, drobyvnka.
- 5: Offa iussulenta, zuffka, polyewka.
- 6: Officialis, ciu officium committitur, vrządnyk, czeklyarz.
- 7: Officina, locus, ubi exercentur officia, robothny dom, varstat.
- 8: Offula vel offella, syekanynka.

kolumna: b

- 1: Olearius, oleynyk.
- 2: Oleaster, dr. silvestris oliva, plova oliua.
- 3: Olitor, ortolanus, ogrodnyk, custos olerum.
- 4: Olophagus (olofagus), polok.
- 5: Olor, avis, drop.
- 6: Olus, wshelkye zyelye syane.
- 7: Olusculum, capusthka, zyołko.

strona: 102

kolumna: a

- 1: Omagium, old, pokora.
- 2: Omelia, colloquium, sermo popularis, kazanye, ad populum, conversativus, sermocinativus, collocutivus, kazanye vivodu duchownego.
- 3: Omen, eventus, augurium, guslyenye.
- 4: Omentum, dr. mappa ventris, kãthne yelyto.
- 5: Omentum, quod fit de omentis, syekanynka.
- 6: Onager, silvestris asiuus, losz.

kolumna: b

- 1: Opex, syodlovy luk.

- 2: Operarius, dzyelnyk.
- 3: *Ophiomachus* [/] , jaszczorka.
- 4: Opifex, robothnyk.
- 5: Opilio, owczarz, custos et pastor ovium, ovilio.
- 6: Oppidum, oppidulum, parvum castellum, myasteczko.
- 7: Opportunus (oportunus), utilis, conveniens, necessarius, potrzebny, poziteczny.
- 8: Opus, dzyalo.
- 9: Opus, operatio, sluzba.

kolumna: 103

kolumna: a

- 1: Oporotheca, locus, ubi fructus autumnales servantur, owocny sklep, owocnycza.
- 2: Oporum, dr. fructus autumnalis, pozdny owoc.
- 3: Oppobalsamum, balsam.
- 4: Oppositio, contrarietas, przeczywnosc.
- 5: Optimates, stoleczny panovye.
- 6: Oraculum, obyavyenye.
- 7: Oratio, mova.
- 8: Orator, crasomowcza.
- 9: Orbatus, caecatus, viduatus, oszyroczoney.
- 10: Orbiculus alcatorius, varczab.
- 11: Orbiculus mensarius, okrągły talyerz.
- 12: Orbiculus, etiam dr. quaevis brevis rotella, okrągły talyerz.
- 13: Orbita, vestigium rotae, colyeya.
- 14: Orca, vas olei vel amphora magna, czebr.
- 15: Orcula, czebrzyk.

kolumna: b

- 1: Ordinata potentia, rządna moc.
- 2: Ordo, est unum sacramentum de septem, kaplanstvo.
- 3: Orexis, appetitus seu esuricatio, dr. orexa, vomitus et mordicatio in gutture, exiens ab ore ex superflua comestione, zgaga.

- 4: Organarius, qui facit organa, organista.
- 5: Oricalceus, mosyądzovy.
- 6: Oricalcum, mosyąncz.
- 7: Orificium, czelyvscy, foramen inferius, ut ventris sunt duo orificia.
- 8: Origia, lucadlo.
- 9: Origo, pochodzenye.
- 10: Origo, zdroy.
- 11: Orisa, est species frumenti folio carnosio, de ordeo altitudine cubitali, flore purpureo, ryszch, risi vel risum, rissh.
- 12: Ornatura, okraszenye, przipravyenye.
- 13: Ornix, gallina silvestris pinguissima, cyecyerza.
- 14: Ornus, glog vel grab.

strona: 104

kolumna: a

- 1: Ornitrophium, gallinarium, curnyk.
- 2: Orthodoxus (ortodoxus), vir rectae gloriae, recte credens, proscye vyerżący.
- 3: Orthogranum (ortogranum), herba, szcotohka.
- 4: Oscedo, est vitium, quo quis tenetur, smrodovsthny, ut saepius oscitet, zyevanye.
- 5: Ossorium, costhnycza.

kolumna: b

- 1: Ovarium, jaiecznyk.

strona: 105

kolumna: a

- 1: Pabulum, pastus, potrava, pascua, nutrimentum, pokarm, pycza.
- 2: Pacificus, pacem faciens, spokoyny, zgodny.
- 3: Pactum, zmová, vmova, tharg.
- 4: Pactum facere, zmovą czynycz.
- 5: Paganica, tatarka.
- 6: Paganus sacerdos, vyesny caplan.
- 7: Pagus, villa, vyesz.

8: Palpebra, powyeczka.

kolumna: b

1: Pagella, carthka ksyąg.

2: Pagina, carta, folium libri, semipagina, polcartek.

3: Pala, instrumentum ventilandi, lopata.

4: Palaestinus, Philistinus, czigan.

5: **Palamurus** [!] - palmirus, glogove drzevo.

6: Palatinus, voyevoda.

7: Palea, paleola, plyeva.

8: Palea, id quod pendet sub rostro galli, podgardlek.

9: Palearia vel palearium, plyewnya, locus, ubi paleae reponuntur, vel dr. pellis, quae sub collo bovis fluitat, huc et illuc pendens, podgardlek.

10: Palefredus, genus equi, mannus vel gradarius, jvnochodnyk.

11: Palma, dlona, manus extensa digitis explicatis.

12: Palmus, dlona vel potius pyąszcz.

strona: 106

kolumna: a

1: Pallidus, blyady.

2: Palmus, est mensurae genus a digito minimo usque ad pollicem, na pyąndzy.

3: Paludosus, kaluzovati.

4: Palus, kaluza, terra viscosa vel aquam ferrens, mocydło vel vythok.

5: Palus, moczidło, bagno.

6: Paluster (p. terra), blothna zyemya.

7: Pampinus, genus vitis vel folium ejus, vynny lyst.

8: Panarium, chlyebovy kossh, mactra.

kolumna: b

1: Pandicularius, dr. homo hians et toto corpore oscitans, czo często zywa.

2: Panicium, panicum, fagotriticum, **buthveisz** [!] (cfr. niem. Buchweizen).

3: Panis dulciarius, pyerznyk.

4: Panis militaris, voyenny chleb.

- 5: Panistrum, dzyeza.
- 6: Pannicida, sukyennyk.
- 7: Pannicularius, knap.
- 8: Pannitonsor, postrzigacz.
- 9: Pannonia superior, rakuska zyemya, Austria.
- 10: Pannus de Lugduno, lyvnnskye.
- 11: Pannus extraneus, czudzozyemskye.
- 12: Panrificus (?), trzesnya.
- 13: Panther, panthera, riszch, genus lupi.
- 14: Pantophila, patynka, panthoflya. (v. Pantofila).

strona: 107

kolumna: a

- 1: Papilio, mothyl.
- 2: Papilio, namyot, papiliones, tentoria.
- 3: Papilla, parva papula, vel est capitulum mammae muliebris, unde lac trahitur, brodawka cziczkowa.
- 4: Papina, byesyada.
- 5: Pappa, papynek.
- 6: Papyrum (papierum), frutex aquatica, morsky lysth.
- 7: Papyrus (papierus), herba est vel genus junci, morsky lyst, vel papirius.
- 8: Parabola, podobyenstvo.
- 9: Paradigma, ksthalt.
- 10: Paraferna, dicuntur omnia bona uxoris extra dotem, ryprava.

kolumna: b

- 1: Paralysis (paralisis), zarazenye.
- 2: Paranympus (paranimphus), pronubus, družba, dzyerosłamb.
- 3: Parapsis, discus latus quadrangularis aequaliter, krzynow, mysza.
- 4: Pardus, pard.
- 5: Partiarius (parciarius), lannyk.

strona: 108

kolumna: a

- 1: Paradontides, dzyąszlny bol.
- 2: Parix, avis, sicora.
- 3: Parlamenta publica, colloquia, consilia, sprawy.
- 4: Parma, dr. leve scutum rotundum, tarcza.
- 5: Parochia, adjacens domus dei, et., ffara.
- 6: Parotida, globus est, qui nascitur in aure, vszhny wrzod.

kolumna: b

- 1: Parthenopolis (Partenopolis) Maydburg.
- 2: Pascua, pastwa.
- 3: Passerculus, wroblik.
- 4: Passio, cyrpyenye.
- 5: Passio animae, sklonnosc, pobudzenye.
- 6: Passio animae, sklonnosc, pobudzenye, namyąthnosc, zasmączyenye.
- 7: Passus, krok, longitudo quinque pedum, szązen.
- 8: Passutus, habens magnos passus, craczy.
- 9: Pasta, pastum, cyasto.
- 10: Pastillus, marcipan, pastilli, creplye.
- 11: Pastor ecclesiae, parochus, pleban, ffararz.
- 12: Pastus, pokarm.
- 13: Patavium, Padna, Padow, Padva, civitas.
- 14: Patella, panevka, dr. vas condendis obsoniis aptum, parva sartago, panewka.
- 15: Patens, apertus, yawny, nyeskryti.
- 16: Patera, magnus et patens ciphus ad potandum, vel phiala, cubek.
- 17: Paternitas, oiczowstwo.
- 18: Patina, panew, sartago, scutella, inde dr. patinarius, qui facit patinas, krzynow.

strona: 109

kolumna: a

- 1: Patria, locus, in quo quis natus est, oiczyzna, myescze vrodzenya.
- 2: Patrimonium, oyczyzna.

- 3: Patrium nomen, dr. quod a proprio nomine loci derivatur, ut a Bidgostia Bidgostiensis.
- 4: Patrocinatio, domopozenye.
- 5: Patrocinium, protectio, auxilium, kyermasz, defensio.
- 6: Patrona, dobrodzyeyka, patronissa.
- 7: Patronus, secundum canones dr. ille, qui habet jus praesentandi aliquem ad beneficium ecclesiasticum, patron; item dr. advocatus, causidicus, defensor, obroncza, obronczyel.
- 8: Patronus, obroncza.
- 9: Paucum, malo.
- 10: Pauxillum, malyvtko.
- 11: Pava, pavicza.
- 12: Pavimentum, pyąntro.
- 13: Pavimentatum, poclad, podloga.
- 14: Pavus, pavo, paw.

kolumna: b

- 1: Pecten, est instrumentum pectendi caput vel texendi, plocha; pecten, etiam dr. barba inferior, spodnya broda, viri aut mulieris circa pudenda, ubi pili nascuntur in cute et carne.
- 2: Pectorale, zona circa pectus equi aut mulieris aut alterius animalis dependens, popyersyen.
- 3: Peculus equus, pylesnyvy.
- 4: Pecus, oris, trzoda.
- 5: Pecus, dis, bidlo.
- 6: Peda, dr. vestigium humanum, stopa.
- 7: Pedo, pedes habens mangos, vyelgonog.

strona: 110

kolumna: a

- 1: Paedotriba (pedotriba), ludi magister, scolny mystrz.
- 2: Pedalia, socculi, pilsnyanky vel trzeviky.
- 3: Pedatus, spotavy.
- 4: Pedere, pirdzyecz.
- 5: Pedas semel, pyerdny rasz.
- 6: Pedester, pyeszi.

- 7: Pedica, pedica major, nożny palecz.
- 8: Pedica minor, dr. catena pedum, spary.
- 9: Pedica, spara, inter digitos.
- 10: Pedicae, palcze v nogy.
- 11: Pedica, stępicza.
- 12: Pedissequa, sluzebnycza, famula, poselkyny.
- 13: Pedus, pyrdzyel.
- 14: Pelargus, bocyan.
- 15: Pelasgi, czigany, Graeci, vel byegvn.
- 16: Pellicea, indumentum de pellibus, kozuch.
- 17: Pellio, pelfifex, cusznyerz.
- 18: Pelta, est scutum brevissimum, in modum lunae dimidia factum, quo Amasones utebantur, tarcza.

kolumna: b

- 1: Pelluvium, myednycza.
- 2: Penarium, spizarnya.
- 3: Penestica, przecupka.
- 4: Penesticalia, budy.
- 5: Penicillum, penicilla, est molle genus spongiae ad tergendos humores et scutellas, vyechacz.
- 6: Peniculus, ffartuch.
- 7: Peniculus, panniculus, quo disci terguntur, szhmatha.
- 8: Pennarium, pennal.
- 9: Pennum, acutum vel acumen seu extremitas ferri acuti, ostrze.
- 10: Pensa (plur.), lyen aut velna na kądzyely, prządza.
- 11: Pensatio, rozvazenye.
- 12: Pensiles clathri vel pensiles caractae, crathy branne.
- 13: Pensio, czynsz; tributum, plath.
- 14: **Pentofila** [!], pantofila, panthoflya.
- 15: Penus, spyzarnya, cellarium, ubi res necessariae ad victum reponuntur.

kolumna: 111

kolumna: a

- 1: Pensum, deliberatio, etc., vel filatura in mensura data, prządzywo.
- 2: Penula, dr. pallium, oponcza, cum longis fimbriis.
- 3: Penus, pywnyczna sshyya.
- 4: Pera, sacculus, tasca.
- 5: Perca, piscis, okvyn.
- 6: Percussus, vbyty.
- 7: Peregrinus, goszcz.
- 8: Periculum, skoda, nyeprespyeczność.

kolumna: b

- 1: Perangariae, zacyągy.
- 2: Perigrinatus est, zagoscyl są.
- 3: Peremptorius terminus, dr. ultra quem non dantur ultiores dilationes, zavithy rok.
- 4: Perfectiones divinae, dostoynosc, slachetnosc.
- 5: Perfidia, nyevyernosc.
- 6: Peribolus, dr. qui nos tuetur a lapsu, seu lorica in aedificiis et gradu, rąkoiesz v wschodv.
- 7: Pes, connexum pedis, prziszhwa.

strona: 112

kolumna: a

- 1: Peripsima, purgamentum, quod ejicitur, etc., smyczyny, lupyny, ostrusky; limatura cujuslibet rei, struzyny; vel domorum quisquilia, sordes, purgamenta, smyczy.
- 2: Permanentia, trwalosc.
- 3: Perna, dr. media pars carniū porci, polecz vel soldra.
- 4: Perna, sholdra.
- 5: Pernix, praepes, promptus, richly.
- 6: Pero, dr. quoddam calciamentum rusticorum, amplum et altum, curp vel curpyel; peronatus, peronibus calciatus, culponeus, skorznia.
- 7: Perpendicularum, est instrumentum cementariorum plumbatum, amussis, quod ipsi demittunt ad perpendendum aequalitatem muri, bleyszik.

8: Persona, in divinis est intellectualis naturae incommunicabilis essentia, yedna rzecz maiącza gymyą.

9: Persona, osobna persona.

kolumna: b

1: Persecutus est eum, scigal.

2: Persecutus, szigany.

3: Persicus, arbor, brzoskynya.

4: Perspicax aqua, rzetelna.

5: Pertinax, wsporny.

6: Pertinacia, wspora.

7: Pertractans, rozmayączy [!] (pro rozmawiający).

8: Pestilentia, morowka, pestis, powyetrzne zarazenye.

9: Petaso, petasiunculus, gyza, soldra.

strona: 113

kolumna: a

1: Pessulum vel pesellum, zavora, sera lignea, qua firmatur ostium, klamka, regyel, zapyeradlo.

2: Petulantia, nyeczistota.

3: Phala, lignea turris, basshta.

4: Phalangium, est genus parvi aranei, maly paiączek.

5: Phanaticus, lunaticus, insanus, vel dr. cui phantasmata et imagines variae apparent, na poly szhalyayączy abo myslyączy.

6: Pharetra, corinthus, saydak, theca seu repositorium sagittarum, thul. (v. Faretra).

kolumna: b

1: Pharmacopola, apotecarz, ungentarius.

2: Phaselus, czoln. (v. Faselus).

3: Phasianus, cyetrzew. (v. Fasianus).

4: Phiala, vas patulum ad potandum, cubek. (v. Fiala).

5: Phibulia, phibula, est qua pectus feminarum ornatur, vel firmatorium pallii vel cinguli, hawtka, zakowka. (v. Fibula).

6: Phoenicus (phenicus), motacilla, cauda tremula, oriolus, avicula est cum rubea cauda, pliszka.

7: Phoenix (phenix), avis, ognivaczek.

strona: 114

kolumna: a

1: Philippeus nummus, pyenyądz philipow.

2: Physica (phisica) ars seu scientia de naturis rerum tractans, mądrość navky.

3: Physicus (phisicus), naturalis, qui de naturis rerum tractat, przyrodzoney navky mistrz.

kolumna: b

1: Phoca, piscis, vitulus marinus, cyelyą. (v. Foca).

2: Phreneticus, szalony.

3: Phrenitis seu phrenesis, dr. morbus laedens mentem, insaniam furoremque faciens, szalyonosc. (v. Frenesis).

4: Phrygio (phrigio), hawtarz, barbaricarius textor.

5: Phthiriasis, wszhyvicza, dr. morbus pedicularis, etc., wsszywa nyemocz.

6: Picarium, corbel, cubek.

strona: 115

kolumna: a

1: Pica, sroka.

2: Picea, arbor est, de cujus succo pix efficitur, szoszna, smolne drzevo vel szyszka.

3: Picus, **dzyencol** [!] .

4: Pietas vel fidei devotio, pobożność, pobożna, służna rzecz.

5: (Pigmentaria) – cella pigmentaria, gmach vonyaiący.

6: Pygmaeus (pigmeus), na pyądy mąsz.

kolumna: b

1: Pignerare, est rem aliquam pro debito obligare creditori, ut sit securior de solutione debiti, zastavicz czo.

2: Impignoratus, zastavyony.

3: Pignus, zastava.

4: Pignus vadium, zastava.

- 5: Pignus, *ffunt* [!] .
- 6: Pila, pilus, pilum, instrumentum seu vas medicorum concavum, in quo aliquid teritur, stąpka, *mozderz* [!] .
- 7: Ludipilus, pyła.
- 8: Pilastrum, phylar.
- 9: Pilentum, genus currus, pocyad.
- 10: Pileus (pilleus), capellus vel pileum, muczka, birethek.

strona: 116

kolumna: a

- 1: Pinetum, choynczyna.
- 2: Pinna, summitas cujuslibet rei, sed proprie templorum et murorum, spicza, vel dr. illud, quod supereminet in dorso piscis, skrzelya.
- 3: Pinnata moenia, mvri zaostrzone.
- 4: Pinum, luczyvo.
- 5: Pirula, dr. extremitas nasi, chrząszlka.
- 6: Pisa, genus leguminis, groch.
- 7: Pyratrum (piratrum), zegadlo.
- 8: Pyrodaglium (pirodaglium), sprysz.

kolumna: b

- 1: Piscaria, staw.
- 2: Piscator, ribythw.
- 3: Pissa, sci.
- 4: Pistillum vel pistellum, instrumentum, quo in mortatio lapideo aut stanneo res teruntur, tluk.
- 5: Pistillus, pistellum, cum quo piper teritur, tarlka.
- 6: Pistor dulciarius, czo pyerznyky pyecze, kyeblarz.
- 7: Pistrilla, pyekarnya.
- 8: Pituita, flegma, plfaczka, ryma, morbus est ex catarrho proveniens, graece dr. phlegma, et est infirmitas haec, quae accidit ex abundantia phlegmatis, et facit capita gallorum et gallinarum et linguam extorqueri, pipecz.

- 9: Pituitosus, plwawlyvy.
10: Pius, zakonny, myly.
11: Piissimus, nalagodnyeyszy.
12: Placenta, plyaczek.
13: Placita, skazovanye ortilow.
14: Extra placitum, bezz voley, nad volyą.
15: Pyxis (pixis), puska, vas, in quo medici reponunt suas confectiones, sloyek.

strona: 117

kolumna: a

- 1: Plaga, vulnus, tuber, flagra, rana, vel circulus vel pars coeli, clima, patria, vicus, krayna.
2: Plagaplum, kyyan.
3: Plagilla vel plagella, syecz zvyerżacza.
4: Planci, qui vola carent, glatkonogy.
5: Planities, rownya.
6: Planta, dr. planities pedum, podeshwa.
7: Plantale, szczep, planta.
8: Planum, rownya.
9: Platanus, yavor.
10: Platea, lata et spatiosa via, vlicza szhiroka.
11: Plaudus, canis, praczek.
12: Plaustrarius faber, stelmach.

kolumna: b

- 1: Pleiades, signum coeleste, etc., pliades, gallina, vel babky vel cocosz s kurcząty.
2: Pleuresis seu pleuritis, boczna nyemocz, boczny bol, strzekanye, punctationes in lateribus cum dolore acuto, febre et sputo sanguinolento.
3: Plica, ffald.
4: Plumbata, olovna culya.

strona: 118

kolumna: a

- 1: Pluma, in avibus est, penna, kwap, mech.

- 2: Pneumonia, dr. tumor, inflammatio et dolor pulmonis, zapalenie.
- 3: Pocularius fusor, convyssarz.
- 4: Poculum, potus vel vas, cum quo bibitur, potulum, kubek.
- 5: Podagra, lamynoga, est passio et dolor in articulis pedum cum dolore calcanei et pollicis.
- 6: Podex, dr. posterior pars corporis, culus, poslyadek, rzicz.
- 7: Podiolum, shafliczek.
- 8: Podium, shafflik.
- 9: Podvodarius, podvodnyk.
- 10: Poëma, zmyslyenye, versus vel opus poëtae.
- 11: Poëta, fitor carminis, skladacz.
- 12: Poëtissa, poëtrida, skladaczka.
- 13: Poledrus, equus, szrebyecz.
- 14: Polygranum (poligranum), ova piscium, gykra.

kolumna: b

- 1: Polenta, est genus leguminis, pultes, etc., yączmyenne krupy.
- 2: Politicus, rząndny, virtus politica.
- 3: Politor armorum, gladiorum, myeczcz.
- 4: Pollutio, nyevczlivosc, nyechądogosc, zmazanye.
- 5: Poltronus, valczcz.

strona: 119

kolumna: a

- 1: Pollis, pollin, flos tritici, pszenyczny kvyath, vel siliginis.
- 2: **Pollus** [!], oboz.
- 3: Polypirion (polipirion), multi frumenti, szhyper.
- 4: Polyposus (poliposus), **smarszony** [!].
- 5: Polypus (polipus), **smarsk** [!], est caro superflua ex naribus excrescens, ex superfluis humoribus generata, cum fetore narium.
- 6: Pomarium, szad, vel pomerium; pomerium etiam dr. locus muro proximus, parkan, vel post murum positus.
- 7: Pomarius, szadownyk.

- 8: Ponderare, wazycz.
9: Pondo, gwicht od XII funtow.
10: Pondus, gwycht.
11: Pons pendiculus, zoraw v brany.
12: Pons sublicius, drzewyany mosth.
13: Ponticulus, mostek.
14: Pontones, naves, promy.

kolumna: b

- 1: Popina, coquina, myesczka cuchnya.
2: Poples vel poplex, czaska na kolyanye.
3: Porriginosus, strupowaty, scabiosus.
4: Porrigo, slotky glowny skrob vel strup.
5: Porta, brana.
6: Portator cervisiae, tragarz.
7: Portentum, monstrum, znamyonowane, prodigium.
8: Porticella, porthka.
9: Portio virilis, dr. quando hereditas filiis aequaliter dividitur, rozdyelyenye [!] .
10: Porus, przeduch, dr. minimum foramen in corpore, per quod sudor emanat.
11: Pori, sirodki, przeduchy.

strona: 120

kolumna: a

- 1: Porticus, kruszczganek, domus illa, quae praeest foribus, quasi porta, podsyenye.
2: Porticus, cruchta.
3: Possessio, est quoddam jus, quo aliquis rem corporalem vere in potestate habet, possessiones, posyadzyenye, dostampyenye gymyeny.
4: Possessores, vczasnydzi.
5: Possibilitas, podobnosc.
6: Posteriora, dicuntur quae retro sunt et a vultu aversa, podex, rzycz.
7: Posterus, sequens, namyastek.

kolumna: b

- 1: Posterior, poslyedny.
- 2: Postes hostii, podvoye.
- 3: Postica, dr. latens ingressus a parte posteriori, thyl.
- 4: Posticum, zadne drzvy.
- 5: Postis, vyerzeye.
- 6: Potentia, mocz, valitudo firmi corporis, potestas.
- 7: Potentia animae, szyla.
- 8: Potitus est, doszedl iest.
- 9: Potus, napoy, potio.
- 10: Practica, sprava, obyeranye.
- 11: Practicus, spravny, rządny.
- 12: Praeambulum, vprzedzenye.
- 13: Prasmus, piscis, clyescz.

strona: 121

kolumna: a

- 1: Praeceptor, principalis cantor, in ecclesia vocem praemittens, zaczynacz.
- 2: Praecepta moralia, obiczayne; praecepta judicialia, prawne; praecepta cerimonialia, **znamyonąiancze** [!] ; praeceptum negativum, non facere, pod zakazanym; praeceptum affirmativum, facere, pod przikazanym dzyalacz; privatio, stradaneye.
- 3: Praecipitium, spadanye, praerupta fossa vel rupes.
- 4: Praecitatorium, croy.
- 5: Praeco, podvoysky.
- 6: Praecocia et praecociae, uvae, est genus vini, rane vyno, vel uvarum, quod ante alias a sole praecoquantur et citius maturescunt.
- 7: Praecocia poma, rany ovocz.
- 8: Praeconium, anuntiatio praeconis vel laus aut anuntiatio laudis, pochvalyenyeye, chvalebnosc, znamyenytosz.
- 9: Praecordium, blonka szerczova.
- 10: Praecordia, blonky okolo syercza.
- 11: Praecox, skoroyrzany ovocz.

12: Preces horariae, godziny calpanskye.

kolumna: b

1: Praecipitatio, prąnthkosc.

2: Praeco, anuntiator, podvoysky.

3: Praedicamentum, praedicamenta, slavąthnosc, pospolite slavąthnoscy vel wsithkich rzeczy pospolita bithnosc vel vyslovyenye, znamyonwiącza wlosnosc, przyrodzona, wlyana, nabyta rzeczy wydanych y domyslnych.

4: Praedium, ffolvark, possessio, villa, etc.

5: Praeeminens, znamyenywszy, vyssky.

6: Praefectura, starostwo.

7: Praefectus, starszy, stharosta.

8: Praefectus aerarii, placzcza.

9: Praegustator, czo kredenczvye, credencznyk.

strona: 122

kolumna: a

1: Praeputium, lono [!] .

2: Praerogatura, dostoynosc, singularis excellentia.

3: Praescriptio, est exceptio rei ex tempore congruens, vissczye dawnoscyą czasv.

4: Praesepium, zlob, vel praesepe, locus praeseptus, zlob, in quo bestiae rodunt fenum, paleas, staynya.

5: Prelum, pressorium seu trabs, qua uvae calcantur, latum et longum, torear, drąg, czo gym vicziskaią vyno.

kolumna: b

1: Praesticatia, p(re)sticacia [!] , stąmpa.

2: Praestigiator, cuglarz, mathacz.

3: Praestigiatrix, czarownycza.

4: (Praestitus) - in praestito, na borg.

5: Praesul, qui vel quae praest solitudini, stroszh, vel episcopus, protector favens, iudex, actor, przelozony.

6: Praesumptio, smyalosc, domnymanye, podeyrzenye, probabilis, dovodne.

- 7: Praesupponit, przeclada.
- 8: Praesuppositus, przecladzyony.
- 9: Praetexta, thkanycza.
- 10: Praetor, sholtisz.
- 11: Praetorium, locus, ubi praetor residet, vel domus judiciaria ad discutiendum, rathush.
- 12: Praetura, soltystvo.
- 13: Pressura, confricatio ad invicem, szyskanye, prassovanye.
- 14: Prester, palaiący vąszh.

strona: 123

kolumna: a

- 1: Praeurbium, przedmyescye.
- 2: Praevaricator, przestąpcza, transgressor, claudicator.
- 3: Praevius, praecedens, praecursor, vprzedzayący, antepositus, in via praeambulans.
- 4: Priapus, nomen proprium cuiusdam, vel dr. membrum viri, naczynye mąsskye.
- 5: Primitiae, pirvorodne, sunt primae partes fructuum deo offerendae, etc.
- 6: Primelus (primellus), shydlo.
- 7: Primipilus (primipillus), spicznyk.
- 8: Primogenitus, pirvorodny.
- 9: Princeps, ksyąza [!], ksyązna.

kolumna: b

- 1: Privilegium, poczvyrdenye, honor singularis.
- 2: Probare exemplis, vivyecz przicladi pisma dosvyatczonego; (probare) autoritatibus, dovodi pisma rozmaytego; (probare) rationibus, rozvmv przirodzonego.
- 3: Probatio, doswyathczye, est rei dubiae per argumenta ostensio ad instantiam disputationis.
- 4: Probatum, doswyatczono.
- 5: Probatum vinum, cziste vyno.
- 6: Problema, propositio seu quaestio, przimowka, gravis et difficilis ad solvendum, etc.
- 7: Proboscida, swyny pyszk, vel promuscida.
- 8: Procella, vicher.

9: Processio, pochodzenie.

10: Processus, process, prosper eventus, augumentum.

strona: 124

kolumna: a

1: Procuratorium, sprawny lyst.

2: Procus, dr. petitor mulierum, qui petit donis conjugem alicui, dzyevoslamb, panycz.

3: Prodigium, vyełky dzyw, monstrum ad vastandum paratum.

4: Prodigus, ultra modum largus, consumtor luxoriosus, gluto, etc., marnotrawcza.

5: Productilis, opus non fusile, sed productum tunsionibus maleorum, byta rzecz.

6: Productio, vivodzenie.

7: Profestus, dies omnino festus, vel dr. vigilia festorum dierum, quasi prope festum, svyąnty vyezor.

8: Profugus, fugitivus, procul fugiens, zbyeg.

kolumna: b

1: Prolocutor, pyercza.

2: Promissa barba, podlugovata.

3: Promontorium, gora przy vodzye.

4: Promotio, zalyeczanye.

5: Promtudo, gotovosc, prathcosh.

6: Promtuarium, spizarnya, cellarium.

7: Promtuarium, almaria, spyzarnya.

8: Propago, plemya [!] .

9: Propola, przekupyen.

strona: 125

kolumna: a

1: Proportio, rownosc, czudnosc.

2: Propositio, zadavanye ku rozeznanyv prawdy vel zaloba.

3: Propugnaculum, bastha, pinna murorum, summa pars, ex qua pugnatur procul.

4: Propylaeum (propileum), znamyą, ante templum.

5: Proreta, qui in principio navis moratur, ut major, et hortatur socios, vel gubernator, stirznyk.

6: Prorogatio, przedluzenye.

7: Proseuca - proseucha, kruchta, dr. domus pauperum et mendicorum, in qua clemosinas petunt.

8: Pretensio, przewlyeczenye.

9: Protervia, protervitas, vpora, in verbis et factis.

10: Proverbium, similitudo, parabola, quando aliud dicitur et aliud intelligitur, przepovyescz.

11: Proxeneta, kupczyk.

kolumna: b

1: Provintia, crayna.

2: Prudentia, dowczipnosc.

3: Pruina, dr. frigus, szron, vel gelu matutini temporis.

4: Pruna, carbo vivus, dum ardet; carbo, cum extinctus est, vągl.

5: Prunum, fructus, slyva.

6: Prunus, trzesnya.

7: Prurigo, pruritus, svyrzb.

8: Pruritus aurium, swyrzb vszhv.

9: Psecades, molles pluviae, drobny descz.

10: Psecades, drobny descz.

11: Psiata, matta, rogoza.

12: Psittacus (psitacus), papuga vel spak.

13: Ptisana, slod, dr. succus ordei vel ordeum decortatum seu aqua ex ordeo cocto, etc., vel dr, frumentum aqua mollitum ad coquendum cervisiam, szlod.

14: Pubescentibus annis, mlodich lyath.

strona: 126

kolumna: a

1: Publica honestas, yawna poczesnosc.

2: Publicanus, dr. conductor vectigalium vel rerum publicarum, vel exactor publicorum vectigalium, etc., poborcza, celnyk, zly czlovyek, yawnogrzesnyk.

- 3: Puerperium, partus pueri primus, porodye.
- 4: Pugillum, quod pugno tenetur, mala tabliczka, parva tabella.
- 5: Pugillus, pyśotka, dr. et pugillum.
- 6: Pugio, instrumentum ferreum, longum et actum, deka, ad transfigendum, koncerz, vel gladius parvus bis acutus, lateri adherens, deca vel szcipky.
- 7: Pugnale, thilyecz.
- 8: Pugnus, pyścz, dr. manus clausa cum compressione digitorum.
- 9: Pulmentum, cibus delicatus et suavis, carmya.

kolumna: b

- 1: Pulla, pudlo.
- 2: Pullicini, kurcząta vel mlody ptashek.
- 3: Pullus, kurczą.
- 4: Pullus equinus, zrzebyą.
- 5: Pulmentarium, myąka karmya, potrava, pulmentum, vel dr. quilibet cibus praeter panem.
- 6: Pulpa, thuczność.
- 7: Puls, krupy.
- 8: Pulveratrices aves, ptaczy w zyemy grzebyączy.
- 9: Pulvinus, pulvinar, pyerzyna, cervical cum plumis, vezglovye.
- 10: Punctura, strzekanye.
- 11: Punctus vel punctum, pukyel.
- 12: Puniceps, przigrzebadlo.
- 13: Pupa, est idolum, quod puellae faciunt ad ludendum cum eo, ląnthka.
- 14: Pupilla, medium punctum oculi, in quo est vis videndi, gyrzenycza.

strona: 127

kolumna: a

- 1: Pupillus, syrotha, est qui caret patre aut matre vel utroque, orphanus.
- 2: Purpura damascena, adamaszhek.
- 3: Purpura damascena, adamaszek.
- 4: Purulentus, zgyątrzony, infirmus vel sanie plenus.
- 5: Pus, putredo, sanies et quicumque humor, versus in putredinem, zakazona crew.

- 6: Pusillanimis, pusillum animum habens, krewky, boyazny.
- 7: Pusio, parvus puer, infans, puzik.
- 8: Pustula, crostka nadąta, tuberculum in summitate cutis nascens.
- 9: Pusula, pryszcz, genus morbi, sacer ignis, pyekyelny ogyen, morbus regius, gallicus, ffrancosa.
- 10: Putamen, luszka, luszczyna.

kolumna: b

- 1: Putearius, przecopa studzyenna.
- 2: Puteana aqua, voda zoravyem cyągnyona.
- 3: Puteus, studnya, de quo aqua hauritur, czyrpayą, - vel padol.
- 4: Puteus, fons, aqua viva, puteolus, sthok.
- 5: Putorius, mardur [!], kvna.
- 6: Quadra, discus quadrangularis, czvyorogranysti thalyerz.
- 7: Quadrans, szharth, nummus.

strona: 128

kolumna: a

- 1: Quadrans solidi, quartnyk.
- 2: Quaestio (questio), inquisitio, pytanye.
- 3: Quaestor (questor), poborcza vel podskarby.
- 4: Quaestus (questus), inquisitio alicujus rei, vel dr. omne, quod ex opera cujuscunque descendit, lucrum, wzyątek.
- 5: Qualitas, yakoszcz, secundum quam dicuntur quales, ut albedo, nigredo, iakoszcz, obiczaynoszcz.
- 6: Quallus, koszyk.
- 7: Quantitas, yloszcz, vyelko malo.
- 8: Quarta, czvyercz.
- 9: Quartale, lagwicza.
- 10: Quartanus vel vrna, czvyertna, vyertel, garnecz.
- 11: Quercetum, locus, ubi querci (?) crescunt et abundant, dąbnyk.
- 12: Querela, skarga.

- 13: Querulator, zalobnyk.
- 14: Querulosus, querelam saepe faciens, skarżący się.
- 15: Quidagium, gleyth.
- 16: Quies, tranquillitas, pax, odpoczynienie.
- 17: Quinquennalis agón, czo trwa piątą lat.
- 18: Quirina, a quaerendo dicta, swynia.
- 19: Quiris, groth, drzewce.
- 20: Quisquiliata vestis, sarlath.
- 21: Quotennis, quotennus, na każdy rok.

kolumna: b

- 1: Racemus, dr. multitudo uvarum simul juncta, plurima grana continens, grono; ramus seu surculus et botrus cum uvis, roszka od jagód winnych.
- 2: Radicavi in populo, mnożyłam się.
- 3: Radius, est virga, qua geometri figuras faciunt in supposito pulvere, strich.
- 4: Radix, korzen.
- 5: Ratio (racio), rozum.
- 6: Ratio principiandi, obyczaj początku wywodzenia.
- 7: Ratio circumstantiae, zarodny grzech.
- 8: Probare rationibus, dowodzić wywodem rozumy przyrodzonego.
- 9: Redde rationem, rachvng [!], liczba.

strona: 129

kolumna: a

- 1: Radius, hostorium, strich, stricholyecz.
- 2: Radius, etiam, dr. lignum rectum, a mediolo rotae usque ad cantum procedens, spycza kolowa, et in utrisque firmantur et figuntur radii.
- 3: Ragadia, coclear coquinarium, varząchew.
- 4: Rallum, rasorium, brzytwa.
- 5: Ramus, quod a radice seu a trunco manat, rozga.
- 6: Rami, gałęzie.

7: Rancor, est filia irae, est voluntas nocendi aliis, quamvis potentia desit, osyerdzye, myrzyżanczka, chrap.

8: Raptor, chvitacz, proprie, qui capit res immobiles violenter, drapyeznyk, praedo, qui mobiles.

9: Raptus, violenta receptio puellae aut mulieris et illicitus cum ea concubitus, vyedzyenye, raptum.

10: Rasa, gola zivicza.

11: Rascula, wsholy.

12: Rastellum, grzeblo.

13: Rastrum, quo fenum colligitur, grabye.

14: Ratus, firmus, perpetuus, twardy, stabilis, etc.

kolumna: b

1: Ratificatio, vczwyrdzenye.

2: Ratifico, vczvyrdzicz.

3: Ratihabitio, za pewne myecz, vel confirmatio.

4: Ratus, glis, sczvrek.

5: Recisamentum cartae, okrawky od papirv.

6: Recommendatus, zalyeczony.

7: Recompensatio, oddanye.

8: Recuperatum est, przywroczo iest.

strona: 130

kolumna: a

1: Rectitudo animae, rząnd.

2: Reda, dr. genus vehiculi IIII rotarum ad eundum et redeundum, carruca, vel shlya.

3: Redagium, vozove czlo.

4: Redagius, jugalis equus, voznyk.

5: Redditum, wroczenye.

6: Redditus, plath, lucrum, merces, fructus, vectigal, praestatio, census, reditus (sic) anni dicuntur, quia singulis annis redeunt, plathy.

7: Redimiculum, podvyeka.

8: Reemtio, contractus in vim reemtionis, skupyeny, et si est in vita, dr. vitalitium, zywnosc, ad vitam; emere irremediabiliter, ad perpetuum, vyezny. (v. Emere).

9: Refectorium, ubi reficiuntur famelici insimul comedentes fratres religiosi, ochlodnyk.

10: Refectus, naszczony, repletus, relevatus.

11: Refectus, nutritus, vel napoyony.

12: Reficere retia, opravyacz syeczy.

13: Refotus, ochlodzony.

14: Refundum, myalkosc.

15: Regio, crolestwo, patria regi subjecta.

16: Registrum, pravydlo.

17: Regulatio, rządzony.

kolumna: b

1: Regulus, regaliolus, trochilus, avicula, crolyk, strzezik.

2: Relatio, respectus, spolny wzgłyd, ut in divinis pater habet respectum ad filium et econverso.

3: Remorsus, gryzyeny.

4: Remus, palma navium, qua mare pellitur seu aqua, vyoszlo, paczyna.

5: Ren, nyrka vel lydzvicza.

6: Renegatus, Lyvther.

7: Rheno (reno), dr. vestis de pellibus villosis, cozuszhek, velans humeros usque ad umbilicum, zaloga kozuchowa.

8: Rhenus (Renus), fluvius, Ryn, Ren.

strona: 131

kolumna: a

1: Repagulum, obex, seu quod ad impedimentum opponitur, a repando dr. eo, quod claudat et pandat iter, ut sera, zavora.

2: Repens, a repo, smyka syą.

3: Repotia, dicta sunt, quando apud novum sponsum post triduum coena celebratur et potatio iteratur, repetitur, reficitur, przewaba, przepavyeny god.

4: Repotia, odprovadzyny.

- 5: Reprehensibilis, dostoiny karanya.
- 6: Reprehensio, przigana.
- 7: Repressalia, dr. rerum alienarum generalis retentio, auctoritate principis vel civitatis pro recompensatione damni dati indulta, powscyąnyeny, hamovanye.
- 8: Reprobatio, odrzuczenye.
- 9: Reprobus, indignus, etc., wzgardzony.
- 10: Reptilis, gad, ut sunt serpentes, etc., czo po zyemy lazy, ploza.
- 11: (Repudium) - libellus repudii, list odprawyénya.

kolumna: b

- 1: Rescriptum, vypysz, dr. quaelibet scriptura continens aliquam dispositionem superioris, etc.
- 2: Reserator, wrothny.
- 3: Resignatio, wzdanye.
- 4: Resolutio nivium, rostok.
- 5: Resolutio aquarum aut nivium, rostok.
- 6: Responsum, odpovyadanye, responsorium.
- 7: Restio, funarius, powroznyk.
- 8: Restis, funis, vicz, powrosz liczany, liczak.
- 9: Restitutio vaga, przywroczenye, dr. quando nescitur ille, cui restituendum est.
- 10: Restitutio, przywroczenye, dr. quod quis restituere tenetur, in pristinum statum repositio, etc.
- 11: Reticula, czepyecz, parvum rete, vel dr. mitra virginalis capitis, quia retinet crines, peplum.
- 12: Reticularius, czo czepcze roby, czepyennyk.
- 13: Rhetor (rethor), navczicyel craszomovyenya.

strona: 132

kolumna: a

- 1: Retrahens, odvodzączy, odcyągaiączy.
- 2: Revolutilis vel revolubilis, **odnyązany** [!] (odwiązany?).

kolumna: b

- 1: Riadus, fluvius, Oder vel Odra, Guttalis.
- 2: Rica, **podvyyka [!]** , ricella.
- 3: Ricinus, est vermis caninus, qui inheret auribus canum, psya veszh.
- 4: Rigidus, zdrąthvyyaly, contractus, skrzeply.
- 5: Ripa (rippa), brzeg przy rzece.
- 6: Rivulus, szrzodlo vel rzeczkka.
- 7: Rivus, zrodlo.
- 8: Rivus, zdroy, qui irrigat terram, fons, torrens, fluvius.

strona: 133

kolumna: a

- 1: Rhombus (rombus), czewka, feminarum.
- 2: Rivales, dicuntur illi, qui habent eandem amicam, communem, qui quasi de uno rivo, de uno amore bibunt, swakovye.
- 3: Robigo vel rubigo, ros noxius seu morbus segetum, etc., rdza.
- 4: Robur, fortitudo, etc., vel dr. genus arborum, dąmb.
- 5: Robus, pszenycza wyborna, vel est genus frumenti.
- 6: Rogator, proshhak.
- 7: Rophalum, sercze zvonove.
- 8: Roscidus, rore plenus, roszny.
- 9: Rostellum, dr. a rostrum, noszek.
- 10: Rostitum est, vpyeczono.
- 11: Rostrum, dr. os avium, nosz ptaszy, aut navium.
- 12: Rosula, roziczka.

kolumna: b

- 1: Rophalum, maleus seu cor campanae, syercze zvonove.
- 2: Rotabulum, furca vel lignum, cum quo ignis movetur in fornace gratia coquendi, quia rotat et proruit ignem ad coquendum, vel stercora gratia purgandi, krukwa.
- 3: Rotaleum, rotolinium, colomasz.
- 4: Rotifex, colodzyey.
- 5: Rotula, ląk v kussy.

- 6: Rubeta, lyesna zabka, rana in rubis manens.
- 7: Rubiculus, piscis, ploczicza.
- 8: Rubicundium, scarletum, sharlath.
- 9: Rubiginus, rubiginosus, rubigine plenus, rdzawy.
- 10: Rubus, genus ligni spinosi, krzewnyk.
- 11: Ructuositas, rziganye.
- 12: Ructus, odrziganye, dr. cum sapor cibi ad rumen reducitur.

strona: 134

kolumna: a

- 1: Ruga, crispatio, collectio, plicatio cujuslibet rei in unum, ut in cute senum, etc., smarsk.
- 2: Rugosus, plenus rugis, marzkovaty.
- 3: Rumor, murmur, vel quod vulgo dr. novum, novyna.
- 4: Runcina, instrumentum gracile, curvum, quo concatenantur tabulae, vel est instrumentum cavandi interius lignum, pyeszchnya, czyeslicza.
- 5: Runco, instrumentum, quo herbae evelluntur et vepres secantur, gracza.
- 6: Ruptura, przepuclyna, hernia.
- 7: Ruptus, rospucli.
- 8: Rus, villa, terra, ager, zyemya plugyem robyona, karcz.

kolumna: b

- 1: Rustica, syodlaczka, vyesnyaczka.
- 2: Rusticus, syodlak, chlop.
- 3: Rusticus, gbur.
- 4: Rutabulum, instrumentum dictum a proruendo igne, ut panes coquantur, crukva, pocyaszki.
(v. Rotabulum).
- 5: Sabulum, gruby pyaszek, terra levis et arenosa.
- 6: **Sacrum** [!] - succarum, czukyer, dr. mel in arundinibus factum.
- 7: Sacer ignis, pyekyelny ogyen, est quidam morbus, etc.
- 8: (Sacerdos) - maxima sacerdos, panna kszyeny.
- 9: Sacrae **coraly** [!], coralyeve pacyerze.
- 10: Sacrarium, proprie dr. locus templi, sacristia, in quo sacra reponuntur.

strona: 135

kolumna: a

- 1: Sacellum, parvum templum, caplicza.
- 2: Saga vel sagana mulier, wędza, ingeniosa, divinatrix, incantatrix, venefica, ad libidinem virorum indagatrix et versuta.
- 3: Sagena, rete magnum ad pisces capiendos, nyevod.
- 4: **Saginare** [!] , karmnyk.
- 5: Saginarium, aviarium, klathka, in quo aves nutriuntur.
- 6: Sagmaria, cobyła, equa vel equus, qui portant sagmas, sarcinas.
- 7: Sagum, vestis tenuis abrasa vel pallium asperum, cilicinum, contra aëris intemperiem, oponcza, de pilis caprarum, quo utebantur heremitae.
- 8: Sagum, militare pallium contra intemperiem, oponcza.
- 9: Saix, avis, cziszh.
- 10: Salarium, zapłata, myto, praemium pro mercede laboris, etc., dictum quasi solarium, zapyszne.

kolumna: b

- 1: Salebra, locus lutosus vel molle lutum in via, gyl, skrzechs.
- 2: Salicia, czeffka, carita.
- 3: Salictum, zlotovyrzba, aurisalix.
- 4: Salillum, solnyczka.
- 5: Salinum, salszerka, vas ubi reponitur sal.
- 6: Salsicia, salcia, genus cibi, kyelbasza.
- 7: Salsorium, solnyczka, salimen.
- 8: Saltuarius, slyadownyk vel znakarz drzew.
- 9: Saltus, zwyerzny lyasz, silva, nemus.

strona: 136

kolumna: a

- 1: Sanctio, confirmatio, swyąta vchwala.
- 2: Sandala, konopny powrosz.
- 3: **Sandelicus** [!] , blavath.

- 4: Sandix, herba, quae fatigatis a veneno succurit corpori, cosacyecz.
- 5: Sanguinaceus color, brvnathna farba.
- 6: Sanguineus, krewny.
- 7: Sanguissuga, vermis aquatilis sugens sanguinem, pyawka.
- 8: Sanies, putredo, sanguis corruptus, zakazona krew.

kolumna: b

- 1: Sapa, vynna zuffka vel smyotana.
- 2: Sarcinator, sartor, sutor vel vestium reparator, kravyecz.
- 3: Sarculus, brona.
- 4: Sarmata, Ruszyn.
- 5: Sarmatia, terra, russzka (scil. ziemia), Russia.
- 6: Sartrix, sutrix, sarcinatrix, swaczka.
- 7: Sartura, shycye; dissartire, rosproc; dissartum, rosprote.

strona: 137

kolumna: a

- 1: Sardunculus, harasz.
- 2: Sarepta, dr. silva juxta urbem Sareptam, pasyeka.
- 3: Sarmentum, putamentum arboris seu ramus praecisus ab arbore ad plantandum, lyatorozl.
- 4: Sartago, frixorium vel patella, in qua caro aut pinguedo vel aliud frigitur, panewka, rynka y brvthwanna vel panew pywna.
- 5: Satagines, conari.
- 6: **Satha [!]** , smyotana.
- 7: Satelles, drab, stipator.
- 8: Satrapa, panosza.
- 9: Satrapes, vysshogo prava voyth.

kolumna: b

- 1: Saturcia vel saturegia, herba calida, ignita, venerem emortuam suscitatur et pronos facit ad libidinem in cibus sumta, cząbr.
- 2: Saxatilis piscis, **pstranig [!]** ; saxatilis, etiam dr., czo myąska myedzi skalamy.
- 3: Saxeus, kamyenysty.

- 4: Saxo, Szaszyn.
- 5: Saxonia, terra, sasska (scil. ziemia).
- 6: Saxum, skala.
- 7: Scabies, parszhivosc.
- 8: Scabinus, lawnyk, przysiężnyk, juratus.
- 9: Scabiosus, parszyvy, crostavy.

strona: 138

kolumna: a

- 1: Scala, instrumentum cum gradibus aptum ad scandendum, drabyna, scandala.
- 2: Scalae, stopnye.
- 3: Scalcus - scalchus, ochmystrz.
- 4: Scallum, zamszh.
- 5: **Scaltatum** [!] - scarlatum, szharlath.
- 6: Scandella, scindula, scandula, gonth. (v. Scindula).
- 7: Scansilis, dr. illud ferrum, per quod equum ascendimus, strzemyen.
- 8: Scapha, modica navis ad explorandum aliquid, czoln, vel dr. magna navis, szhcuta.
- 9: Scaphium, locus, ubi arma reponuntur, vel dr. genus vasis ad turpes usus aptum, szcak.

kolumna: b

- 1: Scaphum, skopyecz.
- 2: Scapula, ramią, plyeczy, spatula seu humerus.
- 3: Scarabeus, vermis, krowka, habens cornua, vel yelyonek.
- 4: Scarificatio, zaczynanye zyly.
- 5: Sceda - scheda, pagina, carta, scriptura, epistola, etc., lysth, cedulka.
- 6: Scedula - schedula, listeczek.

strona: 139

kolumna: a

- 1: Sceptrum, virga regia vel regimen, vlg. barlo.
- 2: Schiavina, zlotoglow.
- 3: Scientia, vmyenye.
- 4: Scientia, vyadomosc.

5: Scindula, latus assar, quo domus operiuntur, gonth, skudla.

6: Scintilla, szkra.

7: Scylla (scilla), locus in mari periculosus, wyr.

kolumna: b

1: Sciatica, quaedam passio est, quae fit in scia, czaszka.

2: Sciscitator, badacz.

3: Sciurus, vyevyorka.

4: Sclavo¹⁾, przedanyecz. (*marg*)¹⁾ W rkp. mylnie Sclano. (–)

5: Sclavonia, terra, slovyenska (scil. ziemia).

6: Sclavus, Slovak.

7: Scopulus, copyecz, arduum saxum, prorupta rupes, etc., skala vizzoka zvyeszona na dol.

strona: 140

kolumna: a

1: Scholion, graece, – excerptum, latine, postilla.

2: Scobetta, szcotohka.

3: Scobs, immunditiae domus seu purgamenta domus, scobes, smyeczy.

4: Scolasticus – scholasticus, assiduus in scola et studio, zak.

5: Scolicus – scholicus vicarius, hypodidascalus, subdoctor, locat seu podmystrzek.

6: Scommata, szromothne slova.

7: Scoreator, odzyeracz skor.

8: Scoria, zyzelicza.

9: Scormorium, cervisia claustralis, convent, myrtea.

10: Scorpio, scorpius, vermis venenosus, etc., vel genus duplicis flagelli, bycye wazlovate.

11: Scriba, nomen est officii, cancellarius, pyssarz.

12: Scribae populi, doctorovye lyvdzscy.

kolumna: b

1: Scrinium, zamczista skrzynya.

2: Scrophula, swyny wrzod.

3: Scrophularia herba, trądownyk, valet contra scrophulas.

4: Scrotum, est pellis, quae continet testiculos, pacharzyna, moszenky.

- 5: Scrupulosa via, camyenysta droga, ostra.
- 6: Scrupulosa conscientia, girzancze somnyenye.
- 7: Scrupulus, dr. etiam lapillus, etc., drobny kamyszek a ostri, kolyący.
- 8: Scrutum, proszo.
- 9: Sculptor, snyczarz, czo obrazy abo camyenye rzeze, rzazarz.
- 10: Sculptrum, strug vel dlotho.
- 11: Scultetus vel locum tenens, sholtysz.
- 12: **Scultifer** [!], rymarz.
- 13: Scutella, myska.
- 14: Scutellator, mysarz.
- 15: Scutica, lorum, quo verberantur pueri aut puellae, ancillae, servi, ex rotunditate (?) coriorum, fforczmysz.

strona: 141

kolumna: a

- 1: Saeculum (seculum), vyek.
- 2: **Scultorium** [!], helm.
- 3: Scutum, **paveza** [!], tarcza.
- 4: Sectile, est caro exos juxta umbilicum porci, mostek.
- 5: Sectura, przycyącye.
- 6: Sedile, zedel.
- 7: Sedilia clericorum, fformy w korze.
- 8: Seditio, est tumultus ad pugnam seu praeparatio ad eam, wzburzenye, zwada, nyezgoda, pobiczye.

kolumna: b

- 1: Seges, matura messis vel semen, quod seritur, syanye, vel locus, ubi seritur.
- 2: Sella, stolec, syodlo, sedes.
- 3: Sellarius, stolarz, qui facit sellas.
- 4: Sellator, syodlarz.
- 5: Sellula, stoleczek.
- 6: Semen, plyemyą.

- 7: Semiannus, polroczny.
- 8: Semiculter, thilecz.
- 9: Semihora, pol godziny.
- 10: Semihora, pol godziny.
- 11: Semilibra, selibra, pol fvntha.
- 12: Semita, steczka, scyesska.
- 13: Sensalis, przecupyen.

strona: 142

kolumna: a

- 1: Semis marcae, pol grzywny.
- 2: Semis solidi, pol szheląga.
- 3: Senator, raycza.
- 4: Senatus, rada.
- 5: Senescalcus, marsalcus, marshalek.
- 6: Sensus, viclad, rada.
- 7: Sensus communis, pospoliti smysl.
- 8: Sententia, iudicium, litis decisio, skazanye.
- 9: Sententia, skazanye.
- 10: Sentina, locus, ad quem undique confluunt aquae vel sordes, sthok, scyek.
- 11: Seps vel sepes, quida, parvus serpens, corpus et ossa consumens, si quem mordet, padalyecz.
- 12: Septum, dr. locus circumclusus, przegroda.
- 13: Sepultor, **grubarz** [!].

kolumna: b

- 1: Sequela, naslyadovanye.
- 2: Sequitur, pochodzy, vel sic, tak iest, vel stąnd iest dovod podlug tich slow.
- 3: Sera, dr. firmatura, zamek, ostii, ut lignum vel ferrea sera, clodka.
- 4: Sericum villosum, axamynth.
- 5: Serifex, cleysmytr, slyosarz, serifaber.
- 6: Sermo, powyescz, kazanye.

- 7: Serotinus, pozdny, tarde veniens seu vespertinus.
- 8: Serra, praetenuis ferri lamina ad resecandum ligna, pyła.
- 9: Serrata, tarcicza.
- 10: Serrula, pylka.
- 11: Sertulum, vyanek.
- 12: Serula, zamek.
- 13: Serum, vyczor.
- 14: Serva, nyevolnyczka.
- 15: Servus empticius, nyevolnyk, dr. qui pretio emitur, etc., famulus, ex propria familia suorum ortus, sluga.
- 16: Sesquiannus, polthora lyata.
- 17: Sesquidies, poltora dnya.
- 18: Sesquihora, poltori godzyny.
- 19: Sesquimensis, poltora myesyacza.

strona: 143

kolumna: a

- 1: Saevus (sevus), ocruthny, crudelis in ira.
- 2: Sesquilibra, poltora fvnta.
- 3: Setatium, instrumentum purgandi farinam, szytho.
- 4: Sextarius vini, duarum librarum mensura, szhostak, seu quantitas illius mensurae.
- 5: Sexus, plecz, poglovye.
- 6: Sibia, przączka, cinguli.
- 7: Sica, genus gladii brevioris, qui sub vestibibus portatur, spada, tilecz.
- 8: **Sicanium** [!] (- siccinium?), polyednya.
- 9: **Sicanus** [!] (sitanius?), panis, novy chleb.
- 10: Siclus, genus ponderis, quarta pars unciae et stateris medietas, duae dragmae, zavyazye.
- 11: Sidus, stella vel collectio stellarum in aliquo signo, vyelye gwyasd.
- 12: Signifer, ferrens signum vel caput et dux aliorum, chorazy, proporcznyk.
- 13: Signum, vexillum, conjectura, rozeznanye.
- 14: Siligo, genus frumenti, reszh.

15: Sycomorus (sicomorus), yalova morva.

kolumna: b

1: Silentium imponere, zawrzecz vsta.

2: Siliqua, est XXIV pars solidi, vel est quarta pars assis, vel dr. quidam arbor et fructus ejus dulcis ad usus porcorum valens, slodzyny, vel dr. folliculus seu integumentum, luszczyna, cujuslibet leguminis, ubi grana integuntur.

3: Siliqua, genus leguminis porcorum ad comedendum, mloto.

4: Silo ¹⁾, est qui habet nasum aquilinum, orlovatego nosza. (*marg*) ¹⁾ W rkp. Silonis, omyłka powtórzona za Murmeliuszem p. 52 (–)

5: Silorius, vermis, skorzecz.

6: Silurus, est pisciculus minimus, mlyanka.

7: Silurus, piscis, mlyanka.

8: Sylvania, terra, podlyesye.

9: Silvanus, lyesnyk.

10: Simia, animal est jocosum, malpa, simius, malpyerz.

11: Simila, farina alba, byala mąka, seu deliciae farinae triticeae, zemla.

12: Similitudo, podobyenstvo.

13: Similitudo, est rerum differentium comparatio, rownosc.

14: Simius, malpyerz, simia, malpa.

15: Simplicitas in deo, prosta, nyezlozona.

16: Simus, plaskyego nosza.

17: Syllaba (silaba), zrzek, ctonka.

18: Syllogismus (silogismus), collectio seu conjunctio sermonum, gadka.

19: Omnis syllogismus constat ex tribus terminis et duabus propositionibus seu majori et minori, zgromadzenye szlow ku gadanyv vel dovodzenye.

20: Symumista (simumista), sacerdos mercenarius, nayemnyk.

strona: 144

kolumna: a

1: Simplex, iednostayny.

2: Simplum, tantundem, non duplum nec triplum, yeden rasz vel tak vyelye.

- 3: Simus, dr. qui habet recurvum nasum, pitonoszy, plaskyego nosza.
- 4: Sinciput, dr. anterior pars capitis, skron, cyemyą.
- 5: Sindon, lineum amictorium mulieris, etc., vel lineus pannus, czwelich.
- 6: Symposia (simposia), compotatio, byesyada.
- 7: Symposiarchus (simposiarchus), byesyadnyk.
- 8: Synanche (sinanche), czopek w gardlye, angina.
- 9: Syncopis (sincopis), est ablatio sensus et motus in toto corpore, omdlyenye.
- 10: Synderesis (sinderesis), dr. superior pars rationis, grizenye somnyenya, przitiskovanye, doradzanye, custos animae, quasi scintilla quaedam stimulans hominem et ejus conscientiam ad bonum, skra.

kolumna: b

- 1: Singulare, osoblyvye.
- 2: Singultus, dr. viscerum pulsus, rziganye, seu suspirium, etc., szkanye.
- 3: Sinum, est vas, in quod mulgetur lac, skopyecz.
- 4: Sinus, zanadrze.
- 5: Smigma, mydlo.
- 6: Syngraphum (singraphum), scriptura, quae fit in alicujus rei testimonium, swyadeczny list abo viznanye.

strona: 145

kolumna: a

- 1: Siparum, genus veli, quo juvantur navigia, zagyel.
- 2: Sistrum, oszaka.
- 3: Syntecticus (sintecticus), animo deficiens vel viribus exhaustus, czo omdlyva, mgly, vitio praecordiorum.
- 4: Syntesis (sintesis), defectus, mdlivoscz.
- 5: Syntexis (sintexis), liposichia, omdlivoscz.

kolumna: b

- 1: Situla, vyadro.
- 2: Situs, na myesczv posadzenye, positio.
- 3: Sodalis, towarzisz.

4: Solanus [!], szhol vel pyąntr.

5: Soleola, suleaty.

6: Soleolarius, podeswarz.

7: Sollicitudo, pilnosc.

8: Sollicitus, pylny.

9: Solidus, shelyąg.

10: Semis solidi, pol szheląga.

11: Dodrans solidi, polgroszek.

12: Quadrans solidi, quartnyk.

13: Uncia solidi, pyenyądz.

14: Semiuncia solidi, halerz.

strona: 146

kolumna: a

1: Solarium, pyąntro, quasi solaurium, quia soli et aëri vel auribus [!] patet.

2: Solarium, sloneczny zegar.

3: Solarium, prąntek slonecznego zegara.

4: Solarium, locus, ubi lintea ad solem candescunt, colibium, blyech.

5: Solatium, pocyecha.

6: Solers, sapiens, sagax, ingeniosus, cautus, pylny.

7: Sollicitudo, pracza.

8: Solita (soluta?) oratio ¹⁾, pospolyta mova.(*marg*) ¹⁾ Cfr. Murmelius, p. 189: soluta oratio, pospolita mowa. (–)

9: Somnolentus, spyączy, piger, somno plenus.

10: Sonipes, dextrarius, qui sonat pede terram percutiendo, zavodnyk.

11: Sonus, zwyąg.

kolumna: b

1: Sopitus, zamknyony, vspokoyony.

2: Sopor, somnus levis, quies, drzemanye, drzemota.

3: Sorex, mus, quia rodit ut serra, vodna mysh.

4: Sortalites [!], paduch.

strona: 147

kolumna: a

- 1: Sortualia, przigroda.
- 2: Spado, equus, hynsth.
- 3: **Spandea** [!] - spondea, stągyew.
- 4: Sparsa, rybya syecz.
- 5: Spasmus, kurcz.
- 6: Spastici, dicuntur, quibus aliquid intus convulsum est, skazenye wnętrza.
- 7: **Spaticus** [!] , kurczawy, kurcz maiący.
- 8: Spata, gladius longus, etc., shablya.
- 9: Spatula, ramyą.
- 10: Spatus, droth.
- 11: Species, czudnosc, krassza, pulchritudo, forma, figura, postava.

kolumna: b

- 1: Speciale, iedzynye.
- 2: Speciarius vicus, bogate kramy, gdzie korzenye przedayą.
- 3: In specie, w postavye.
- 4: Species, korzenye.
- 5: Specificatio, vyosobyenye.
- 6: Specificus, osobny.
- 7: Speciosus, nadobny.
- 8: Specula, dr. altus locus, aptus ad conspiciendum, sicut habent custodes murorum, strozniczka.
- 9: Speculativa scientia, osvyeczaiąca.
- 10: Speculator, strosh.
- 11: Spectaculum magnum, res magna, digna admiratione, dzywna rzecz.
- 12: Spectacula, dzyvovacz **syą** [!] .
- 13: Spelta, czyrnydło.
- 14: Speuticus panis, speuticius, oszuch.

strona: 148

kolumna: a

- 1: Sperverius, avis, nisus, crogulecz.
- 2: Spica, de maturis frugibus, klosz.
- 3: Spicula, kloszek.
- 4: Spina, de qua spinea corona Christi, vel dr. junctura dorsi, quia habet radiolos acutos, chrziptove coscy.
- 5: Spinter, fibula, armilla, myedzyanka.
- 6: Spinus, dr. arbor prunorum, slyvove drzevo.
- 7: Spio, spyegyerz.
- 8: Spira, obvarzanek.
- 9: Spira etiam dr. genus pistorii operis, praczlye vel obwarzanky.
- 10: Spiratio, in divinis, dichanye, ducha vivodzenye.
- 11: Spiritualis unctio, zwyrchnya.
- 12: Spiritus, de diluvio, vyatr.

kolumna: b

- 1: Splen, milza, slyedzyona.
- 2: Spolium, bythvnk, rapina.
- 3: Spondyle (spondile), zvono rybne chrziptove.
- 4: Spondylis, wrzeczyono, verticulus, verticellus, vel motovidlo.
- 5: Spondylus, przesyek.
- 6: Sponsa, promissa, mloducha.
- 7: Sponsa, mloda nyevyasta.
- 8: Sponsalia, rąkovyny.
- 9: Sponsalia zrąkovyny,
- 10: Sponsus, promissus, zenyvch, polubyenyecz, slyvbyenyecz.
- 11: Sponsus, *navozenya* [!] .
- 12: Sporta, koszh, genus vasis junceum aut virgeum.
- 13: Spumare, szhumovac.
- 14: Spumatum, shumovane.

kolumna: a

- 1: Spungia, dr. sic, quia fit ex spuma, vel dr. a fingere, nitidare, quia apta est ad tergendum, gąmbka.
- 2: Squama, est piscium aut serpentum, łuska, lorica.
- 3: Squatina, piscis, catula maris, psyra ryba.
- 4: Squilla (squila), genus piscis lati et delicati, clyesz.
- 5: Stadiolum, staye, stayadla.
- 6: Stallum, fformy vel **zamk** [!].
- 7: Stannum, genus metalli, czena.
- 8: Statarius equus, czo są pothyka.
- 9: Statio, dr. locus, ubi naves stant ad tempus, myescze godne kv postavyenyv łodzy.

kolumna: b

- 1: Statera, vaga, szhale.
- 2: Statua, szocho.
- 3: Statuarius, qui facit statuas, vel fusor imaginum, obraznyk.
- 4: Status, stan, stadło.
- 5: Stellariae, nacrapyane.
- 6: Stellatus, stellis ornatus, nacrapyany, quasi stellis.
- 7: Stercus, layno.
- 8: Sterilitas, sine fructu, nyezyznosc.

strona: 150

kolumna: a

- 1: Stenta, fatiga, cyąska robotą, magna stenta, vyelka zmvda.
- 2: Stercus, zbytek.
- 3: Sternax equus, kon, ktory rad myecze.
- 4: **Stiforium** [!] (stiva?), radlicza.
- 5: Stilla, cropyą.
- 6: Stillicidium, dachova cropyą vel capalicza.
- 7: Stilus, grafka.
- 8: Stimulus, oscyen, aculeus, compunctio, incitatio, poruszenye, molestatio.

- 9: Stiparium, **stifale** [!], radło.
- 10: Stipendium, pretium laboris, etc., vel proprie, quod datur militibus soldariis pro pretio, zold.
- 11: Stipulae, folia vel vaginae, quibus culmus ambitur et fulcitur, etc., vel sunt calami segetis aut paleae, czyrznysko, zdzblo.

kolumna: b

- 1: Stipator, satelles, drab.
- 2: **Stipendarius** [!], żołnierz.
- 3: Stipes, titio, truncus ligni, qui sustinet aliquid, vel columna, lignum, palus, pal, stips; vel dr. lignum infructuosum, stans, non fructificans, thicz.
- 4: Stips, orth pyenyadzy. (v. Stis).
- 5: Stiria, lodowy czop.
- 6: Stiria, gutta fluens et cadens et congelata, lodowy sopel.
- 7: Stiricidium, dachove croplye, stilla cadens.
- 8: Stirio (stirrio), piscis, czeczuga, stora.
- 9: Stirps, radix, truncus, pnyak, progenies, origo.
- 10: Stis, est genus ponderis, quo olim militibus stipendariis distribuebatur pecunia, et ponitur pro obolo, orth.
- 11: Stivula, cozycza.

strona: 151

kolumna: a

- 1: Strabo, petus, guelcus, cujus oculi quadam velocitate cito volvuntur huc et illuc, rozoky.
- 2: Strages, krvye rozlyanye, poraszka.
- 3: Stragulum, proprie stratorium, quod lecto vel sedili substernitur, deka.
- 4: Stranguria, stringiria, strangiria, nyesczanka, constrictio urinae, difficultas urinandi, cum guttatim mingitur, rzazanye, in virga.
- 5: Strapodium, strozak, slomyany vor.
- 6: Strata via, brukovana vlicza vel byta droga.
- 7: Stratarius, syodlarz, ephippiopeus.
- 8: Stratores, dicuntur, qui stabulis vel equis in eis stantibus praesunt, conyvszy.

9: Strena et strenna, dr. illud, quod datur in primo die anni pro bono omine, colenda, nove lyatho.

10: Strena, natalicium munus, colenda.

11: Strepa, strzemyen.

12: Streparium, strzemyenysko.

13: Striblita, torta, kolacz.

14: **Striglia** [!] , ostroga.

kolumna: b

1: Strigillare, czudzicz.

2: Strigulum, grzebło, strigilis, instrumentum, quo purgantur equi, shropa.

3: Stringator, wstągownyk.

4: Strophium, cingulum, zona aenea cum gemmis, pass abo vyeniecz drogym oszadzony kamyenyem.

5: Structor, kracyczy.

6: Strues, compositio, congeries, acervus lignorum, trawta.

7: Struma, vitium gutturis, tumor vel morbus sub gutture, etc., gardzyl vel val.

8: Struma, proprie dr. gibbus in dorso, garb, aut tumor in pectore, strues humorum aut gibbositas, gusz, ex ictu aut percussione excrescens.

9: Strumosus, qui habet strumam, garlovathy.

10: Strumulus, sthokfysh, piscis.

11: Struthio, strusz.

12: Struthionica penna, strucove pyoro.

13: Studium, vczenye.

14: Stultus, glupy, qui pro tempore dementatur, blaznyvy.

15: Stupharius, lazyebnyk.

16: Stupor, zvmyenye.

17: Stuporatus, stupefactus, stupidus, zmarthwyaly, stuporosus.

18: Stuppa, kyta, kądziel.

19: Sturnus, spak.

20: Subagaso, potkony.

21: Suevia, swabska zyemya.

22: Suevus, Szwab.

strona: 152

kolumna: a

1: Subalares pili, włoszi pod ramyenyem.

2: Subcinerecius, sub cinere coctus, podplomyk.

3: Subducticius pannus, ffwtertuch.

4: Suber, corcove drzevo vel corek, arbor vel arbustula quaedam vel cortex ejus, etc., lub, lyko.

5: Subernus, cozv. b.

6: Suberta, cobyalka.

7: Subjectum, podloga.

8: Submissus, poddany.

9: Substantia, stworzenye, Gen. de diluivio; substantia, etiam plyon.

kolumna: b

1: Subligaculum, spodnycze, gacze.

2: Subsellium, dr. ornamentum equi sub sella positum, podklad syodlovy.

3: Subsellia ecclesiastica, lawky abo fformy coscyelne.

4: Subsolanus, vyatr z zachodv.

5: Substamen, wãthek.

6: Substantificus, -a, bythna.

7: Substantialis, przewisshayãczy.

8: Subtilitas, przenyccosz, in corpore glorioso.

9: Subulcus, custos suum, svynyopasz.

10: Suburbanus ortus, dvor y zagroda przy myescye.

11: Suburbanum praedium, dvorzecz, ffolvark.

12: Succamerarius, podkomorzy.

13: Successus temporis, rozdzelyeny, roscyãnyeny czaszhu.

strona: 153

kolumna: a

- 1: Succidia, polecz myąsza.
- 2: Succinctorium, quo succingimur, ut est femorale, shorcz.
- 3: Succinula, przikadek vel skopyecz.
- 4: Succussarius equus, czo cyąsko noszy.
- 5: Succussator, clyvszak.
- 6: Sudarium, facitergium, pro sudore extergendo, ffacileth, scyeradlo.
- 7: Suevia, shwabska zyemya.
- 8: Suevus, Swab.
- 9: Sufficientia, dosytnosc.
- 10: Sufficit, doszicz iest.
- 11: Suffocatio, vduszhenye, strangulatio.
- 12: Suffocatus, vdushony.

kolumna: b

- 1: Sufficit diei malitia sua, doszicz ma dzyen na pracy szvey.
- 2: Suggestus, suggestum, kazalnycza, pulpit.
- 3: Suile, szvyny chlew.
- 4: Sulcus, zagon.
- 5: Sulphurata, zdzyeblko sarczane vel swyeczką vel syarczanka.
- 6: Sumen, sadlo, tlustosc.
- 7: Sumtio, branye.
- 8: Superabundare, oblfitovac.
- 9: Superabundans, oblfytyvąci.
- 10: Superabundatum, opfyto [!] .
- 11: Suppedium, podstolek.
- 12: Supplicatio, modlyenye, prozba, petitio veniae prioris erroris, etc.

strona: 154

kolumna: a

- 1: Supellex, substantia, etc., domovy grath, sczebrzuch, statky domove.
- 2: Suppellex, kossky, mulieris pallium.
- 3: Supercilium, ordo pilorum supra oculos existens, brvy.

- 4: **Superpillicium** [!] - superpellicium, komza.
- 5: Superstes, namyastnyk.
- 6: Superstitio, est inordinata et erronea adoratio, wrozenye, guslyenye, sicut vetulae faciunt consulendo demones per antiqua pacta, etc.
- 7: Supinus, vmączony, reversatus.
- 8: Suppicerna, podczaszy.
- 9: Suppositum, rzecz wymowna vel prosta ¹⁾, gysta.(*marg*) ¹⁾ W rkp. przekreślone. (-)
- 10: Supputatio, computatio, numeratio, rachovanye.
- 11: **Supticius** [!] , copnyk.

kolumna: b

- 1: Sura, lysth, est posterior pars cruris seu tibiae carnosa.
- 2: Surcus, surculus, rosczka, lyatorosl, lyatoroslka, ramus ab arbore abscisus vel truncus abscisae arboris.
- 3: Surdaster, nyedoslisszanczi.
- 4: Surditas, głuchota.
- 5: Surreptio, prąnthkosc, repentia suggestio, quando quis ex passione subito in verba prorupit, etc.
- 6: Surrianus, gamrath.
- 7: Surripiens, podchvytuyący, latenter rapiens, furans vel pro falso suggerens.
- 8: Suscipere verba, visluchacz.
- 9: Susculus, prosyą.
- 10: Suspendio, est quaedam ecclesiastica censura, qua interdicitur aliquod officium, etc., zavyeszhenye od vipelnyenya vrzándv.
- 11: Sustagnum, barchan.
- 12: Sustentatio, strzimanye.
- 13: Sustentatus, strzymany.
- 14: Susurratio, septanye, shemranye, oblocutio mala de proximo, facta occulte ad dividendum amicitiam et faciendum discordiam, opravyanye, podusczenye nyezgody.
- 15: Susurro, poduszczca, bilinguis, murmurator, latenter loquens, sententiosus, dicens uni malum de alio et faciens discordiam inter amicos.

16: Sutum, szheff.

strona: 155

kolumna: a

1: Sutor, swyecz.

2: Sutura, szhew.

3: Tabanus, krovya mucha, oestrum, asilus.

4: Tabella alphabetaria, czo na nyey pyshą bugstaby.

5: Tabellarius, publicus notarius, posel z lysty.

6: Tabes, othok, zepsovana krew, putredo, sanies, suchoty.

7: Tabidus, vyschly.

8: Tabidus, kto ma suchoty.

9: Tagus, formale, copyto.

10: Talea, carb.

11: Talentum, kamyen, apud Romanos est pondus LXXII librarum, fvntow.

12: Taletus, vermis, crowka.

kolumna: b

1: Talitrum, percussio, quae fit digitis complicatis in condylos, rasz pyąscyą dany.

2: Talus, kostka, est pars pedis postrema, os prope calcaneum, etc.

3: Tapes, cobyerzecz.

4: Tapetum, strapedium, eo quod pedibus substernitur, cobyerzecz.

5: Tapula, tipula, vermis sex pedum, qui per aquas ambulat leviter, aranea aquatica, vodny cyeluch.

6: Taranella, discrimen, przedzyl.

7: Taratantara, pythel, instrumentum est, quo farina colatur et fluit inter molas molendini.

8: Tascha, calyeta.

9: Taurus, bos non castratus, byk.

10: Taxea, lardum, słonyny.

11: Taxus, animal, yazvyecz, vel est arbor quaedam venenata amarissimi succi, czysz.

12: Tector, pobyacz dachow.

13: Tectum, pars domus, dach, przikricye, vel ipsa domus.

- 14: Tectum, dach.
- 15: Teda, glownyk, lignum luminaribus vel luminibus aptum.
- 16: Tedale, zelyazo glovyenne.
- 17: Teges, parva domus, kucza, tugurium pastorum.
- 18: Tegula, latha, quae tegit aedes, domos, gonth, drancyza, imbrex, dachowka.
- 19: Telarium, instrumentum texendi, crossna.
- 20: Theca (teca), policza.

strona: 156

kolumna: a

- 1: Tellarium, talyerz.
- 2: Telonearius, qui exigit teloneum, czelnyk.
- 3: Teloneum (theloneum), czło.
- 4: Temo, longum et extentum lignum in aratro aut in curru, dysshel, ad quod jugum ligatur, vel est gubernaculum navis, rudel.
- 5: Temotrabale, skrańthy.
- 6: Tempe, wagroda, loca delectabilia, amoenissima et nemorosa.
- 7: Temperatus, mansuetus, moderatus, wczesny, myerny.
- 8: Tempestas, nyepogoda, navalnosc.

kolumna: b

- 1: Tempus, dr. quaedam pars capitis, skronya; tempora, szkronye.
- 2: Tena, czeber; captrum, czebernyk.
- 3: Tenaculum securis, toporzisko.
- 4: Tenasmus, tenesmus, tenasmon, zapyekloszcz, in ventre.
- 5: Tenticula vel tendicula, pomiek, insidiae, quae tenduntur avibus, pomiek, aut animalibus, stąpicza.
- 6: Tenebrae, cyemnoscy.
- 7: Tenebricosus, czo zaczimya.
- 8: Tenebrio, ponocznyk.
- 9: Tenebrosus, cyemny.
- 10: Tenellum, klyescze.

- 11: Tener, mdly, mollis, fragilis, flexibilis, mlody, czudny.
- 12: Tenia, dr. vittarum extremitas diversorum colorum dependens, strząmpky.
- 13: Tenor litterarum, vylozenye.
- 14: Tepidus, lyethny.

strona: 157

kolumna: a

- 1: Tepidus, frigidus, lyethny.
- 2: Tepor, parvus calor, tepiditas, tepidum, lyethno.
- 3: Terebinthus, modrzew.
- 4: Terebrum, instrumentum perforandi, swyder.
- 5: Teredo, termus, termes ¹⁾, vermis in ligno nascens et illud rodens, drzewyany vyany czyrw.(*marg*) ¹⁾ W rkp. mylnie temus, temes. (–)
- 6: Teredo, drzevotocz.
- 7: **Terlisum** [!], czwelich.
- 8: Termes, vermis ligni, czo vyczi drzevo.
- 9: Terminus, terrae meta, granycza.
- 10: Terminus concitatus, przizwany rok.
- 11: Ternarius, quarthnyk.
- 12: Terra continens, dr. illa, quae non est mari circumfusa, zyemya morzem nyeogarnyona.
- 13: Terrestre animal, czo po zyemy chodzi.
- 14: Territorium, modicus locus vel districtus, gbith, alicujus, vel dr. universitas agrorum intra fines civitatis.
- 15: Terror, groza, boyasn, strach.
- 16: Testiculus, **masskye** [!] stroye, dr. a testando, quia testatur hominem esse marem.
- 17: Theristrum (teristrum), genus vestis muliebris, subtilis et tritae, velamen delicatum, rąmbek, sarpanka, vel pallium de filis tenuissimis.
- 18: Thesaurarius (tesaurarius), podskarby.

kolumna: b

- 1: Testa, luszka.
- 2: Testudo, animal cum testa coopertum, zolff, vel dr. camera templi, sklyep, lacunar.

- 3: Tetanici, a tetano morbo dicuntur, etc., obstipus, tetanicus, zakrzyvyeny szhye na stroną.
- 4: Tetanus, morbus est, id est spasmus, nyemoczw w shygy, ysz syą ruszicz nye moze.
- 5: Trica, varkocz.

strona: 158

kolumna: a

- 1: Technon (thechnon), plyecyvch.
- 2: Textorium, crosna.
- 3: Thassus, lapis ab insula Thasso sic dictus; textus lapidis, vina (?).
- 4: Theca, positio, repositorium, polyczka, quodcumque sit, ubi reponitur aliquid.
- 5: **Theichna** [!] - tenca, tinca, piscis, plothka.
- 6: Theologia, navka bosskich tayemnych, bogomyslnych rzeczi.
- 7: Theoria, theorica, scientia tractans de invisibilibus, vel dr. vita contemplativa, poznavayacza.

kolumna: b

- 1: Theritrophion (teritrophion), paszyeczka zwyerzacza, vivarium.
- 2: Therma, cyeplicza, locus calidus, balneum calidum ad excutiendum e toto corpore sudorem.
- 3: **Thiptica** [!], tasska, mulierum.
- 4: Thorax, pectus, pyrszi od szyye asz do pasza.
- 5: Thraceus (**Trhaceus** [!]) equus, badavia.
- 6: Thymbra (thimbra), herba, saturegia, cząmbr, ffaffercrauth.
- 7: Thymiama (thimiama), throcisco.
- 8: Tina, faska.
- 9: Typhoea (thiphea) tela, pyorvnova trzaskavicza.

strona: 159

kolumna: a

- 1: Thorax (torax), cabath.
- 2: Thuribulum, vas ad thurificandum aptum, kadzydlnyk.
- 3: Tibia, crus, vel dr. instrumentum musicam, svrma.
- 4: Tibialia, nogavicze.

- 5: Tibicen, qui canit in tibia, svrmnyk, pischek.
- 6: Tibiscus, fluvius, Cissa.
- 7: Tigillus, balyeczka.
- 8: Tignum, balka, ligna laquearium domus quae tecto, imponuntur usque ad cacumen aedificii, kozly, laty.
- 9: Tignus, cozyel.
- 10: Tigris, ząmbr, animal.
- 11: Titio, torritio, perustum lignum, glownya.
- 12: Torus (thorus), lectus de herbis, corticibus, barlog.

kolumna: b

- 1: Thymiama (timiamia), trocisco, herba vel quaedam species valde redolens, pro incenso valens.
- 2: Thynna (tynna), thvnnna.
- 3: Tina, cloda.
- 4: Tinctor, ffarbyerz.
- 5: Tinctor, infector, ffarbyerz.
- 6: Tinctus, nacrapyany.
- 7: Tinea, tineae, sunt vermes, etc., lumbrici terrestres, glysty.
- 8: Tinea terrestris, tinea rotunda vel longa, lumbrici, vermes, glysty.
- 9: Tirellus, twarog.
- 10: Tiringa, cyemyą.
- 11: Tirognestis, tarlka, tarlo.
- 12: Titacus, szczyel.
- 13: Tympanista (timpanista), bąbenycza.
- 14: Tympanum (timpanum), bąben, instrumentum est musicum.
- 15: Tyrannus (tirannus), okruthnyk.
- 16: Tyrus (Tirus), Tiran, fluvius, Dnyester.

strona: 160

kolumna: a

- 1: Titillatio, commotio, provocatio, incitamentum luxuriae, etc., leszktanye.

- 2: Titulus, znamyą, signum, inscriptio, signum laudis et honoris, chwala.
3: Toga, pallium, vestis communis Romanorum, rzymska szata jako płaszcz.
4: **Toltus** [!], a tollo, wzyąty.
5: Tomaculum, wątroba kyselbasza vel wątroba nadzyevana.

kolumna: b

- 1: Thorax (torax), plach vel cabath.
2: Thorex (**torex** [!]), poplaczye.
3: Tomaculum, syekanyka.
4: Tomacula, tomacla, kysszky, yąntrznycze, sunt edilia, quae ex jecore porcino minutatim incisa et semicocta, infusis crudis ovis et caseo optimo et liquamine, pinguedine, szmalcz, pipere, anizo, zinzibere fieri consueverunt tegunturque omento suillo.
5: Tonsor, barvyerz.
6: Tonsorium, tonstrina, locus, domus, ubi tondetur, postrzagalnya.
7: Tonsus, strzyzony.
8: Tonsus, ostrzizony.
9: Topazius, lapis, topasz.
10: **Topus** [!], arbor, topolya.
11: Toralia, gvnya, lodices, stragulae vestes.
12: **Torcular** [!], prassa, calcatorium, expressorium uvarum, vini.
13: Tormentarius fusor, czo dzyla lyeye vel puskarz.
14: Tormentum, drączye, torquementum, quo torquentur homines.
15: Tormenta, dzyla, instrumenta bellica ad dirimenda oppida et civitates.
16: Torrens, pranthka voda, fluvius vel aqua veniens cum impetu ex imbris.

strona: 161

kolumna: a

- 1: Tornarius, thokarz, drzeznar, tornator.
2: Torques, obrączy, czo na sshygy noszha, aureus circulus, a collo pendens usque ad pectus.
3: Torrens, strvmyen.
4: Torta, tortula, genus cibi, kolacz.
5: Tostura, grzanka.

kolumna: b

- 1: Tovaglia, tobalia, obrusz.
- 2: Trabale, naszad.
- 3: Trabaria, dr. navis longa et stricta, littoraria, cauduca ex uno ligno cavata, pro IIII aut X hominibus capiendis, lodzya.
- 4: Trabea, vestis nuptialis, regalis, szhuba.
- 5: Trabea, etiam dr. porticus tecta trabibus, tarciczamy.
- 6: Trabs, balka vel byrzmno [!] vel tram.
- 7: Tracon, skala.
- 8: Tractabilis, ducibilis, povolny, qui de facili patitur tractari et duci.
- 9: Tractabilitas, vcztha.
- 10: Tradimentum (tradiementum [!]), vidanye.
- 11: Traditor, wydawcza, proditor, dator, ut fuit Iudas.

strona: 162

kolumna: a

- 1: Traductio, obyavyenyne, manifestatio.
- 2: Traductor, zdraycza, qui ab uno ad alium verba secreta transfert.
- 3: Traguna, thonya.
- 4: Traha, genus vehiculi rotas non habentis, quia trahit, szanye; vel est instrumentum dentatum, quod trahitur super terram seminatam, brona; vel est instrumentum, quo fenum colligendum aptatur, grabye.
- 5: Traiego, podnyebye.
- 6: Trama, plocha, est filum inter stamen discurrens, vel instrumentum textricum.
- 7: Tramen, wlok.
- 8: Trames, przecznycza, via compendii, parva et transversa per agrum, ad aliam partem agri ducens.
- 9: Transibile, przemyenna rzecz.
- 10: Transmigratio Babylonis, przeprovadzenye do crolestva babylonskyego.

kolumna: b

- 1: Trapeseta vel trapesita, bankarz, nummularius, mensarius, qui pecuniam dinumerat.

- 2: Trapesia, trapesa, mensa nummulariorum, czelbrath, trapezetum.
- 3: Trepezophorum, myescze stolove.
- 4: Tremor, drzzenye, strach.
- 5: Tremulus, trepidus, drżący, vel quidam est arbor, oszicza, cujus folia semper tremunt.
- 6: Tremulus, drżący.
- 7: Treuga, est securitas praestita personis et rebus ad tempus concessa, discordia nondum finita, et vocatur foedus vel inducia, przemyerze.
- 8: Tribula, czepy.
- 9: Tribulum, quo teritur piper, vircyoch.
- 10: Tribulum, vircyoch.
- 11: Tribulus, genus spinarum, oszeth.
- 12: Tribulus, oseth.
- 13: Tribunicia potestas, cechmystrstwo.
- 14: Tribunus plebis, voysky aut cechmystrz.
- 15: Tribunus quiritum, militum, rothmystrz.
- 16: Tributum, poradlne, est census, qui praestatur ratione soli proprii a possidentibus.
- 17: Tricha, deceptio, etc., vel involutio capillorum puellarium, varkocz.

strona: 163

kolumna: a

- 1: Triliagellus, paprzicza, in molendino.
- 2: Trimus, trium annorum, trzilethny.
- 3: Tripes, est instrumentum ferreum, super quod olla ponitur ad ignem ut ferveat, trifus, citropus, rynka, tregyel.
- 4: Tris, gr., tria, lat., poboy.
- 5: Triton, vodny bog, deus maris.
- 6: Tritura, messis, quae teritur in area, mlodzba.
- 7: Triturator, mloczek.
- 8: Triumphus, czescz.
- 9: Trocus - trochus, quo ludunt scolares, cruglicza, troperillus.

kolumna: b

- 1: Troclea, klonycza.
- 2: **Trojenus** [!] porcellus, nadzyevane porsyą.
- 3: Trudes, fustis ferratus ad tendendos naves, sprisz.
- 4: Trulla, coclear coquinarium, **varzacha** [!] , korzkyew; vel instrumentum cementariorum, kyella, pro muris faciendis.
- 5: Trulleum, vmyvadlo.
- 6: Trulleum, quo manus perluuntur, handfas.
- 7: Truncus, pyen, clyocz.
- 8: Truta, piscis, pstrąg.
- 9: Truta, pstrąg, milago, aristosius.
- 10: Tuber, boletus, pyestrzicza, vel dr. tumor rotundus in corpore, brodawka, puchlyna, brodavka.
- 11: Tubicen, qui canit in tuba, trąmbacz.
- 12: Tudicula, varzącha.
- 13: Tuffa, quasszhenyna.
- 14: Tugurium, bvda, kuczka.
- 15: Tumba, grob.
- 16: Tumidus, spuchly.
- 17: Tumor, otok, inflatio, ocyeczenye.
- 18: Tumulus, pagorek.
- 19: Tunica pectoralis, zupicza, kithlik.
- 20: **Turgella** [!] , korzkyew.

strona: 164

kolumna: a

- 1: Turbidus, smąnthny.
- 2: Turbo, vertigo volubilitatis ventorum, quia in circuitu terram vertit, vicher.
- 3: Turbus, mzyk.
- 4: Turdela, drozd, avis.
- 5: Turdus, avicula, jemmyolucha vel cos.
- 6: Turgidus, inflatus, puchnączy, tumidus.

7: Turgor, tumor, turgiditas, puchnyenye.

kolumna: b

1: Tutor, opatrzca, opyekvn, dr. qui pupillum aut pupillam, etc. tuetur.

2: Vadare, brodzicz.

3: Vadium vel vadimonium, zastava, pignus, zaclad, fidejussio.

4: Vadum, locus brevis et humilis in aqua, brod.

kolumna: 165

kolumna: a

1: Vagabundus, est qui non habet domicilium, sed hodie est hic et cras alibi, thvlayanczi syą.

2: Vagina, theca gladii, poszhvy.

3: Vaginula, poswyczky.

4: Vagus, erraticus, discurrens, byegvn, bląkayący, thulavy.

5: Valitudinarium, valetudinarium seu domus, in qua curantur aegroti, nyemocznycza.

6: Valor, vaznosc.

7: **Valter** [!] - velter, charth.

8: Valva, ostium, brana.

9: Valvae, proprie dicuntur, quae intus revolvuntur, et sunt duplices et replicabiles, vyerzeye vel drzvy coscyelne.

10: Valvae, coscyelne drzvy.

11: Vanellus, avis, **kynycz** [!] (cfr. niem. Kibitz).

12: **Vango** [!] - vanga, oszkard.

13: Vannus, cribrum de vimine, opalka, przetak, rzeszhoto.

14: Vannus, vanna.

kolumna: b

1: Vapor, para.

2: Vaporarium, stuba.

3: Vapulatus est, karany iest.

4: Vari, ospicze, kytle.

5: Varia, vykrzyvyone nogy.

6: Varicosus, roskraczony, curvus.

- 7: Variolae, ospicze, sunt quaedam pustulae, etc.
- 8: Varix, zyla zervana vel prisczel.
- 9: Varulus, lentiginosus, pyegaty.
- 10: Varus, curvus, qui habet obtorta crura, czo ma skrzyvyone nogy.
- 11: Vas, ffasza.
- 12: Vasallus, man.
- 13: Vascularius, bednarz vel leglarz.
- 14: Vasellum, ffaska, vasculum.
- 15: Vates, poëta, propheta divinus, sacerdos, vyesczecz, vyesczicza.

strona: 166

kolumna: a

- 1: Vaticinium, vyesczba.
- 2: Vber, vymyą, mamma.
- 3: Vectigal, est quod praestatur de rebus, quae venduntur in omnibus negotiis mercium, a vehendis mercibus dictum, targovy ffvrlyon, vel tributum, quod vehitur aut datur de rebus vectis, ffurlyon.
- 4: Vectis, dr. illud ferrum, quod in firmaturam ostii vehitur huc et illuc causa serandi vel reserandi, zapora.
- 5: Vector, ffvrman.
- 6: Vegetatus, recreatus, fortificatus, sustentatus, agilis, vigilans, ozyvyayący.

kolumna: b

- 1: Vehementia, bystroscz, nagłoscz.
- 2: Vehiculum, dr. omne genus currus, szanky.
- 3: Vehis, currus, vehis feni, vosz syana, vehis ligni, drew, vehis stercoris, gnoyv, vehis vini, vyna.
- 4: Velamen oculorum, sromota, est elegans derisio, unde dr., hoc erit tibi in velamen oculorum, etc.
- 5: Velum, zagyel, quod fit in navi, etc., vel quod fit in ecclesiis extensum, vyetrznyk.
- 6: Velum capitis mulierum, podvvyka.

strona: 167

kolumna: a

- 1: Venabulum, locus aptus ad venandum animalia, loviszko.
- 2: Venaticus, proprie canis, qui insequitur feras, lowny pyesz.
- 3: Venatorium, venabulum, ferramentum, rohatyna.
- 4: Venia, smylovanye.

kolumna: b

- 1: Ventilabrum, wachlarz, vyeyaczka, lopatha.
- 2: Ventosus, ventuosus, vyatrzny.
- 3: Venustus, pyąkny, lubyezny.
- 4: Vepres, spina, vistruzyny czirznyove, dr. omnis arbor spinosa, cyrznye.
- 5: Vepres, cyerznye, spinae.
- 6: Ver, vyoszna.
- 7: Veredarius, nuntius, cursor seu tabellarius equestris, magna celeritate litteras perferens, gonyecz.
- 8: Veredus, equus trachens redam seu currum, vozovy kon, podvodny, zavodnyk.

strona: 168

kolumna: a

- 1: Vergilia, stella vel signum, quod dr. pleiades, babi, vergiliae.
- 2: Vergiliae, syedm gwyasd, baby.
- 3: Verme [!] - vermes, czirvye.
- 4: Vermina, morzenye od glisth.
- 5: Verminari, torqueri in ventre, na glysty.
- 6: Vernix, pocost.
- 7: Vernus, vyeszhenny.
- 8: Verpus, dr. tertius digitus, medius vel impudicus, vel dr. judeus, a verrendo podicem, zyd.
- 9: Verres, kyernosz.
- 10: Verrinus, vyepz czyscyony.
- 11: Versatilis, obrocny, aptus ad versandum, etc., ut gladius versatilis, na obyie stronye ostry.
- 12: Versatus est, obrocyl.
- 13: Vertagus, canis, chart.

kolumna: b

- 1: Verruca, brodawka, pąchyrz, est pustula carnem superexcedens sine pruritu, quae etiam vocatur porrus, porrum vel accalissa.
- 2: Verrucosus, brodawczyk, verrucis plenus, tuberosus.
- 3: **Vertebrum** [!] , przmyel.
- 4: Vertex, cyemyą.
- 5: Vertex, etiam vertigo vel summitas, vyrsch glovy vel cyemyą.
- 6: Vertibulum, instrumentum, quo carbones vertuntur in fornace, pocyaszki.
- 7: Verticillus, verticulus, vrzeczyono, prząslicza.
- 8: Verticulum, motovidlo.
- 9: Vertigo, zavroth, zawroczenie glovy, turbo, morbus capitis.
- 10: Veru, rozen, instrumentum, in quo assantur carnes.
- 11: **Veruca** [!] (pro eruca), vermis, wężonka.
- 12: Veruculum, rozenek.

strona: 169

kolumna: a

- 1: Vervex, skop.
- 2: Vesca, grzanky z maslem, panis butiratus.
- 3: Vesica, dr. quasi vas urinae seu folliculus, in quo urina colligitur, etc., pąchyrz.
- 4: Vespa, animal exiguum volatile, aculeis venenosum, quod ex asinorum carnibus putridis nascitur, ossa.
- 5: Vespera vel hespera, dr. tempus et hora, quae est inter diem et noctem, vyczor.
- 6: Vespertilio, monstruosa avis, nyetopyrz, quasi mus volans.
- 7: Vespilio, grabarz.
- 8: Vestiarium, locus, ubi vestes reponuntur, gdzye sshaty chovaya, aut induuntur.
- 9: Vestiarius, qui praeest vestibus, vel qui vendit vestes, sukyennyk.

kolumna: b

- 1: Vestibulum, dr. exterior pars domus, przedsyennyk, sicut porticus.
- 2: Vestigium, signum pedis planta expressum, vel dr. quodlibet signum, slyad.
- 3: Vestis, shatha.

- 4: Vestis acupicta, shata dzyana.
- 5: Vestis cymatilis, czamletova.
- 6: Veteratus, stary.
- 7: Veterementarius, czo latha bothy.
- 8: Veternus, spyonka, spyącza nyemocz, morbus est, etc., lethargus.
- 9: Via regia, vyelka droga.
- 10: Viale, semita, scyeszka.
- 11: Vibex, vibix, dr. signum in corpore post verbera virgarum remanens, dąga.
- 12: Vibex, arbor, swydva.

strona: 170

kolumna: a

- 1: Vicia, est genus grani seu leguminis mali pro hominibus, vyka.
- 2: Victus, ziwnosc, pozyvyenye.
- 3: Vicus, villa, viculus extra civitatem, vel contrata, vlicza, vel vicus in civitate, vlicza.
- 4: Vicus, otvorziste a dlugye myasteczko iakoby vlicza vel vlicza przeczna.
- 5: Vidua, wdova.
- 6: Viduus, wdoveryecz.
- 7: Victor, qui vasa religat, bednarz.
- 8: Vigil, qui vigilat causa custodiae, stroszh.
- 9: Vigilator, pobudzcza.
- 10: Vigor, vivacitas, virtus, fortitudo, sylnosc.
- 11: Vilis, myrzyony.
- 12: (Villicare) - jam non poteris ultra villicare, jvszh nye bądzysz vyączy w thym vrządzye.
- 13: Villicus (vilicus), wlodarz, proprie dr. villae custos vel gubernator, vrządnyk, et qui fructibus percipiendis et colligendis imponitur, etc.
- 14: Vitium (viciium), peccatum, crimen, dedecus, macula, vystąmp.

kolumna: b

- 1: Villum, parum vini, vel dr. vinum mixtum cum aqua, nye korzenne vyno.
- 2: Vimen, dr. mollis virga et viridis, prąnth, rokiczina.
- 3: Vinacia, vynne mloto, sunt grana uvae jam expressae.

- 4: Vinarius, vynny szynkarz, vini venditor.
- 5: Vinculum matrimonii, zvyżazanye.
- 6: Vinum - vinum adustum, gorzalka.
- 7: Vinum apianum, muscatella.
- 8: Vinum asperum, ostre; vinum asperum, ostre.
- 9: Vinum austerum, quaszne; vinum austerum, kwaszne.
- 10: Vinum creticum, malmasia.
- 11: Vinum dilutum, vyno z wodą.
- 12: Vinum honorarium, quo reges aut alii honoratur, pocztha vel darowne vyno.
- 13: Vinum leve, lyekkye.
- 14: Vinum plenum, moczne.
- 15: Vinum rhynense, rynskye.
- 16: Viola, skrzypicze.
- 17: Virago, mązathka.

strona: 171

kolumna: a

- 1: Vipera, zmyya.
- 2: Vipera, jaszczorka ¹⁾, echidna.(*marg*) ¹⁾ Wyrazy vipera i jaszczorka są w rkp. przekreślone. (–)
- 3: Vir, virunculus, mązik.
- 4: Viratus, virilis, mązny.
- 5: Viretum, locus viriditate plenus seu viridarium, trawnyk.
- 6: Virga, prąnt.
- 7: Virgineus, virginalis, panycz.
- 8: Virgo, panycz, panna.
- 9: Virgula, obelus, prąntek.
- 10: Virgultum, chrosth.
- 11: Virtualis, zaczny.
- 12: Virtus assecurativa, vprzespyeczaiąca; virtus directiva, mocznosc rządząca.
- 13: Virtutes cardinales, vysokye, sunt 4: prudentia, mądroscz, justitia, spravyedlivoscz, fortitudo, mocz, mąznosc, temperantia, myernosc.

kolumna: b

- 1: Viscus, viscum, glutinum, quod ad aucupium pertinet, lyep, quo aves capiuntur.
- 2: Viscus, yelyto.
- 3: Vistula, fluvius, Vyszła, Istula, Vandalus, Justula.
- 4: Vita comite, bądą ly (będe-li) zyw.
- 5: Vitis, vynna macicza.
- 6: Vitta, infula, czepyecz, qua caput sacerdotis ligatur, vel quae crinibus innectitur, ne capilli defluant, etc.
- 7: Vivarium, piscina, rybnyk vel sadzawka vel pasyczka [!] zwyerżacza, theritrophion.
- 8: Viverra, gronostay, furo, furunculus.

strona: 172

kolumna: a

- 1: Vligo, dr. naturalis humor terrae, ab ea nunquam recedens, sed ei semper inherens, quasi inseperabile accidens, pyleszn vel vilkoscz.
- 2: VImus, ad quam vites alligantur, thika, thicz, - vel vyąsz.
- 3: Vlneos (ulna?), ulenos, cubitus, brachium, lokyecz.
- 4: Vlula, avis quaedam magnitudinis corvinae, quae rostro in palude fixo horrende stridet, puszczyk.
- 5: Vlulatus, fletus, meror, lamentum, lkanye.
- 6: Ululatus luporum, canum, vyczye, vel hominum, lkanye.
- 7: Vlva, quaedam herba seu quaelibet herba palustris, rogoz, vel est arbor, myeczyky.

kolumna: b

- 1: Vncia, loth.
- 2: Uncia solidi, pyenyądz.
- 3: Semiuncia solidi, halyerz.
- 4: Vndulata vestis, czamlyeth, cymatilis.
- 5: Vnicolor, unius coloris, yednostayny.
- 6: Vnigenitus, yednorodny, yedynaczek.
- 7: Vnitorum, taky, taczky.

strona: 173

kolumna: a

- 1: Vocabulum, przysłowie.
- 2: Vola, in hominibus est media pars manus, dlon, seu pedis, dołek pyąthny.
- 3: Volatile, latayące.
- 4: Volucer, velox, prąnthky ptaszek.
- 5: Volucris, avis, prąnthky ptak.
- 6: Volueris, etiam animal volatile, czo lyatha.
- 7: Involucris, nye richli ptak, vel qui non volat.
- 8: Voluntas firmata, volya vtvirzdzona.
- 9: Voluptas, est rei adeptae delectatio, roskosz, bonae vel malae, proprie carnalis delectatio.
- 10: Volutum, szvrowy yadwab.
- 11: Vomer, lyemyecz, vel vomis, est ferrum, quod infigitur dentali aratri, croy.
- 12: Vomicae, sunt tumores pirulenti in corpore, a vomendo dicti, zakazenye cyala z zastrzelyenya.
- 13: Vomita, vomitus, nausea, vel est genus apostematis, zastrzal, quo emittuntur intestina.

kolumna: b

- 1: Vortex, dr. circularis revolutio aquae, warth, quae fit ex nimio impetu, fovearumque in aquis existentium.
- 2: Vpupa, dudek, epops, avis.
- 3: Vrbs, magna civitas, vyelgye myasto.
- 4: Vrceus, vyadro, vas aquaticum, cropydlnycza.
- 5: Urceus, urceolus, crozlik, crozliczek.
- 6: Vrina, mocz.
- 7: Vrna, vyadro.
- 8: Urna, vyadro, czvyrtnya, vyrtel, garnyecz.
- 9: Vrnula, urceolus, vyadro, vyaderko.
- 10: Urnula, vyaderko.
- 11: Vrus, bos silvestris, baval, dzyky vol.
- 12: Vsia, vermis porci, uria, swynya vesh.
- 13: Vstile, ozeg.

14: Vsus, est jus utendi rebus alienis salva rerum substantia, travyeny, vzytek.

strona: 174

kolumna: a

1: Vsur, lichva, usurula, est lucrum ex mutuo pacto debitum vel exactum, et dr. quasi raptus usus, quicquid accidit ultra sortem, etc.; sors, giszczna.

2: Usus, pozytek.

3: Vtensilia, omnia in domo necessaria, supellectilia, domove grathy.

kolumna: b

1: Vter, dr. vas vinarium, quod proprie fit de corio, lagwycza, vel uter, venter habens intrinsecus membra viscera, pylga [!] bohemic.

2: Vva, dr. illud totum cum racemis et acinis, humore et succo plena, yagoda; granum, grono.

3: Uva, yagoda, gardzyel, etiam dr. illud carneum, quod in fine palati circa fauces est et humiditate variatur, et est vocis moderatrix.

4: Vulgus, plebs, etc., pospolyty lud.

5: Vultur, szamp, vulturius.

6: Vulva, nyevyescye stroye, locus muliebris, ex qua fetus procedit, etc.

7: Vulvula, parva vulva, zla tvarz.

strona: 175

kolumna: a

1: Vultuosus, tristis, vel qui saepe mutat vultum, szrogy.

2: Vultus, tvarz.

3: Vxorem accipere, poyacz.

4: Xenodocium - xenodochium, locus seu domus, goszczynny dom, in quo pauperes seu peregrini suscipiuntur, etc., ut hospitale.

5: Xerophagia (xerofagia), xenophagia, cibus siccus, szhuchoty, sicca comestio seu abstinencia a cibus coctis.

kolumna: b

1: Xylobalsamum (xilobalsamum), balsamova roszczka.

2: Ypotheca - hypotheca, est res immobilis pignori obligata, zastava, ut domus, ager, fundus.

3: Zea, est genus frumenti simile farri, spelta, ex qua fit alica, oszypka.

4: Zea, osypka, dr. similago ex tritico.

5: Zelotes, aemulator, ultor, deus zelotes usque in tertiam et quartam generationem, mścicyel, zapalyony gnyevem.

6: Zelotypus, myłosnyk, zelo plenus, etc.

strona: 176

kolumna: a

1: Yringus - eryngium, secacul, centumcapita, mycolayek.

2: Zelotypia, invidia vel suspitio contra uxorem et econverso, vel mechia vel vehemens amor in uxorem, zbitna a gorąca myłoszcz, gorzlyva, nyeczirpliva.

3: Zonarius, zonas faciens, pasznyk.

Supplementum omissorum in vocabulario.

strona: 177

kolumna: a

1: (Ventorum nomina): aquilo, s polnoczy vyatr, boreas; auster, s poludnya; auster, dr. ab hauriendo aquas, s poludnya; favonius, ze wschodv vyatr; subsolanus, z zachodv vyatr.

kolumna: b

1: Anima, zyvyol.

2: Animantia, zyvoczyny, twor.

strona: 178

kolumna: a

1: Animans, zyvyzna.

2: Animantia, stworzenyny, Gen.

strona: 191

kolumna: b

1: Semestris, czo pol myesyącza staro iest abo trva, et sic deducitur a semis; item semestris, a sex et mensis, czo staro iest sescz myesyączy.

strona: 194

kolumna: b

1: Marca, grziwna; semis marcae, pol grzywny; quadrans (m.), trzy szhelągy; triens (m.), czteri selągy; dodrans (m.), oszm; dextrans (m.), dzyesyąncz; deunx (m.), XI selągow.

Vocabularius verbalium dictionum apprime necessarieque utilissimus.

strona: 209

kolumna: a

1: Abigo, fugare, separare, odpędzacz, zaganyacz, a se repellere.

2: Absit a te, nye dopuszczay, nye przypuszczay.

kolumna: b

1: Accelero, festinare, pospieszicz.

2: Accubo, accumbo, toto corpore seu cubito accumbere, podgynacz syą, proprie in comestione.

3: Acquiescere, przizvolicz, przistacz, visluchacz.

4: Adjicio, przidacz, adjungere.

5: Admittere, dopuscicz, przyyąncz.

strona: 210

kolumna: a

1: Adorare, vlkonycz syą.

2: Affligere, caracz, nądzicz.

3: Allegare, przivodzicz, vyvodzicz, dovodzicz.

kolumna: b

1: Amputo, ex toto undique scindere, remove, obrzazacz.

2: Angario, compellere, injuste exigere, przypędzicz, przypyeracz, angariam facere.

3: Animo, animam dare, exhortari, audacem facere, poszylyacz.

4: Annihilo, skazicz.

strona: 211

kolumna: a

1: Appellare, ad majorem vel ad alium judicem vocare, odvolacz, odzivacz, vel alterius judicis audientiam postulare vel conqueri.

2: Appendo, suspendere, librare, odvazicz, ponderare.

3: Apprehendo, arripere, yąncz, ogarnącz, poyącz.

4: Arrogo, attribuere superbiae, przyganyacz.

kolumna: b

- 1: Attendere, **vistregacz** [!] syą, vyarovacz.
- 2: Attingo, dosyącz.
- 3: Attrecto, dothknącz syą, frequenter attrahere, proprie tractare, palpate, maczasz.
- 4: Aviso, praecustodire, oboslacz, vistrzecz.
- 5: Bachor - bacchor, furere, w **myasopusty** [!] szhelyecz.
- 6: Balbutio, male et trepide loqui et incongrue, blyegotacz.

strona: 212

kolumna: a

- 1: Basso, deponere, depromere, znyzacz, vnyzacz.
- 2: Blandior, adulator, glasz kacz.
- 3: Caco, szracz.

kolumna: b

- 1: Calefit, rospalya syą.
- 2: Caliga, nogavicza, calicula.
- 3: Caligare, zaczymycz syą; oculi caligavere (?), povlyekly syą.
- 4: Canello, delere vel lineam trahere per scripturam, przecreszycz.
- 5: Cancellus, bronka, crathka, parvum foramen etc.
- 6: Capulus, caput gladii, gloviczka.

strona: 213

kolumna: a

- 1: Carminor, carmina facere, curare vel expellere, ut ventositates de corpore aliquo remedio vel curare, sic vetulae faciunt carminibus suis, lyekovacz, zegnacz.

kolumna: b

- 1: Certare pignore, zalozicz syą.
- 2: Cespito, plochym bicz, fodere, cadere, offendere, pothknącz.
- 3: Cingo, opaszacz, obvynącz.
- 4: Circummittere, obeslacz.
- 5: Circumplectere, ogarnącz, circumplexi sunt, ogarnąly.
- 6: Circumvenio, circumdare, stringere, inculpare, decipere, złudzicz.

strona: 214

kolumna: a

- 1: Coaptare, przistoszowacz, przyciągnąć.
- 2: Coarcere, cohercere, vsmyerzicz.
- 3: Coeo, conjugi, congregari, convenire, znycz są.
- 4: Collido, gnyesz są.

kolumna: b

- 1: Communire, vmocznycz.
- 2: Comparere, stavycz są.
- 3: Compingo, w gyedno zpoycz, impellere, jungere, conglutinare.
- 4: Complico, complicare litteras, zawrzecz lysti.
- 5: Computo, conumerare, potare, numerare, lyczicz.

strona: 215

kolumna: a

- 1: Concidere ligna, naszczepacz.
- 2: Concido, concidit vultus ejus per mortem illatam, posmączilo są.
- 3: Conduco, rem aliquam ab aliquo, data mercede vel promissione, utendam accipere, nayącz.
- 4: Confiteor, vyznavacz, povyedzyecz.

kolumna: b

- 1: Confiteri, vyznavacz, dzyąkovacz.
- 2: Conniveo, mygacz, palpebras jungere, assentire clausione oculorum, signum oculis praeberere.
- 3: Conrogare, zgromadzacz.

strona: 216

kolumna: a

- 1: Contemplor, wzgłydadcz, videre, prospicere invisibilia.
- 2: Contendere, pravovaczą są, dopyraczą.
- 3: Contentare, myecz doszicz.
- 4: Continentur sub sacramento, zamyka są.
- 5: Convenio, pacisci, zmovicz.

6: Convenire debitorem, pocyągacz.

7: Convenit, sluszno iest.

8: Correspondet, zgadza są.

kolumna: b

1: Coruscatio, blizkanye.

2: Crissare, scrobacz.

3: Cuno, koliszacz dzyeczyą.

4: Curialis, dworzanyn.

5: Curiales, dworaczy.

6: Declarare, notificare, obyavicz, vyyasnycz.

7: Decorticare, ostrugacz.

8: Dedignari, wstydacz są.

9: Non dedignatur, nye wstida są.

strona: 217

kolumna: a

1: Decrescebant aquae diluvii, vbyvaly, vbyvalo gich.

2: Deferre, soczycz, vel honorare.

3: Deflorescere, defloruit, okwytnął.

kolumna: b

1: Demolio (demollio), deorsum molire, valde indurare, pszovacz.

2: Denuntio, vymyenyacz, osoczicz, crimen alicujus superiori intimare ad poenam imponendam.

3: Derivatur, pochodzi.

4: Derogo, detrahere, vwlaczacz, maledicare, prziganycz, diminuere ex pleno.

5: Desquamare, skrobacz, spravyacz riby.

strona: 218

kolumna: a

1: Desterno, sellam vel sarcinam removeere seu discingulare, vysyodlacz.

2: Determinare, skazovacz.

3: Dicere inter se, pomyslicz.

- 4: Diffamare, oszoczyć.
- 5: Diffidare, bannire, vivolacz, zapovyardacz, odpovyardacz.
- 6: Disbrigare, wyzwolicz.
- 7: Discutio, subtiliter indagare, badacz, doswyatczicz, disjungere, quater.
- 8: Dissimulare, osczytacz, oszczędacz *sya* [!], nyebaczicz.
- 9: Dissipo, rostrwozicz, rozzipacz.
- 10: Dromedarius, genus camelorum, horz, dromedus velocissimi cursus, uno die C. miliaria currit et plus.

kolumna: b

- 1: Disputare, roznavacz.
- 2: Dissipare, *rostrwozicz* [!].
- 3: Distulimus, zavyeszilismy.
- 4: Dotare, vyanovacch, opravicz.

strona: 219

kolumna: a

- 1: Egeo, non habere, opus hebere, potrzebovacch.
- 2: Ejicere ancillam, vipchnącz.

kolumna: b

- 1: Equiparare - equiparare, przyrownacz, equiparatus, przyrownany.
- 2: Eripere, obronicz.
- 3: Eructo, eructuo, emittere, profere, vislovicz, exprimere vel ructum facere.
- 4: Evanesco, evanuerunt, vstaly.
- 5: Evolvere, przywraczacz.
- 6: Exacerbo, exasperare, rozdraznicz, commovere, facere asperum seu acerbum.
- 7: Exercitari, obyeraacz syą, in labore.

strona: 220

kolumna: a

- 1: *Exantero* [!], vipytvacch, vywnątrzacz ryby.
- 2: Excutare ignem, crzoszczacz.
- 3: Exentero, vipravicz, pytvowacz, quae intus sunt, extrahere. (v. Exantero).

- 4: Expedio, convenire, prodesse, utilem esse, wypravicz.
- 5: Expendere, vidavacz.
- 6: Expetivit, vprosil.
- 7: Expolire, vipolerovac.
- 8: Exquamare, oczoszac, pisces.
- 9: Extendere, podnyesz.
- 10: Extermino, demoliri, dissolvere, dissipare, devenustare, viszuszac; exterminant facies, ex terminum faciunt, blyade czynią.

kolumna: b

- 1: Extimo, putare, appreciari, taxare, szhaczovac, vel certum precium rei dare, diffinire, determinare.
- 2: Farcimentum, kysszka, yąntrznycza.
- 3: Fatigo, praczovac.
- 4: Faveo, zyczicz, suffragari, auxiliari, assentire, favorem dare, folgovac.
- 5: Ferebatur, pliwala.

strona: 221

kolumna: a

- 1: Figo, przibyyacz, vstanovicz.
- 2: Filo, fila facere, prząszcz.
- 3: Findo, szczepacz, scindere, roszczepicz.
- 4: Foveo, nutrire, calefacere, reficere, recreare, zyvicz, folgovac.
- 5: Fremo, zgrzitatcz.

kolumna: b

- 1: Frigo, smazicz.
- 2: Frixare, smazicz.
- 3: Fugillus, krzeszivo.
- 4: Fulgurat, blizka syą, coruscat.
- 5: Fulminat, pyorun byye.
- 6: Fundare, zalozicz dom.

strona: 222

kolumna: a

- 1: Garrio, verbosari, sczebyotacz.
- 2: Gelascere, marznąc.
- 3: Gemo, suspirare, dolere, tristari, stąkacz.
- 4: Gestio, cupere, zandacz, gestus facere.
- 5: Giustare, herstovac.
- 6: Glebare, lyepicz.
- 7: Glunio, clamare ut porcus, kwyczy.
- 8: Habena, wądźdło.

strona: 223

kolumna: a

- 1: Impono, injungere, inculpare, imputare, vczynycz, ponere, decipere, impono tibi, decipio te; quare imposuisti mihi, vczynylesz my to.
- 2: Imputare, za złe myecz.
- 3: Includere, zatvorzicz, zamknąc.

kolumna: b

- 1: Indico, anuntiare, zapovyedacz.
- 2: Indocillare, natoczicz pywa.
- 3: Infoco, zadacz pywv.
- 4: Inhibere, zakazacz, powscyągacz.
- 5: Innotescit, skazvye są, obyavya są, myonvye są, poznavy są.
- 6: Intulit, wszadzyl.

strona: 224

kolumna: a

- 1: Insultare, ganbicz.
- 2: Intendere arcum, napyącz kuszę vel pogładacz.
- 3: Intercedere, orądovac.

kolumna: b

- 1: Invitare, prosicz.
- 2: Invitatus, vezwany.

3: Irretio, irretitus, splyecyony.

4: Irrogare, zadawacz, dacz zlye.

5: Irruere in hostes, vderzicz.

strona: 225

kolumna: a

1: Lasso, fatogare, fatigari, vstacz.

2: Lassus, lassatus, gravatus, fatigatus, vstaly.

3: Laxo, ampliare, solve, rozdrzucicz.

4: Laxus, szlaby.

kolumna: b

1: Lento, hengovac, lentum facere, curvare, flectere, tardare.

2: Licitari, podcupovac.

3: Licitarii, podcupviaczi.

4: Lino, cooperire, spvnthovac, glutinare, spogicz, calce murum lenire, ponere in muro, tyncovac.

5: Liqueo, fluere, rospuszczacz, decurrere, dissolvi.

strona: 226

kolumna: a

1: Lustro, lazaczicz, circumire, obchodzicz.

2: Maledicare, przeklyacz.

kolumna: b

1: (Mechari) - facit eam mechari, przipravya ya [!] ku czudzolostwv.

2: Merdum, gowno.

3: Mittere manum, scyagnacz.

strona: 227

kolumna: a

1: Movere, poruszicz.

2: Mulceo, lenire, mitigare, blandiri, delectare, glasz kac.

3: Mulgeo, dogicz.

4: Necto, ligare, conjungere, inserere, plyesz, nodare.

5: Nicto, nictio, glatire, proprie est canum, qui bestiarium vestigia insequuntur, skolicz [!] .

kolumna: b

1: Ningit, snyeg pyrshy.

2: Nocere, zaskodzicz.

3: Notifico, obyavicz.

4: Obaudio, male audire vel obedire, posługovac.

5: Obduco, obumbrare, obvelare, obvlyecz, operire.

strona: 228

kolumna: a

1: Observare, podstrzegacz.

kolumna: b

1: Obtinuerunt, Gen. de diluvio, zatopyły.

strona: 229

kolumna: a

1: Oppedo, contra pedentem pedere, odpyerdzyecz.

2: Opprimo, vcziskacz.

3: Oppresit, vczysnął.

4: Palpo, manu contrectare, sic facit caecus, maczacz.

5: Palpare, maczacz.

kolumna: b

1: Pavimento, pocladacz.

2: Pedo, pedorem seu fetorem facere ex ano, pyerdzyecz.

3: Pendet lex et prophetae, zavyeszon iest vel ffundvye są.

4: Penso, vazicz.

5: Pensatum, vazono.

6: Pepigerunt, zaslyvbyły sobye.

7: Percello, terrefacere, przestraszicz.

8: Peregrinari, pyelgrzimovac po gosczyne.

9: Poenitere (penitere), lyvtovac, zalovac.

10: Poenitet me, zal my.

strona: 230

kolumna: a

- 1: Permundare grana, vipravicz zyarna.
- 2: Persecutus est, scygal.
- 3: Pertractare, rozmavyacz.
- 4: Pessundo, deprimere, znądzicz.
- 5: Phenisare, kychacz.
- 6: **Piccigo** [!] , szcipacz.

kolumna: b

- 1: Pirum, gruska.
- 2: Plecta, rogoza.
- 3: Plecto, punire, verberare, etc., vel ex virgis aliquid componere, plyesz.
- 4: Polio, sculpere, gladzicz.
- 5: Postponere, opuszczicz.

strona: 231

kolumna: a

- 1: Praefero, przecladacz.
- 2: Praeficere, powysshicz.
- 3: Praelibo, contingere, praegustare, parum gustare, snyadacz.
- 4: Praeputare, obrzazacz.

kolumna: b

- 1: Praerogare, przewysshacz.
- 2: Probo, dowodzicz, autoritate, pyszmem, approbare.
- 3: Proficiat, zdarz bog.
- 4: Prorogare, przedluzacz.
- 5: Prosilio, promte salire, vyskoczicz.

strona: 232

kolumna: a

- 1: Provideo, zgyednacz.
- 2: Prurio, molliter effluere, libidine commoveri, delectando uri, trzeci.

3: Putrescere, gnysz.

4: Quiesco, vspokoycz się.

5: Quiesce, vstan.

kolumna: b

1: Reddo, vrocicz, placzicz.

2: Reddite, placzycze.

3: Reficio, zalatacz, restituere, zaprawicz, recreare.

strona: 233

kolumna: a

1: Refovere, ochłodzicz.

2: Refuto, remittere, recusare, reprobare, odrzuczicz.

3: Regulator, rządzicz.

4: Repo, smykacz się, latenter intrare quasi serpentes.

5: Reponere, odłozicz; reponas mihi, odłoz my.

6: Reprehendere, prziganycz.

7: Reprimere, odcyągacz, odcziskacz.

8: Requirit, ząnda, potrzebvye.

kolumna: b

1: Resedere, posyecz się.

2: Resignare litteras, odewrzecz; signare, sigillare eas.

3: Revolvere, iterum volvere, vartovac.

4: Rorat, rosza pada.

5: Rumpo, frangere, solvere, przervacz.

strona: 234

kolumna: a

1: Rumpo, złamacz.

2: Sagino, impinguare, nutrire aut crassum facere, vtłuczicz.

3: Sartire, szhicz.

kolumna: b

1: Scarifico, venam aperire, zaczynacz.

2: Scindo, rzazacz.

strona: 235

kolumna: a

1: Saevio (sevio), insanire, furere, saevum esse, ocrucyenstvo vkazacz.

2: Singulto, szkacz.

3: Solvo, gwalcicz, psovacz, solvere legem.

4: Somnio, in somno aliquid videre, vel marzicz.

kolumna: b

1: Specifico, segregare, dividere, dzyelicz.

2: Specificat, dzyely.

3: Stento, fatigare, cyąszko robicz.

4: Sterno, insellare asinum, equum, osyodlacz.

strona: 236

kolumna: a

1: Stillo, guttare, capacz.

2: Storium, rogoza, cobyerzecz.

3: Strigillo, czudzicz konya.

4: Submittere, poddacz, podlozicz.

5: Submittere, latenter mittere, vel poddacz *sya* [!] .

kolumna: b

1: Succedere in bonis, wstąmpicz w gymyeny, w dobro.

2: Succurrere, podeprzecz.

3: Sufferre, cyrpyecz.

4: Suffoco, sub fauce capere, strangulare, vduszicz.

5: Surrogo, vstavicz, substituere.

6: Sustinere, strzymacz, znoszicz.

7: Taedet (tedet), teskno my.

8: Tango, contingere, contrectare, inquietare, dothknać.

strona: 237

kolumna: a

1: Tentare, pocuszacz.

2: Timeo, złąknąć się.

3: Tonat, grzmy, tonitruat.

4: Tormentare, męczyc.

kolumna: b

1: Turgeo, inflare, tumere, puchnąć.

2: Vado, brodzic.

strona: 238

kolumna: a

1: Varico et varicor, roskraczyc.

2: Vegeto, vivificare, żywic, sustentare.

3: Verno, puka się, clarere, splendere, florere, zyełyeny się.

kolumna: b

1: Vibro, resplendere, błyskacz, cum gladio.

strona: 239

kolumna: a

1: Verte eo, prout vis, czyn sz nym, czo chceszh.

**Vocabularius partium indeclinabilium, ut adverbiorum,
praepositionum, conjunctionum, interjectionum examussim utilissimus.**

strona: 241

kolumna: a

1: Absolute, szamo w sobye, osobnye.

2: Abstractive, oddzielnye.

kolumna: b

1: Allegorice, vicladnye a duchownye, allegoria, similitudo rerum, podobnye.

2: Alterne, alternatim, vicissitudinarie, osobnye vel spolnye.

3: Altrinsecus, aliter vel econtrario, utrinque vel hincinde, y tam y szam.

4: Amphiboloice, pochylnye.

5: Anagogice, zwyrshnye.

6: Ante, signat locum et tempus, przed tym, przed szobą.

7: Antequam convenirent, nysły s sobą myąszkaly.

8: Authonomatice, excellenter, vysokym obiczayem.

strona: 242

kolumna: a

1: At vero, a thak.

2: Atque ita, a thak.

3: Certitudinaliter, gysthnye, pewnye.

4: Circum, okolo.

5: Circumcirca, v okrąg.

6: Circumcirca, adv. loci, okolo wszego.

kolumna: b

1: Clam, potayemnye, occulte, latenter.

2: Congrue, slushnye.

3: Continue, continuo, continuatim, vstavicznye.

strona: 243

kolumna: a

1: Curialiter, facete, morigerate, pylnye, dwornye.

2: Directe, yawnye.

3: Discrete, bacznye.

4: Diserte, disertim, lucide, sapienter, facunde, eloquenter, rozvmnye.

5: Duntaxat, tylko.

kolumna: b

1: Et ecce, avaczyem, a otho.

strona: 244

kolumna: a

1: Explicite, ordinate, manifeste, expresse, aperte, determinate, yawnye, othworznye; implicite, velate, zakriczye a **nyeodzyelnye** [!] .

2: Formaliter, przednye, bithnye, wlasnye, kstaltownye, vytvornye.

3: Frustra, nadaremno, po proznychy.

kolumna: b

- 1: Foris, intus, in loco, foras, ad locum, precz.
- 2: Hactenus, dotichmyasth, hucusque, nye bądźyely to.
- 3: Hinc, stąnd, ex hoc loco.
- 4: Historiace, cyelyesnye.
- 5: Huc, hayvo, veni huc, poydz hayvo.
- 6: Hyperbolice (hiperbolice), nye rownye.

strona: 245

kolumna: a

- 1: Igitur, a thak vel przetoszh ¹⁾.(*marg*) ¹⁾ W rkp. vel przetoszh przekreślone. (–)
- 2: Igitur, thak jak.
- 3: Illinc, od onąnd.
- 4: Illuc, tham, illac, istac, illic, istic, hinc, illinc, istinc, odtąnd.
- 5: Inde, adv., ut profectus inde, poszedł odtąd.
- 6: Indies, ode dnya do dnya.
- 7: Indirecte, male, ffortilnye, ffortilem.
- 8: Inductive, przivodnye.

kolumna: b

- 1: Intus, wnątrz, in loco vel de loco.
- 2: Istinc, odtąnd.
- 3: Ita, tak iest.
- 4: Lateraliter, pobocznye.
- 5: Legitime, yawnye, sprawnye, seu perseveranter, vel wlasznye.
- 6: Materialiter, cyelyesnye.

strona: 246

kolumna: a

- 1: Metaphorice, podobnye.
- 2: Minime, nykakye, non vel parum.
- 3: Mystice (mistice), figurative et spiritualiter, vel skricye.
- 4: Ne forte, aby snacz.
- 5: Nequaquam, nullo modo, nykakye.

kolumna: b

- 1: Nihilominus, tamen, lyepak.
- 2: Nihilominus, non minus, mymo tho.
- 3: Nominaliter, oslovyscye.
- 4: Nudius tertius, nunc est dies tertius, przed wczoraysym dnyem.
- 5: Num, przetoly, azaly.
- 6: Nunc ergo, juss przeto.
- 7: Obnixē, intente, humiliter vel valde multum, vsylnye.
- 8: Oppido, barzo, vyelmy.
- 9: Oppido lassus sum, vyelmy vstalem.

strona: 247

kolumna: a

- 1: Particulariter, po cząsocy, osobnye.
- 2: Paulominus, fere vel minus modlico, malo mnyey.
- 3: Per consequens, a zatym.
- 4: Per transversum, wprzeky.
- 5: Peremte, peremptorie, cito, zayste, sine mora.
- 6: Perendie, quasi peremta una die, zayvtro, perendie, post cras, postridie, poyvtrzeyszy.
- 7: Perspicue est, perspicuum est, zrzemo iest.
- 8: Pie vivit homo iste, zakonnye.
- 9: (Pluris) - nonne pluris estis vos? yzascye vy nye nad nye? - nye vaznyeyszy?

kolumna: b

- 1: Porro, consequenter, pothym, certe.
- 2: Possibile, possibiliter, podobnye.
- 3: **Postpridie** [!] - postridie, poyvtro, altera die, post tertiam diem.
- 4: Pridie, primo vel priori die, pyrvego dnya.
- 5: Pridie, przed wczorayszym dnyem.
- 6: Probabiliter, pewnye,
- 7: Profecto, zagyste, procul dubio.
- 8: Prope diem, **hned** [!] .

strona: 248

kolumna: a

- 1: Quanto, yako barzo.
- 2: Quid valet? czo vazy.
- 3: Quid si, czo zaczu, czo kyedyby.
- 4: Quinimo, potius vel certe, y owshem.
- 5: Quippe, nimirum, sine dubio, videlicet, certe, pewnye, zagiste, pewnye.

kolumna: b

- 1: Retro, za szobą.
- 2: Rite vel juste, recte, juxta morem, porządnyc, legitime, probe.

strona: 249

kolumna: a

- 1: Similitudinarie, podobnye.
- 2: Simulate, obludnye, lsczyvye.
- 3: Singillatim, singulariter, per singulos, singulatim, osobnye.
- 4: Solerter, pylnye, mądrze.
- 5: Sophistice, chitrze, skrycye.
- 6: Sub et supra, pod spod.
- 7: Subdole, chytrze.
- 8: Subito, cito, velociter, richlo, repente, naglye, insperate.
- 9: Subjective, wlasznye.
- 10: Successive, znyenaczka, po lyekkv, po trosshe.
- 11: Summarie, krotkym zamknyenym.
- 12: Synodochice (sinodochice), przipovyednye.

kolumna: b

- 1: Tanto, tako barzo.
- 2: Temperate, myernye, wczessnye.
- 3: Trans, ultra aquam, za wodą.
- 4: Transumtive, przesz podobyenstwo.
- 5: Tropologice, przikladnye.

6: Vehementer, fortiter, bystro.

7: Verisimiliter, podobnye.

De nominibus consanguineorum.

strona: 250

kolumna: b

1: Abavia, est mater proavi vel proaviae, przedzjadka, przedbaba.

2: Abavus, est pater proavi vel proaviae, vyełgy dzyad, przedprzedzjad.

3: Abpartuus, est frater abavi, nastarszy stryy.

4: Amita, est soror patris mei, cyotka, a patre, po oiczv.

5: Amita magna, est soror avi, stara cyothka.

6: Amita major, proavi soror, starsza cyothka.

7: Amita maxima, nastarsza cyotka, soror abavi.

8: Atavus (attavus), est pater abavi, plaszkur.

9: Avia, est mater patris mei vel matris meae, mater parentium, babka, starucha.

10: Avunculus major, proaviae frater, starszy wvy.

11: Avunculus maximus, abaviae frater, nastarszy wvy.

12: Avus, est pater patris, pater parentum meorum, sive aut patris aut matris, dzyad.

13: Consanguineus, krewny.

14: Consanguinitas, krewnosc.

15: Matertera, a matre est soror matris meae, a matris sorore quasi mater altera, cyothka po mathcze.

16: Patruus, est frater patris mei, quasi pater alius, strig.

17: Patruus magnus, est frater avi, stary stryy.

18: Patruus major, proavi est frater, starszy stryy.

19: Proavia, est mater avi vel aviae, vyełka babka, przedbaba.

20: Proavus, est pater avi vel aviae, przeddzyad.

21: Semen, honeste exponatur, plyemyą, pocolyenye.

strona: 251

kolumna: a

1: Abavunculus, est frater abaviae, stary wvy.

- 2: Amitina, est filia meae amitae, cyotczana syostra.
- 3: Amitinae, **cyotczanye** [!] abo stryeczne syostry.
- 4: Amitinus, est amitae meae filius, cyotczany brat.
- 5: Avuncularis frater, wwyeczny brath.
- 6: Avunculus, est frater germanus matris meae, wvy.
- 7: Avunculus magnus, est frater aviae, vvelgy wvy.
- 8: Filiaster, fratris filius, est mihi szynovyecz.
- 9: Filiastrix, fratris filia, mihi est szynovicza.
- 10: Filius naturalis, wlasnego oicza abo czudzego szyn, vel legitimus.
- 11: (Filius) adoptivus, przywloszczony, qui in filium adoptatus est.
- 12: Fraterculus, parvus frater, bracziszek.
- 13: Fratres uterini, dicuntur filii ejusdem matris et ex diversis patribus, przyrodny.
- 14: Germani et germanae, proprie dicuntur, qui vel quae habent eandem matrem sed diversos patres, ab eadem genitrice manentes, vel germani sunt, qui habent eundem patrem et eandem matrem, rodzeny.
- 15: Gemini, sunt fratres simul nati, blyznyąta.
- 16: Matertera magna, est soror aviae, stara cyotka.
- 17: Matertera major, soror proaviae, starsza cyothka.
- 18: Matertera maxima, soror est abaviae, nastarsza cyothka.
- 19: Patruelis, est patruis mei filius vel filia, vel est filius fratris mei patris, stryyny brath.
- 20: Patruelles, dicuntur filii vel filiae duorum fratrum germanorum, aut sunt plurium fratrum filii vel filiae, stryyny bracya vel syostri vel cyothczany, amitini.
- 21: Patruelles sorores, duorum fratrum filiae seu ex duobus fratribus genitae, strieczne syostry.
- 22: Sobrina, est sororis filia, syestrzenycza.
- 23: Sobrinus, est sororis filius, syestrzenyecz.
- 24: Sororcula, syestrziczka.

kolumna: b

- 1: Abnepos, prawnwvk, est qui sejungitur a nepote, etc., pronepotis filius.
- 2: Abneptis, **prewnączka** [!], est filia pronepotis vel proneptis, vel nepotis vel neptis.
- 3: Abortivus, vyprotek.

- 4: Consobrinus, est avunculi mei vel materterae meae filius, vel est filius sororis matris meae, vvy [!] vel cyothczany brath.
- 5: Consobrini, sunt filii aut ex sorore et fratre, bracya cyothczany, aut ex duabus sororibus, syestrzenczy, quasi consororini.
- 6: Consobrina, est filia fratris, matris meae, syestraviczna.
- 7: Consobrinae, quae sunt ex duabus sororibus vel ex fratre et sorore, czyotczane syostry.
- 8: Nepos, est filius ex meo filio vel ex mea filia natus, wnąnk aut wnuk.
- 9: Nepos, etiam accipitur pro filio fratris vel filio sororis, szynovyecz.
- 10: Neptis, est filia meae filiae, wnąnczka, vel quae ex filio meo nata est, nepticula, vel szynovicza.
- 11: Paranympa, druszka, dorcium.
- 12: Paranympus, druzba.
- 13: Posthumus, pothomek, est qui vel quae nascitur post mortem patris, etc.
- 14: Pronepos, filius abnepotis, prewnuk [!] , vel est filius ex nepote natus, prewnvk [!] .
- 15: Proneptis, est filia ex nepote nata, przedwnączka.
- 16: Sodales, drussky.

De nominibus affinitatis.

strona: 252

kolumna: a

- 1: Affinis, dr. cognatus vel propinquus uxoris, swak, vel mariti, vel qui est de gente patris aut matris.
- 2: (Affinitas) - affinitatis blysskoczy.
- 3: Amasia, gamrathka.
- 4: Amasius, gamrath.
- 5: Extranei, swakovye.
- 6: Filiaster, est filius ex alio conjuge genitus, non ex eo, quem modo mulier habet; qui idem est, qui (?) privignus, vel szynovyecz.
- 7: Filiastra, etiam dr. privigna, vel szynovicza.
- 8: Fratrisa vel fratria, est uxor mei fratris, jątrewka.
- 9: Gener, dr. qui filiam alicujus duxit, est maritus meae filiae, zyąncz.

- 10: Genera, nyevyasta.
- 11: Glos, vocatur uxor fratris, yątrew, vocatur etiam soror mariti, swyescz.
- 12: Janitrices et lautrices, sunt uxores duorum fratrum, yątrewky.
- 13: Laterus, szhurza.
- 14: Levir, est frater germanus mariti mei, dzyevyerz.
- 15: Nurus, cyescz, est uxor filii mei, zelw (?), nyewyasta, juvencula.
- 16: Pambo, cyeszcz.
- 17: Paranympus, dzyevosląmb, qui facit auspiciam nuptiarum.
- 18: Pellex, popasznycza, quae se commiscet cum marito alterius.
- 19: Privigna, filia ex alio vel alia genita, pasirzbicza, quae ex uxore viri nata fuit, antequam esset uxor sua, filia uxoris ab alio viro priori genita.
- 20: Privignus, pasyrzb, filius est ejusdem matris, sed non patris; qui est prius genitus, quam mater nubere secundo viro, id est, est uxoris meae filius ex alio viro natus, et ego sum illius vitricus, etc.
- 21: Procus, **navozenya [!]**, myłosnyk, petitor mulieris.
- 22: Pronuba, swachna, quae praeest nuptiis ex parte mulieris.
- 23: Rivalis, szwak, qui habet uxorem germanam patris mei, vel qui eandem mecum amat.
- 24: Rivalitas, inter amasios aemulatio, swakowszthwo.
- 25: Sororius, sororis maritus, własny swak, aut consanguineae, dzyevyerz.
- 26: Sororis vir non habet nomen speciale, nec uxoris frater, cum quidem autem dr. tamen gener, syestrzenyecz.

kolumna: b

- 1: Pater - mater, horum filia vocatur, szhurza; maritus istius filiae vocatur, zyąncz, Si autem hanuerit fratres aut fratrem, illi erunt marito, szhurza; ipse autem erit, ut prius, zyąncz.
- 2: Prosocrus, uxoris meae avia est, et ego sum illius progener, zyąncz, et retro mater mea uxoris meae socrus est, illa huic nurus.
- 3: Socer, cyescz, est pater, qui filiam alicui dedit, vel est pater mariti filiae, pater uxoris meae est mihi socer, swyekyer, et econverso pater meus sibi (?) et ego sum illius gener; pater cum sua cognatione **vocant [!]**, cyescz.

4: Socrus, czcza, est quae mihi filiam dedit, uxoris meae mater, swyecz, vel mater sponsi, mariti aut sponsae, svyekry; soror uxoris meae est mihi, swyecz.

5: Vitrica, maczocha, est quae virum, ex alia muliere filium vel filiam habentem, duxit; uxor patris mei, sed non est mea mater, etc.

6: Vitricus, est qui uxorem, ex viro alio filium vel filiam habentem, duxit, est maritus meae matris, sed non pater meus, oiczym.

De cognatione spirituali.

strona: 253

kolumna: a

1: (Cognatio) - de cognatione spirituali, o przyrodzonoscy.

2: Cognatio, rodzyna, rodzaj, spiritualis, est quaedam proximitas, propinquitas seu attinentia personarum, proveniens ex sacramenti datione vel ad illud tentione.

3: Commater, quae levat vel tenet puerum ad baptisandum, kmotra, crzesna macz, commatra.

4: Compater, dr. qui vel quae levat de sacro fonte, kmotr, qui alicujus filium baptisat vel christianum facit, dr. compater.

kolumna: b

1: Commatrinus, krzesny brat.

Vocabula turpium ac mundanarum mulierum.

strona: 254

kolumna: a

1: Abra, roba.

kolumna: b

1: Dorcium, druszka.

strona: 255

kolumna: a

1: Adulterium, cum maritatis, czudzolostwo.

2: Stuprum, est virgineum, dzyevosilstwo.

Voces animalium et volatilium.

strona: 257

kolumna: a

- 1: Bombisare, apum, bączecz.
- 2: Clangere, aquilarum, kvyelicz.
- 3: **Cincrare** [!] - cinciare, passerum, swyrzkotacz.
- 4: Coaxare, ranarum, krzektacz.
- 5: Cra Cra, vox corvorum, crakacz.
- 6: Crispare, gallinarum, gdakacz.
- 7: Cucurire, gallorum, kokorekacz, spyevacz.
- 8: Frendere, **aprum** [!] , kwyczecz.
- 9: Frinicare, cicadarum, swyrzkacz.
- 10: Gannire, vulpium, barcotacz.
- 11: Garrire, scebyotacz.
- 12: Glatilare, catulorum, **szkolicz** [!] .
- 13: Grunnit, porcus, kvyczy.
- 14: Hinnit, equus, rzza.
- 15: Lorectare, arietum, wrzesczcz.
- 16: Nugire, auucarum, gągacz.
- 17: Pipiat, nirus, kwyely.
- 18: Pipiare, accipitrum, pirczi ¹⁾.*(marg)* ¹⁾ W rkp. przekreślone. (–)
- 19: Pipicare, murium, pirczcz.
- 20: **Restrissitare** [!] , anatum, kvakacz.
- 21: Rugire, leonum, rzvyecz.
- 22: Sibilare, serpentum, sapyecz.
- 23: (Turdus) - turdorum, quidam avis est tarde volans, spak, tentilare vel surcitare.
- 24: Ululare, luporum, vycz.
- 25: Vagire, leporum et puerorum, plakacz.
- 26: Verres, kyernosz, curricare, verrium.

Glossae polonicae, quae variis locis in hoc codice dissipatae inveniuntur.

strona: 176

kolumna: b

- 1: (Angelorum gaudia) in assumptionem virginis Mariae:

- 2: angeli gaudent, radvyą syą;
3: archangeli laetantur, vesselyą syą;
4: principatus exultant, ochayą;
5: potestates jubilant, skaczą;
6: virtutes psallunt, spyevayą;
7: dominationes armonisant, pisczą;
8: throni symphonisant;
9: cherubin hymnisant, vesselye poyą;
10: seraphin citharisant, gąndą.

strona: 208

kolumna: a

- 1: Apparens sine capicza.

strona: 204

kolumna: b

- 1: Cometa, myotla boza.

strona: 195

kolumna: a

- 1: Disciplina, rząnd, statek, obiczaynosc, carnosc.

strona: l

kolumna: b

- 1: Essentia divina, gysthnosc, bithnosc.

strona: 1

kolumna: a

- 1: Passio animae, sklonnosc, pobudzenye.

strona: 198

kolumna: a

- 1: (Praeceptorium) - valentibus etiam praeceptoris vel inhibitoris, pod przikazanym abo zakazanym.

strona: 199

kolumna: b

1: Servus, nyevolnyk.

strona: 206

kolumna: a

1: (Usus) - simplicem facti usum, vzytek, travyeny.

strona: 16

kolumna: b

1: czarstvu (?).

strona: IV

kolumna: b

1: grzech y to grzech, alye tho vyączshy.